

Т. 6. 6
ИИИ

ЮНГ-ОСЛАВ МАПИ

ШТА
ЗНА
СКАУТ
И РЕДА

О ОВОЈ КЊИЗИ :

Из Расписа Главног Стана :

..... У књизи је на сасвим нов и оригиналан начин обрађен 2. ред, са врло лаким стилем и интересантним причањем. Књига ће врло добро доћи поред обичних скаута и сваком вођи, јер ће увек моћи имати при руци лепо систематизован програм рада на састанцима и излетима. У књизи је нарочита пажња обрађена правом подизању скаутског духа и разумевању самог покрета. ...

ГЛАВНИ СТАН С. И. и ПЛ.,

Секретар,

СЛАВКО ИЛИЋ, с. р.

Старешина,

БОЖ. ЗЕЧЕВИЋ, с. р.

J. G. b
H14

ID=83119623

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

И. Бр. Ч. 5. 4. 22

SAVEZ IZVIDNIKA I PLANINKI

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

ŠTA ZNA SKAUT II. REDA

у знак гудбе забвљености

NAPISAO

JAROSLAV MALI

Vođa u Sav. Izv. i Pl.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Решењем Главног Стана Савеза Извид-
ника и Планинки бр. 762. од 24. II. 1928.
одобрена је и препоручена ова књига
на потпуну употребу члановима Савеза.

Motto :

БИСТАР ЈЕ ДЕЧАК ОНАЈ,
КОЈИ ЗНА, ДА МНОГО НЕ ЗНА !

I. RAZGOVOR.

PISMO SKAUTU.

Mili skaute!

Tebi je poznata ona stara legenda o sviraču, koji je, idući ulicama, svirao na svojoj fruli tako lepe pesme, da su gradska deca napustila svoje igre i pošla za njim. Ne mogu pomenuti skautizam, a da se ne setim ove legende; to su oni isti magični, primamljivi, veseli zvuci. I ti si pošao za tom pesmom, i tu smo se sreli. Zvuci su te

hrabrili i ti si u njima uživao, slušao si ih i počeo si ih razumevati... Tada sam ti zaželeo uspeh, srećan izbor puta života i obilan lov... i uspeo si! Toliko o našem susretu.

Sada se ponovo sastajemo, još neprestano slušajući svirača i pesmu i želeći da razumemo i osetimo svaki njen akord. Vidim, da si za nju oduševljen i verujem, da bi i ti hteo večno slušati ovu pesmu mladosti, svežine, srčanosti, odanosti i lepote. Pođi zato sada sa mnom, vodiću te raznolikim stazama i usput objasniti sve tonove ove veličanstvene pesme. Pođi, ići ćemo daleko, ja ću ti usput pričati divne priče o stvarnosti, o životu koji je razočarenje za one, koji za nj' nisu spremni, pričaću ti o jadu bednika, koji očekuju pomoć ljudi, pričaću ti o dužnosti, o ljubavi, pričaću ti o svemu. Pođi, veraćemo se na brda, prelaziti doline, provlačiti kroz šikarje i žbunje i neprestano će nam dolaziti u susret sve jasniji i jasniji zvuci omiljene pesme. Pođi sa mnom, viteže ovog doba, savladaćemo sve prepreke, ići ćemo napred kao mladi jelenovi i doći ćemo do mesta grandiozne logorske vatre. Tu gromko zvuči pesma Skautizma. Tu ćemo stati i slušati...

Hajde, požuri, put je velik a pesme smo željni; hajde požuri.. spremi se, da idemo na put.. ja i ti... ti i ja. Poći ću napred, idi za mnom!

Ne oklevaj! Hajde! Požuri!

III. РАЗГОВОР.

Зашто си скаут?

Увек сам био радознао, драги скауте, што је био повод и узрок, те си постао члан наше велике скаутске заједнице. Зашто си и ти изабрао исти пут, којим иду дечаци вођени светлом скаутском идејом? Да ли си можда у скаутској идеји нашао какву драж и лепоту, које нигде другде нема? Или си скаутизам схватио као праву школу живота, која је и теби потребна, јер желиш да постанеш човек, способан за живот, спреман, срчан и весео? Или је највероватније свему томе био повод ситан, незнатан!? Имао си, можда, у једној скаутској чети друга, он ти је о своме скаутовању причао а ти си се уписао ради њега. Желео си, да будеш у свему сличан своме другу!

Или: када си можда први пут видео дечака у сивој кошуљи, кратким чакширама, са широким шеширом на глави и вратном марамом у лепој боји, тебе је обузела нека топла жеља, да се и ти нађеш у друштву тих веселих, лепих дечака!

Ништа те друго није освојило, ништа те друго није привукло, зар не? Буди искрен према самоме себи, јер те ја познајем у душу. Знам све што мислиш и како мислиш.

И ти си постао скаут.

Данас већ, ти увиђаш да је повод твог ступања у наше скаутско коло био наиван, незнатан, без икаквог смисла. Али ниси ти сам, који си тако мислио. Сви старији и сви млађи скаути од тебе мислили су исто. Теби је данас посве јасан циљ твога скаутовања. Ти знаш да је скаутизам освојио омладину целог света и да крчи пут ка чистим моралним идеалима. Ти си скаут, и ти си свестан да си пионер племенитости, духовног усавршена свога рода, ти бој бојујеш против материјализма и утиреш пут ка чистом идеализму, одушевљењу и правом разумевању живота. Ти си на врху, ти си чувар морала свога народа. Твој живот добија дубоки смисао: самоусавршавање, сваким даном бити што бољи. Највећи твој ауторитет је твоја сопствена савест и њој се покораваш под сваку цену. Ти си свој! Већина и светина не може одређивати твој развој. Ти се зато трудиш да будеш узор другима, да будеш частан до крајности.

Природу, у којој живиш и коју волиш не сматраш за декорацију и кулисе људских забава, него за предмет проучавања и размишљања. Теби, који тежиш за тим да будеш користан и самосталан, скаутизам отвара капију живота. Даје ти прилике и средства да изразиш осећај своје душе, да своју снагу стварања докажеш сопственим радом. Скаутизам развија у теби љубав према ближњима и према целом свету. Он те уводи у стварност, а мртву књигу и школску скамију замењује истинским животом.

Ти то све сада знаш и осећаш. Ужези још више ову ватру у себи!

Скаутизам је осећај твоје душе, стварност, истина, мирољубивост, племенитост. Скаутизам је обнова духа прасловенске религије!

Ти си, зато, скаут! —

Питања: Да ли си икад размишљао о сврхи свога скаутовања? Да ли осећаш, да би могао бити без дражи, које ти данас скаутизам пружа? Да ли си убеђен, да се и на тебе са поуздањем може применити: »Једном скаут, заувек скаут«?

III. RAZGOVOR.

OSNIVAČI SKAUTIZMA

Nije moguće upoznati suštinu skautizma pre no što se upoznaš sa njegovim osnivačima, njihovim životom, radom i pobudama, koje su ih vodile pri stvaranju jedne tako idealne zamisli. Ti ne možeš voleti Skautizam, dok ga ne razumeš, a ne možeš ga razumeti, dok ne upoznaš njegove osnivače.

Sir Robert Baden Powell.

Rodio se 22. februara 1857. godine u Londonu. Robert Stephenson Smyth Baden Powell, to je njegovo potpuno ime, bio je šesti sin a osmo dete svojih roditelja. Otac mu je bio Rev, profesor Baden Powell a majka Henrietta Grace.

Kada je Robertu nastala četvrta godina, izgubi oca a porodica se preseli u Hyde Park Gate South, gde je proživio veći deo svoje mladosti. U početku ga je učila majka a docnije je posećivao Dameovu školu na Kensington Square.

U kuću je dolazilo mnogo istaknutih ljudi toga vremena, koji su staroj majci bili na pomoći pri vaspitanju dece. Čest gost bio je Ruskin, koji je otkrio umetnički talenat dečakov. Drugi gost bio je dečakov kum Robert Stephenson, slavni inženjer i graditelj mostova. Neprestani gost bio je i slavni pisac Thackeray.

Kada je Robertu bilo jedanaest godina, počeo je posećivati školu u Tunbridge Wells-u.

Njegovi su školski uspjesi bili odlični i isticali se neobičnom svestranošću. Istrajan radnik i isto toliko dobar igrač bio je u svakom društvu srdačno dočekivan.

Neprestano je bio veseo, iskren i u svakom pogledu čist. Dobro je igrao football, a već tada je bio i dobar strelac.

Matematika i klasični jezici nisu mu bili najomiljeniji, grčki je izbegavao. Ali pored toga bio je rođen glumac.

Već i tada se kod njega jasno ocrtava smisao za praktične stvari, koje je docnije sa neobičnim uspehom primenio u skautizmu.

Skautizam i gorštački život, dabome u drugom smislu no što to tumačimo danas, bio je njegov ideal već u prvo vreme njegovih studija.

Tada je on već zavoleo prirodu i odlazio u

gore, da pali vatre, da posmatra životinje, da traga i da živi pod vedrim nebom.

Godine 1876. polazi na put u Indiju, ostavljajući u svojoj devetnaestoj godini svoju zemlju, da kao potporučnik kod svoga puka, koji je bio smešten u Lucknowu, nedaleko severnih granica Indije, blizu Nepala, nastupi svoju službu. Zaplovio je hrabro u život, već tada odlučan, da sam upravlja svojom lađom.

Prvi boravak B. P. u Indiji trajao je sa malim prekidom gotovo sedam godina. Ovo su za njega bile »godine učenja« i mladi je oficir ovde upoznao sve tajne, veštine i znanje vojničke teorije i prakse.

Godine 1883. imenovan je za pukovskog adutanta i unapređen za kapetana. Iste godine dobio je najveću nagradu u lovu na crnu divljač pri oficirskom takmičenju, t. zv. Kadir Cup.

Pored svoga posla kao adutant, koji mu je oduzimao mnogo vremena, B. P. je umeo naći vremena, kada se posvetio crtanju, u čemu je postigao znatne uspehe, i pisanju stručnih vojničkih i lovačkih knjiga.

Krajem 1884. B. P. je napustio Indiju da bi se uputio i u druge zemlje od kojih je, kako sam piše, mnogo očekivao. I njegova nada se posve ostvarila.

Afrika je bila zemlja, gde je imao najviše prilike da primeni svoj organizatorski talenat, svoju istrajnost i svoj dragoceni karakter.

Proboravivši jednu godinu dana pod podnebljem žarke Afrike, vraća se 1885. opet u svoju domovinu. Godine 1887. bio je sudija pri vojnim manevrima.

Krajem 1887. ponudio mu je njegov stric Smyth mesto svog vojnog sekretara. B. P. primio je mesto i 1888. opet se u tom svojstvu nalazi u južnoj Africi. Istakao se za vreme kampanje plemena u zemlji Zulu. Tu je B. P. prvi put čuo pesmu: En-gon-yama, gon-yama. Invooboo. Ia-boo-ja-boo. Invooboo. Danas ju mnogi skauti pevaju u svojim logorima. Za vreme ove kampanje B. P. je menovan za majora. Godine 1889. nalazi se kratko vreme u Engleskoj na odmoru a 1890. nalazi se opet u svojstvu sekretara guvernera Malte.

Na Malti je B. P. ostao do aprila 1893., kada se vratio svome starome 13. puku husara, koji je bio u Irskoj.

U godini 1894. nalazimo B. P. u Belfastu, a 1897—1898 učestvovao je u pohodu u zemlju kralja Prempa. Doživljaje u ovoj zemlji B. P. opisuje u knjizi: »Prempov Pad«.

Godine 1898 nalazimo ga u neumornom radu na svim stranama u vojnoj i društvenoj službi. U jesen mu je puk premešten u Sialkar, gde se opet posvetio brizi za blagostanje svojih vojnika. Nije zato čudo, što su ga njegovi vojnici gotovo obožavali. Njegov puk je bio ocenjen kao najbolji u čitavoj Indiji a njegov mladi zapovednik stekao je ubrzo poverenje pretpostavljenih.

Ali u biografiji osnivača skautizma možda najveću ulogu igra burski rat. Nije ovde mesto da se raspravlja o vojničkim i političkim merama, koje su sa strane obaju neprijatelja poduzete. Naglasićemo samo ono, što je u vezi sa

njegovim docnijim radom pri osnivanju skautskih četica.

12. septembra izdata je ratna proklamacija za opsedanje Mafekinga. Telefonska i saobraćajna ratna služba dovedena je u red.

Lord Cecil organizovao je čete dečaka, koji su se dragovoljno prijavili za pomoćne službe da bi odrasli bili u mogućnosti da nastupe u službu obrane.

Na dan 13. septembra bio je prvi sukob sa Buri. Saobraćaj onemogućen.

Prvi šrapnel pao je na tle Mafekinga 16. septembra i od toga dana u toku 7 meseci Buri su slali svoje vesnike smrti gotovo svaki dan.

Istoga dana poslan je od Bura B. P. parlamentarac sa upitom, da li se želi predati i obustaviti prolevanje krvi. Odgovor B. P. bio je jedna reč: Zašto?

Vesnici, koji su prenosili vesti, bili su starosedeoci. Pisma su se umotavala u staniolnu hartiju a omoti su se vešali oko vrata. Kada bi zapretila opasnost, bacili bi ih na zemlju, gde su primili izgled kamena i nisu pobudili sumnje.

11. aprila iduće godine bombardovanje se ojačalo. Bolnica je oštećena.

12. maja izveden je poslednji napad na Mafeking. B. P. uvek pronicljiv, iskoristio je moment noći, obišao je Bure, tako da su ujutru videli, da su zarobljeni. Tada još dolazi pojačanje, a B. P. udari na Bure svom snagom i pobedi ih u njihovim sopstvenim logorima.

Na ovaj način B. P. završi značajnu epohu svog života i ovenčan pobedom vraća se, unapređen činom đenerala, u Englesku.

Godina 1907. donosi prve znakove skautizma.

B. P. je uvideo, kako je dečak nepravično oštećen za svoju mladost, i kako mu bez nade prolaze najlepší dani u bledunjavosti i prašini velegrada. On nije prevideo ni to, da pri ovom vaspitanju dečak strada, da se na taj način zanemaruje najvažnije doba njegova vaspitanja, kada duša najviše može da primi i kada je srce otvoreno.

Povratiti dečaku mladost, uneti veselje u njegov život, približiti ga prirodi, ojačati njegovu misao, dušu i telo, razbuktati njegovo srce, u tome je B. P. video svoj zadatak i tome je posvetio ostatak svoga života. On je načinio psihološko otkriće najveće u svim vekovima — otkrio je dečaka, biće, za koje se niko nije interesovao koje je bilo predmet za skupljanje znanja, gotovo uvek nekorisnog.

U tome nema militarizma a varaju se oni, koji ne uviđaju ovaj osnov skautizma i ne shvaćaju, da B. P. nije išao za vaspitanjem dečaka vojnika, nego ljudi — ali ljudi, savršenih u svim strukama, od kojih — ako hoćete — mogu da jednom budu dobri vojnici kao i trgovci, činovnici ili ribari.

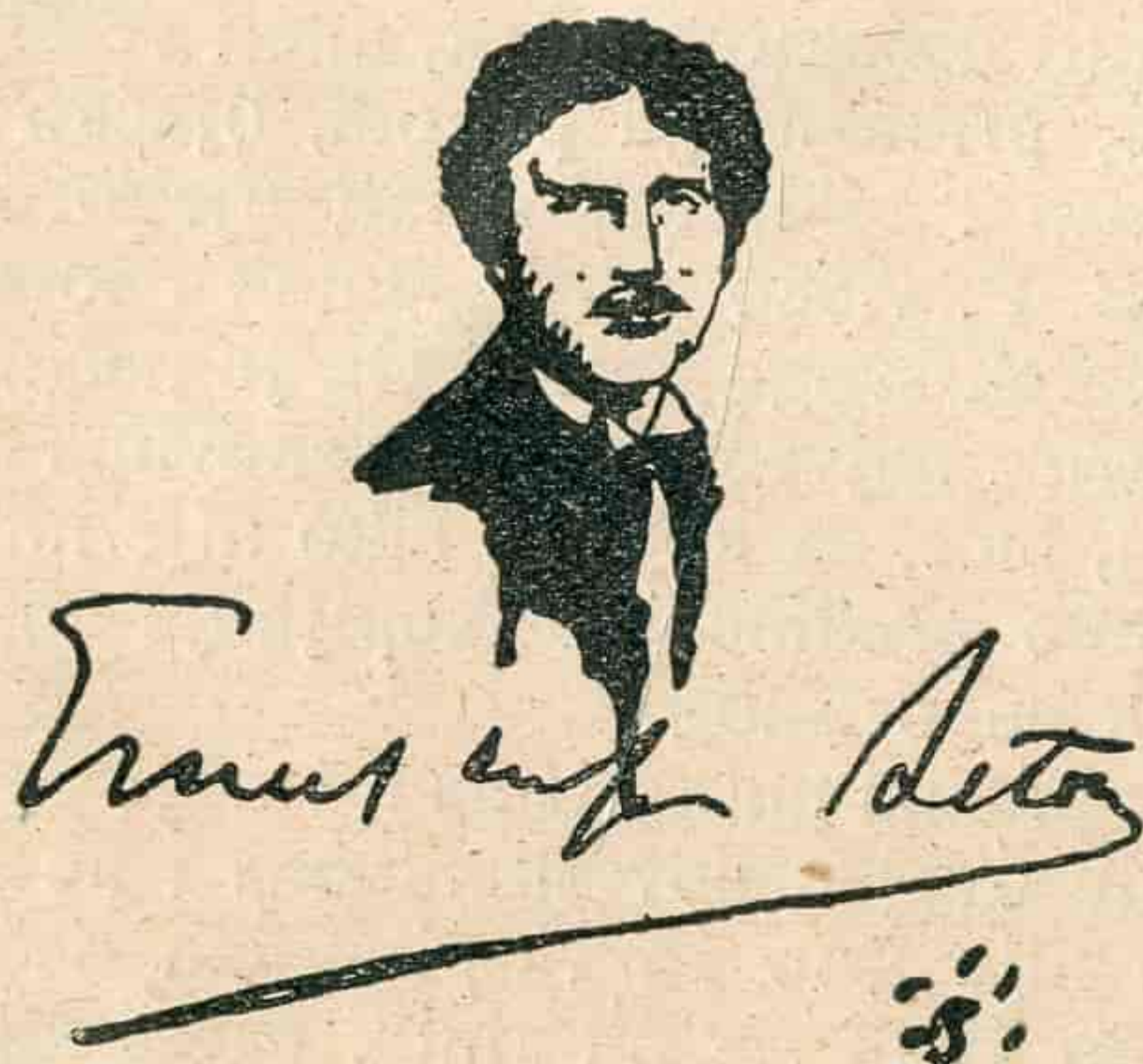
Dakle svestrano savršen čovek, to je ideologija B. P. sna i radujmo se, što se taj san u skautizmu ostvaruje.

Pitanja: Koji su najznačajniji momenti B. P. mladosti? Koje su okolnosti naročito doprinele razvijanju B. P. kao dečaka? Kojim je ciljem pohodio B. P. Indiju? Kakav je psihološki uticaj imao burski rat na B. P.? Kada se počeo baviti mišlju vaspitanja dečaka? Kakav je duh njegova sistema? Kolike su njegove zasluge?

ERNEST TOMPSON SETON,

pisac, prirodnjak, slikar i osnivač američkih skauta imao je neobičnog uticaja na usavršavanje Skautizma.

Rodio se u South Schieldsu u Engleskoj 1860. godine. U ranoj mladosti, godine 1865., odlazi sa svojim roditeljima u Ameriku, gde su osno-

vali novi dom usred divne prirode zapadne Amerike. Tako Seton već od svoje mladosti živi »gorštackim životom« u Kanadi, i tu možemo tražiti početak njegovog interesa za prirodu, koji se u njegovom docnijem životu tako impozantno odseva.

Osnovnu školu i kolež posećivao je u Torontu, zatim je posećivao Royal Akademiju u Londonu. Posle povratka imenovan je za svoje zasluge prirodopiscem manitobske vlade. Zatim nastaje period studija umetnosti u Parizu, posle čega je postao ilustrator Naučnog Rečnika. U ovo

vreme sem ilustriranja mnogih knjiga o pticama i sisavcima, koje je napisao, priredio je više od 3000 predavanja o prirodi. Njegovi radovi su ubrzo postali popularni i postigli tako veliki uspeh kod američke javnosti, da su na pr. njegove »Pripovetke o životinjama«, doživele u jednoj godini deset izdanja a sada važi kao jedno od najpoznatijih dela ove vrste u svetskoj književnosti u opšte.

Seton, obasut odasvud velikim simpatijama, bio je valjda jedini, koji je imao zaista veliki uticaj na američke dečake. — Nazvan je s pravom apostolom prirode, voli šumu i sa divovskim oduševljenjem uči dečake gorštačkom životu.

Najsrećniji je na svom imanju, koje je uređeno po njegovom sopstvenom nacrtu, a pošto je ovo boravište neobično romantično, nije čudno, što »u grad ide samo kada mora.« On je bio prvi u Americi, koji je ljudima približio prirodu sa svim lepotama romantike ne samo svojim spisima nego i praktičnim organizovanjem dečaka... Svojim »Woodcraft Indians«, koji je pokrenuo 1902. u Americi imao je velikog uticaja na vaspitni sistem Sir Roberta Baden Powella — Skautizam. Godine 1916. organizovao je Gorštačku Ligu Amerike, koja i danas postoji.

Seton je neprestano književno aktivan, a sva se njegova dela osnivaju na dubokom poznavanju prirode. Sve su njegove knjige lepe, u svakoj se nalazi niz snažnih valova svežine, snage i divlje, neiscrpne moći.

Njegove zasluge za Skautizam su velike, delu ovog genijalnog čoveka divimo se!

Pitanja: Kakve zasluge ima Seton za Skautizam? Šta je on uneo u Skautizam?

IV. Разговор.

ОСНОВИ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ.

Народи, који живе у природи, одликују се својом изванредном вештином сналажења. То је дар природе. Ми ту вештину поседујемо у врло малој мери и наше су оријентационе способности тупе. Потребно је дакле да их вежбамо.

Одређивање страна света.

Главна ствар при оријентацији је да умеш наћи једну од страна света, а према њој све остале. То можеш учинити компасом, часовником, према сунцу, звездама или неким природним појавама.

Према сунцу.

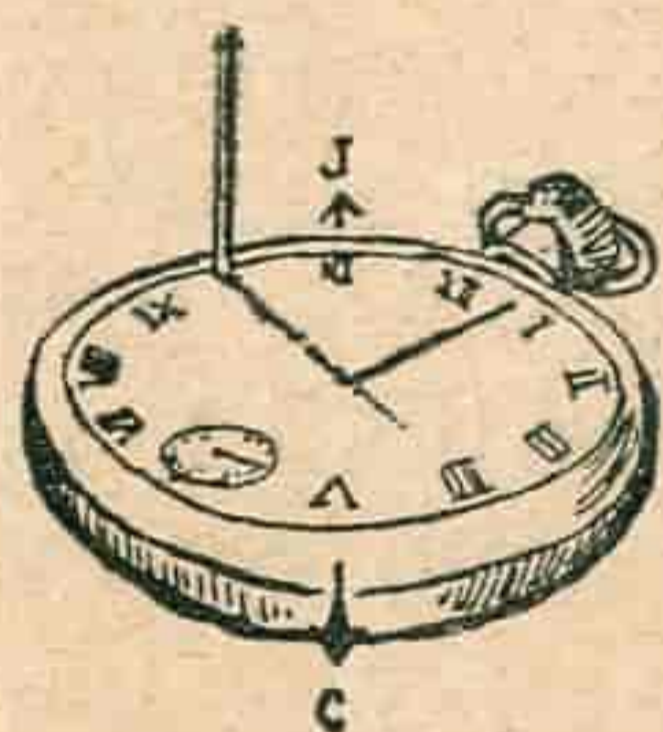
Може се слободно рећи, да је сунце у 6 часова изјутра на истоку, затим описује лук на небу и достиже највишу тачку у подне, на југу. После тога се опет пење, и око 6 часова увече налази се на западу. Ако набодеш колац у земљу, бациће сенку, која је ујутро најдужа, а према подне се скраћује. Најмања сенка показиваће ти — Север.

Помоћу компаса.

Насијгурнији и најбољи водич за оријентацију, било дању или ноћу, за лепог или

ружног времена је компас или бусола. На компасу магнетска игла показује својим једним крајем север а другим југ. Када желиш да га употребиш, ваља да га ставиш на равну подлогу тако, да плави део игле поклапа слово С (север) а бели крај Ј (југ). На тај начин могу се лако наћи све остале главне и споредне стране света.

Помоћу сунца и часовника.

У први мах изгледаће ти мало невероватна и фантастична ствар, када дознаш да часовник може да служи и за нешто друго, сем за одређивање времена. Теби барем није чудно, када устврдим, да свака ствар у рукама скаута има много већу примену, но којој је намењена. То ти није чудно! Тако је и са часовником.

Ако желиш да нађеш једну страну света, извади из џепа часовник, окрени га на длану тако, да мала казаљка часовника буде окренута према сунцу. Најтачније ћеш то учинити на начин, који је приказан на слици, а за који ти није ништа потребно, до мале сламке. Сенка сламке треба да поклапа малу казаљку, чиме је казаљка добила тачан правац према сунцу. Када си то учинио, уочи угао између мале казаљке и бројке 12. Исти угао преполови, линија, која полови поменути угао показује правац југ-север. У подне, када се сунце

налази на највишем месту своје путање, налази се уједно на југу. У исто време мала сказаљка, управљена према сунцу, покрива број 12, а угао добија вредност 0° . Према томе сама мала сказаљка показује смер југ.

На сличан начин, на који се помоћу часовника налазе стране света, можеш у потребној прилици помоћу компаса одредити време. Положи компас на водоравну подлогу. Већ знаш, да ће плава половина магнетске игле показати правац према северу. Замисли сад, да пред собом место компаса имаш часовник као у првом случају, и да магнетска игла стварно преставља линију, која полови угао између мале сказаљке и броја 12. На компасу нам још мањка мала сказаљка часовника и бројка 12, да би себи од компаса заиста претставио слику часовника. Узми поновно једну сламку и намести ју тако, да њена сенка пролази кроз осовину магнетске игле. Сенка ти стварно сад претставља малу сказаљку. Зар не? Угао, који чини сенка са магнетском иглом пренеси на другу страну игле и добићеш место, где треба да се налази број 12. Сада, када имаш место једног броја, лако ти је начинити раздеобу и наћи места осталих бројева. При раздеоби треба да се послужиш степенима, који се налазе на сваком компасу. Сенка сунчева, у овом случају мала сказаљка, показиваће време. — Мало је чудно, наравно за оне који ствар гледају из далека, ово извртање службе појединих направа. Али зар ћеш увек морати имати уза се и компас и часовник? Зар не може да се деси, да залуташ а имаш уза се само часов-

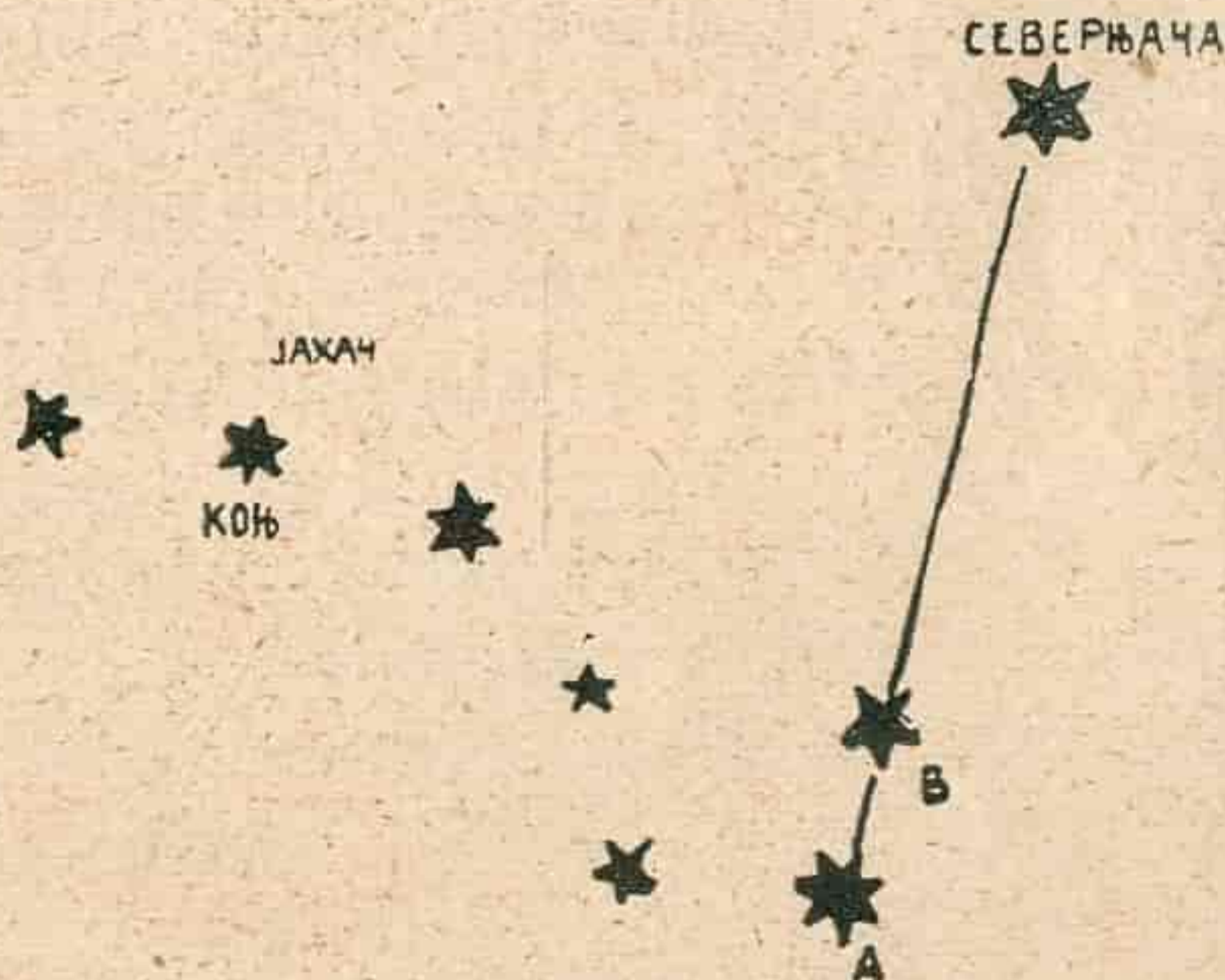
ник!? Или да не знаш које је време, а имаш уза се само компас?!

Да, ти си скаут, а у твојим је рукама часовник-компас, а компас-часовник!!

Према звездама.

Чини се, да се звезде померају заједно са обзором, док се оне стварно окрећу у противном смеру наше земље. Све звезде се не померају једнако, а једна, то је Северњача или Полярница, која показује север или поноћ, готово не мења свога положаја.

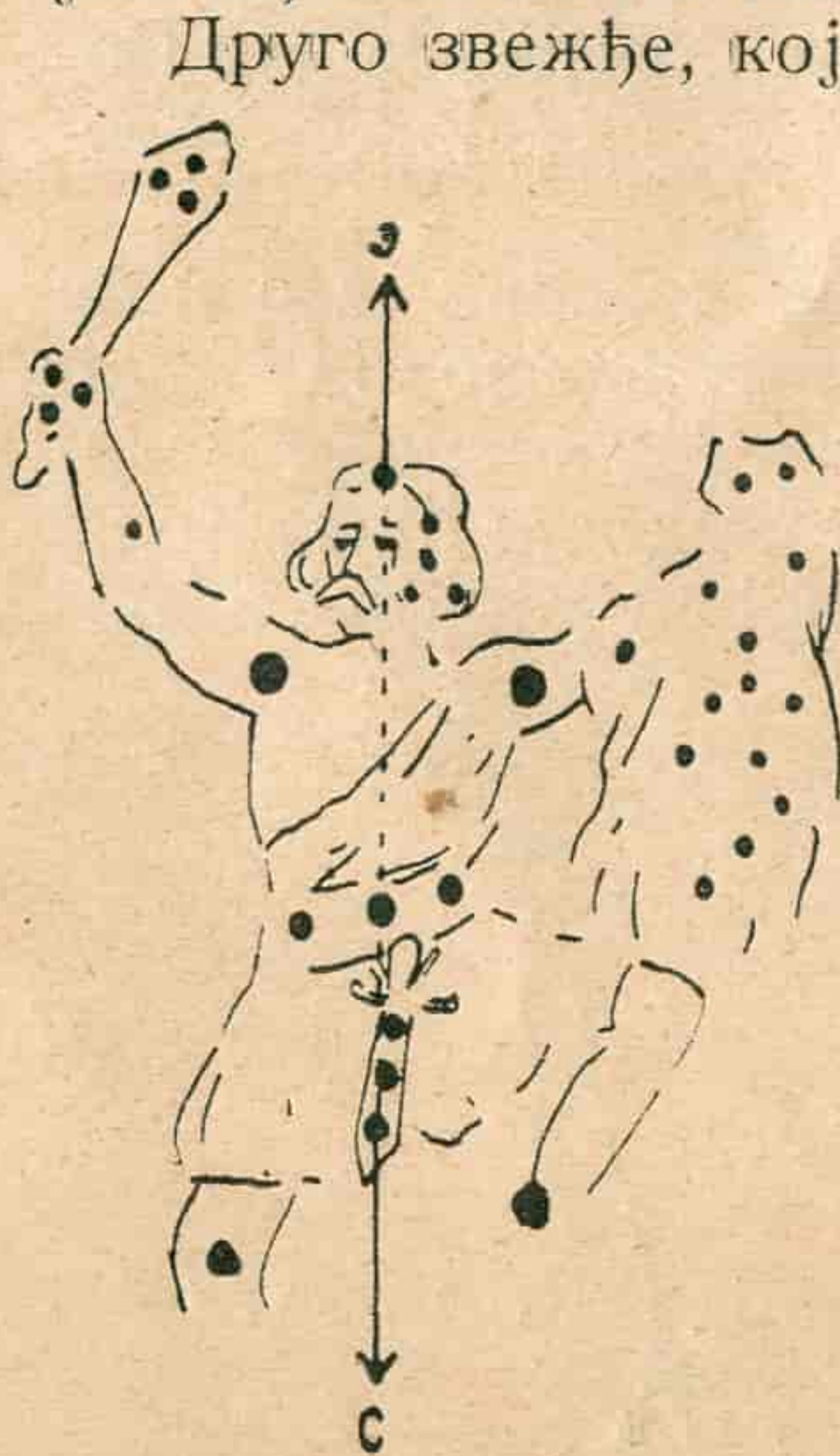
Када погледаш у вече северни део неба видећеш једно звежђе, састављено од седам звезда које се зове Велики Медвед или Велика Кола и друго Мали Медвед или Мала Кола. Ово звежђе је једно од најзначајнијих и нај-

лепших звежђа на северном небу. Његове четири звезде састављене су у облику неких кола, даља три претстваљају руду кола. Двоструко име овог звежђа налази се једно поред другог већ код Хомера и Инда. Ако повучеш

правац од звезде А до звезде В и продужиш овај правац око пет пута на његову дужину, наћи ћеш Северњачу.

Погледај пажљиво средњу звезду у руди кола и потруди се да поред ње нађеш једну малу звезду. Те две звезде Арапи су назвали Коњ и Јахач („Мизар“ и „Алкор“). Ако видиш јахача, поноси се својим добрим видом.

Друго звежђе, које означаје Северњачу је Орион. Три мале звезде претстављају главу Ориона, две много јасније са страна претстављају рамена, три звезде под њима у косо поређане претстављају појас, друге три око мито доле светли мач, најзад две јасне светле звезде претстављају ноге јунакове. Дуж, која спаја најнижу звезду мача и највишу звезду главе показује правац север-југ.

Према месецу.

Као што сунце, тако и месец показује стране света. Одредити север помоћу часовника је у овом случају теже. Само, ако је месец пун, можемо се управљати по начину, који је описан приликом сунчане светлости. Часовник

се стави на равну подлогу а мала сказаљка окрене према месецу. После се угао између броја 12 и мале сказаљке располови и добије правац југ. Ако није пун месец, то јест ако је у облику српа, треба да установиш, да ли је прва или последња четврт. Ако месец расте, личи на окренуто велико слово С—D, ако опада, појављује се у облику слова С. Инди приповедају о „господарици ноћних сенки”, и о некаквом голијату, који глође њено светло лице и зато се тако брзо губи.

Римљани су говорили, да је месец лажов, јер показује С (crescit = расте), кад се смањује, обратно показује D (decrescit = смањује се) када расте.

Када залуташ.

Ако си залутао, помисли у себи као што каже Индијанац: „Ја се нисам изгубио, изгубио сам само свој шатор”. Изгубити пут значи упознати га.

Труди се, да дођеш на узвисину, да се попнеш на дрво или на брдо, да пронађеш какав знак у близини логора и затим да се упутиш правцем, који си нашао. Тражи своје трагове и враћај се по њима. Најбоље ћеш их наравно познати у снегу. Зато ваља да бираш меко тло, где се ради сигурности отискују трагови. Ако идеш у логор, лутајући, на сваки начин означи пут спреда и страга. Ко не обележује пут, иде уоколо. Само врло вешт човек иде право. Ако наиђеш на свој знак, видиш да идеш уоколо.

Ако не знаш што да чиниш, остани на своме месту. Понајчешће ниси тако далеко од логора, као што ти се чини. Можеш бити сигуран да ће те другови наћи. Подигни заставицу или шаљи који други сигнал, дању димом, ноћу ватром.

Али од свега је најважније, да у таквом случају сачуваш крајњу хладнокрвност.

Питања: Шта значи оријентисати се? Зашто је то скауту потребно? Где се највише примењује способност оријентације? Наведи из свог искуства један случај, где је вештина оријентације играла важну улогу! Докажи да је нађени север помоћу сунца и часовника тачан! Да ли може да се деси случај, да не знаш, да ли је јутро или вече? У ком случају? Како ћеш се тада оријентисати? Да ли код налажења страна света помоћу сунца и часовника долази у обзир већи или мањи угао? Да ли ти је могуће да помоћу Ориона нађеш исток? На чему се оснива компас?

Да ли ти се икад досад десило да залуташ? Шта си чинио у тој прилици? Шта је требало да чиниш?

ОСНОВИ ПРВЕ ПОМОЋИ.

У време велике несреће, при земљотресу, пожару места, потапљању лађа, судару возова долазе до израза многа јуначка дела спасавања, где спасилац не жали свога живота. Али и другде, где несрећа није тако општа, јака воља и одлучно опхођење спречава многу несрећу. Такво дело, учињено ради свог ближњег, је твоја витешка скаутска дужност. За дело прве помоћи највећа ти је награда угодни осећај, да си дело учинио за другога. Зато: **Буди спреман!**

НЕСРЕЋА. —

Паника.

Незнатан узрок може побудити велике и рђаве последице, где су скупљене велике го-миле људи.

Као скаут, који знаш своју дужност, свој задатак, никад се нећеш збунити и трудићеш се, да добро размислиш, шта ваља да радиш, у макоје време. И само тако можеш да пружиш стварну помоћ. Када сви око тебе губе главу — при незгоди, пожару, потапљању лађе — ти остајеш миран и брзо промислиш шта да радиш, да би помогао...

Човек који остаје хладнокрван, у стању је да спасе много и много људских живота.

Једном је у биоскопу букнуо мали пожар. Нажалост, гледаоци су опазили дим и осетили загушљиви мирис. Некоји су почели викати „ва-тра!“ и брзо се сви присутни дигоше, хтејући да навале на врата, где би се много људи угушило, јер су врата била уска. На срећу, у гужви је био бар један хладнокрван човек.

Тај човек попе се на столицу и снажним, јасним гласом повиче: „Мир!.. Нико нека се не гура!... Излазите полако!.. Један по један!“ Ове речи имале су готово чудотворно дејство. Нико се није гурао и нико није пострадао.

Ти треба да будеш способан и снажан, да останеш хладнокрван и онда, када сви изгубе своје главе.

Уличне незгоде.

Уличним незгодама изложени су у главном становници великих градова. Кола, циклисти,

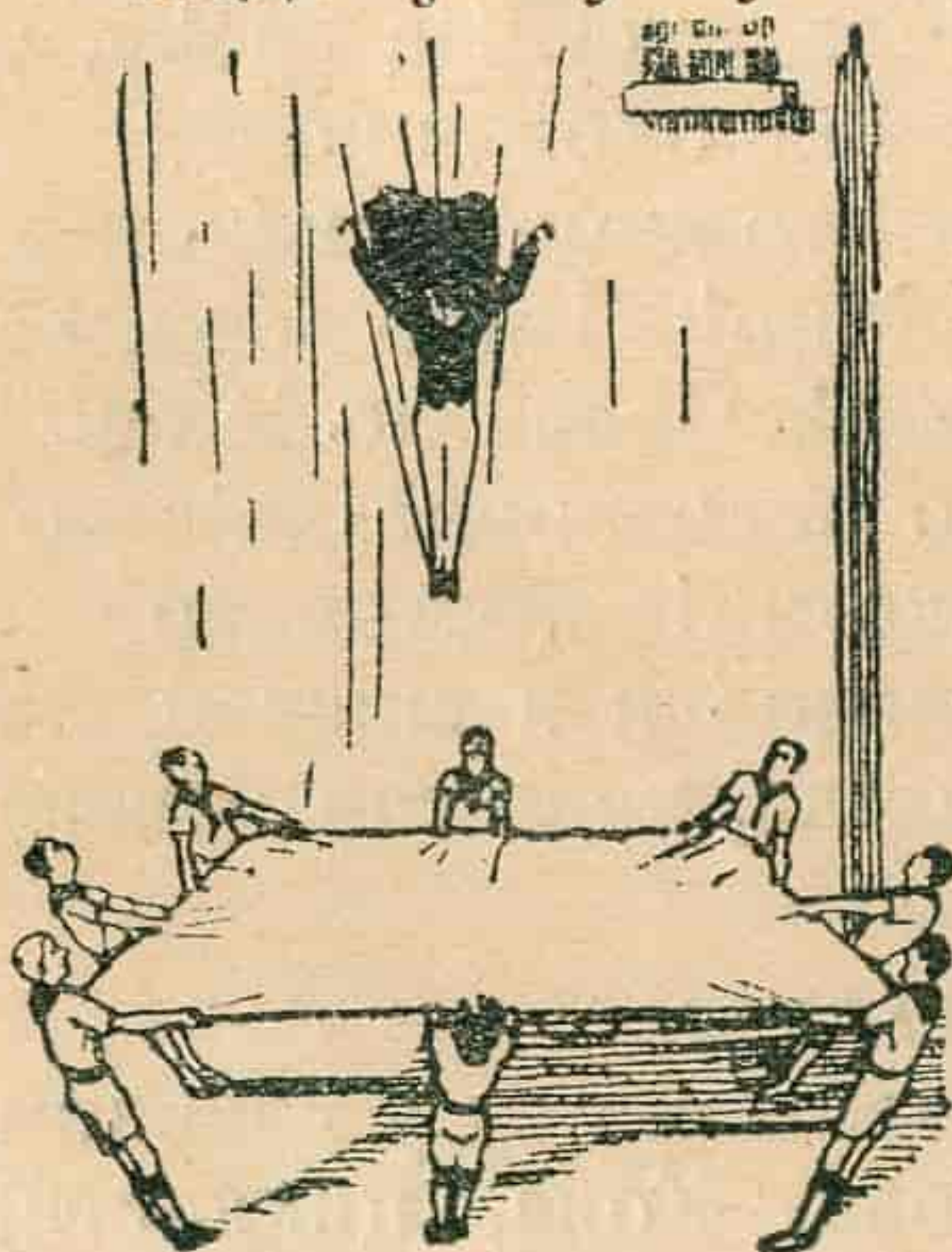
трамваји, аутомобили на раскршћима су много пута клопка, у коју често упадне многи живот. При прелазу преко улице чувај не само себе него и друге, да би у потребан моменат могао да притекнеш у помоћ. Највише се несреће дешава при ускакању и искакању из покретних возова.

Зими поспи поледицу пепелом или песком а разбијено стакло уклони с пута, јер би кад-тад некоме нашкодило.

Пожар.

Пожар може учинити још већу несрећу од панике. Треба да знаш како ћеш спречити ватру. Не одбацуј запаљена палидрвца. Не читај у постељи крај светиљке или свеће. Не суши одело над ватром, сем ако си стално присутан. Загрејани пепео не бацај у дрвене судове. У логору одстрањуј суву траву од ватре. Чувај се од експлозија гасова.

Када је букнуо пожар: 1. сврати пажњу упозори стражара или становницима куће, 2. употреби пожарни аутомат, 3. затражи помоћ суседа да се спасу несрећни.

Ако је при руци вода, треба да је сипаш ма из чега. Ако има песка, земље, пепела и сл. употреби га, нарочито ако гори гас, зејтин и слично.

Из куће се лица спасавају на тај начин, што се избацују или скачу у доле спремљено, разапето ћебе или крило. Димом онесвешћена лица извлачи по поду, јер се дим диже горе. Ако идеш кроз пламен, омотај се мокрим крпама а на уста метни мокар сунђер или марамицу.

Гушење.

Гушење може настати било поремећеним удисавањем ваздуха или удисањем отровних гасова.

Гушење стезањем и вешањем: олабави стеге, пресеци конопац, помози телу да не падне и не настане нова повреда. Затим раскопчај одело, доведи свеж ваздух и одмах изведи вештачко дисање.

Гушење засипањем: очисти лице, главно носну и усну шупљину — вештачко дисање.

Гушење удисањем отровних гасова: свеж ваздух и вештачко дисање. Ако излази осветљујући гас, чувај се пламена светла. Ако не може друкчије, извади пенџер.

Бесан пас.

Беснога пса најбоље је на месту убити.

Гурни му мотку, дрво, крпу, да ју гризе. Затим ударцем у главу или стезањем врата уклони опасност. Бацањем помичне замке око врата можеш га лако угушити. Чувај се пене

из уста! Сваку огреботину ваља испалити, најбоље испрати тинктуром јода. Одмах лекару!

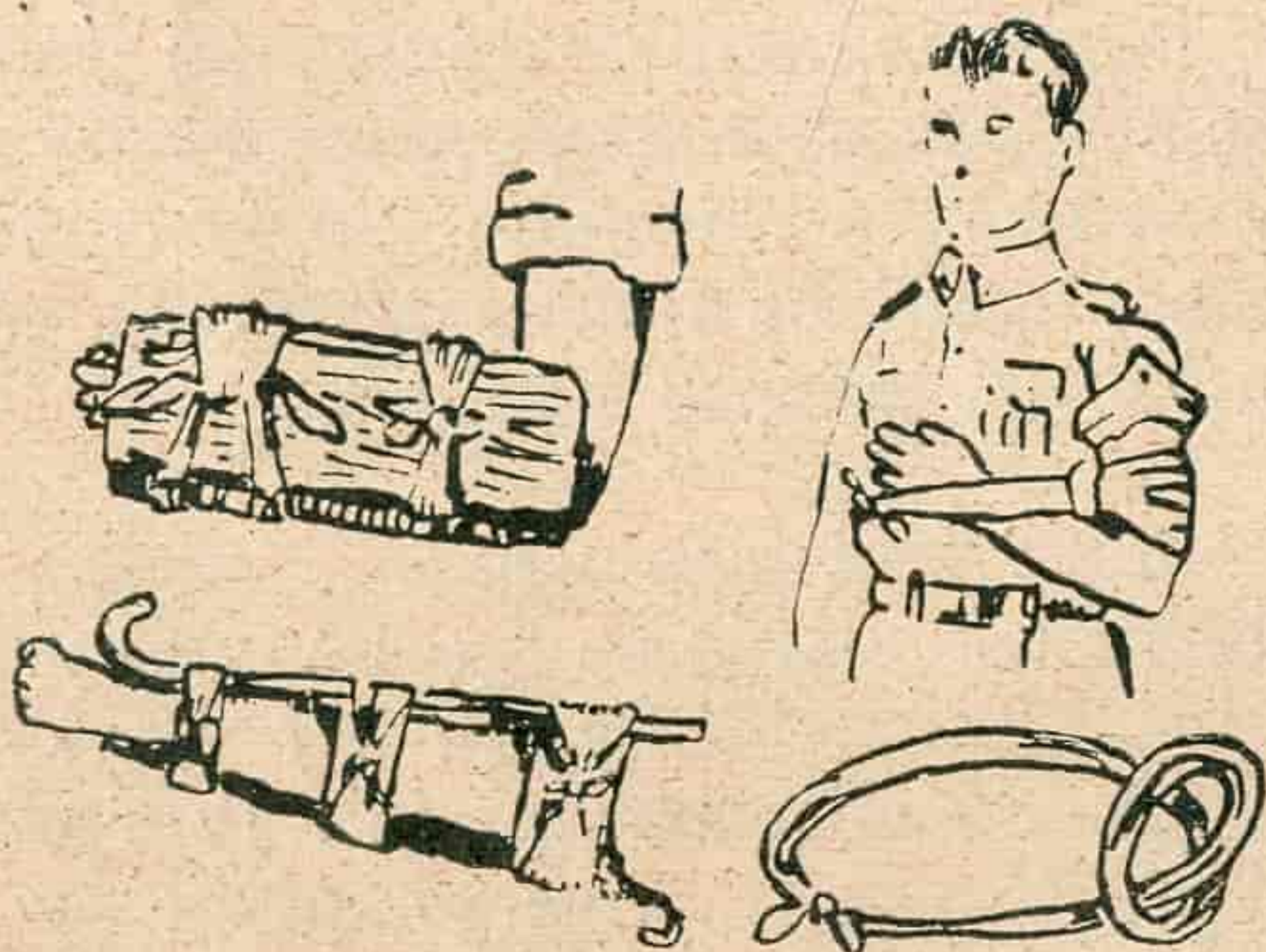
Смрзавање.

Смрзнутог свуци у хладној просторији и пажљиво тари снегом или скваси његово оде-ло у хладној води. Ако почне правилно дисати, стави га у бању од 16° С., која се полако загрева до 30° С.; чим може да гута: вруће вино, чај. Ако не дише, вештачко дисање; треба да пазиш на смрзнута ребра, која се лако ломе, исто тако и нос и уши, док су у смрзнутом стању.

ПОВРЕДЕ.

Прелом костију.

Преломљени уд нема ослонца, узрокује промене облика и положаја, не може да се

помера с места без бола. Понекад се чује пуцкање костију. Преломљени уд треба да се смести где се не помера. Одело на уду, ципеле на нози расеци. Хладне облоге на место костолома. При преношењу подупри оба краја

сломљене кости. Ништа не треба да поправљаш и намешташ! Костолома има: *обични*, где је покожица остала неповређена, *јаки*, где сломљена кост пролази кроз кожу, и *најјачи*, када је кост посве смрвљена.

Да би костолому дао извесан ослонац, причврсти му удлага. За везивање удлага употреби амбулантски чвор. У место удлага можеш употребити разне друге тврде предмете: парче дрвета, штап, врстар и т. сл.

Изгоретине.

I. степен: Црвена кожа. II. степен: пликови. III. степен: сажежено ткиво.

I. Намажи вазелином, ланеним или маслиновим уљем, хладни облози, сирће, листови од купуса.

II. Пликове прободи искуваном иглом. Облоге уља или вапнене воде. Млака вода ради утишавања бола.

III. Опхођење исто. Одело са изгорелих делова не свлачи, као у другим случајевима, него расеци, да се не би кожа растргла. Изгорели не сме да трчи, него нека легне на земљу и по њој се ваља. Бацањем одеда, покривача, перина, ватра се угаси. Изгорелом мало коњака за освежење.

Страна тела.

У оку: ако је испод доњег капка, капак повуци на ниже и чистом ивицом марамице уклони трун. Ако је под горњим капком, горњи капак изврни или га превуци преко доњег. Око се не сме трљати.

У уху или носу: најбоље испери млаком водом или налиј уље.

У ждрелу: дизањем руку и ударањем по леђима можеш тело извући. Такођер завлачењем у грло двају прста и изазивањем повраћања.

У стомаку: обично не шкоди; хлебову средину, кашу од кромпира.

У кожи: Ако стрчи напоље, извуци. Рану зави. Ако је жалац, испери алкохолом. Трн се извади без бола, ако притиснеш иглено ухо, и када је ушао у иглено ухо, иглу окрени и трн извуци.

ОБОЉЕЊА.

Несвестица.

Изгубљена свест, осећање и кретање заустављено, удови слаби, очи полуотворене, било успорено. Свеж ваздух, олабави стеге на оделу, попрскај лице хладном водом, опери сирћетом. После враћања свести ваља да оне-свешћени остане у лежећем ставу. Освежење црном кавом, чајом, Хофмановим капљицама (10—20 на коцку шећера).

Сунчаница.

Појављује се када је спарно, на јаком сунцу и при умору. Човека ухвати несвестица. Лице црвено, дисање убрзано. Однеси у хладовину, попусти стеге на оделу, главу подигни а прса полевај хладном водом. Ако не дише, вештачко дисање. Трљај ноге и руке. Хофманове капљице.

Крволиптење.

Из носа: Седи мирно са главом забаченом, оковратник откопчај, на потиљак, главу или корен носа стави лед или хладне облоге. Ноге на часак у хладну воду. Дубоко дисање. Шмрчи хладну воду са сирћетом.

Из плућа: Крв отворено црвена, са пеном. Мирно лежи на леђима, на прса хладне и ледене облоге, гутај лед, пиј слану воду, не говори. Никакво топло пиће!

Из рана: 1. из артерија: крв шикља, јасно црвене боје. Над рану у смеру срца, артерију чврсто притисни уз кост. 2. из вене: тече полако и мало. Притисни испод ране, т. ј. даље од срца прстом или чистом марамицом. Парче чистога леда на рану, облоге чисте воде.

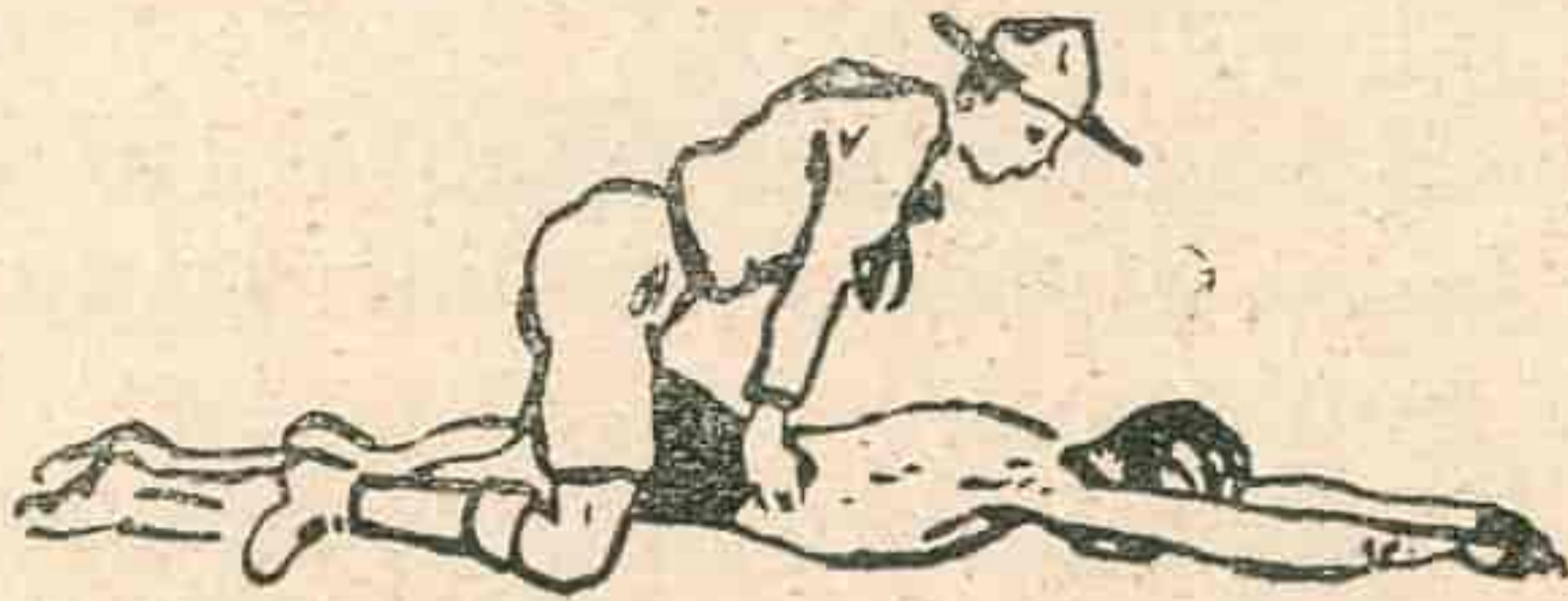
Питања: Шта ћеш учинити ако је некоме плануло одело? Шта је паника? По чему ћеш познати врсте изгоретине? На шта све смеш да ставиш хладан облог? Зашто се око не сме трљати, кад у њега падне трун? У којој прилици би згодно употребио чвор »пчелу«? итд.

ВЕЖБЕ ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ.

Вештачко дисање.

Без одела и икаквих веза положи несрећника на простирку, а под леђа му подметни какав завежљај. Из уста извуци језик — најбоље да га неко марамицом држи или да га врпцом причврстиш на доњу вилицу. Када изводиш вештачко дисање, клекни из раско-рака, састављеним прстима притискуј полако али ипак снажно испод грудног коша према глави, тако да се чује излажење ваздуха. То треба да поновиш свака два до три секунда.

Чим притиска нестаје, плућа се сама, приманњем ваздуха, као при удисању, рашире. То

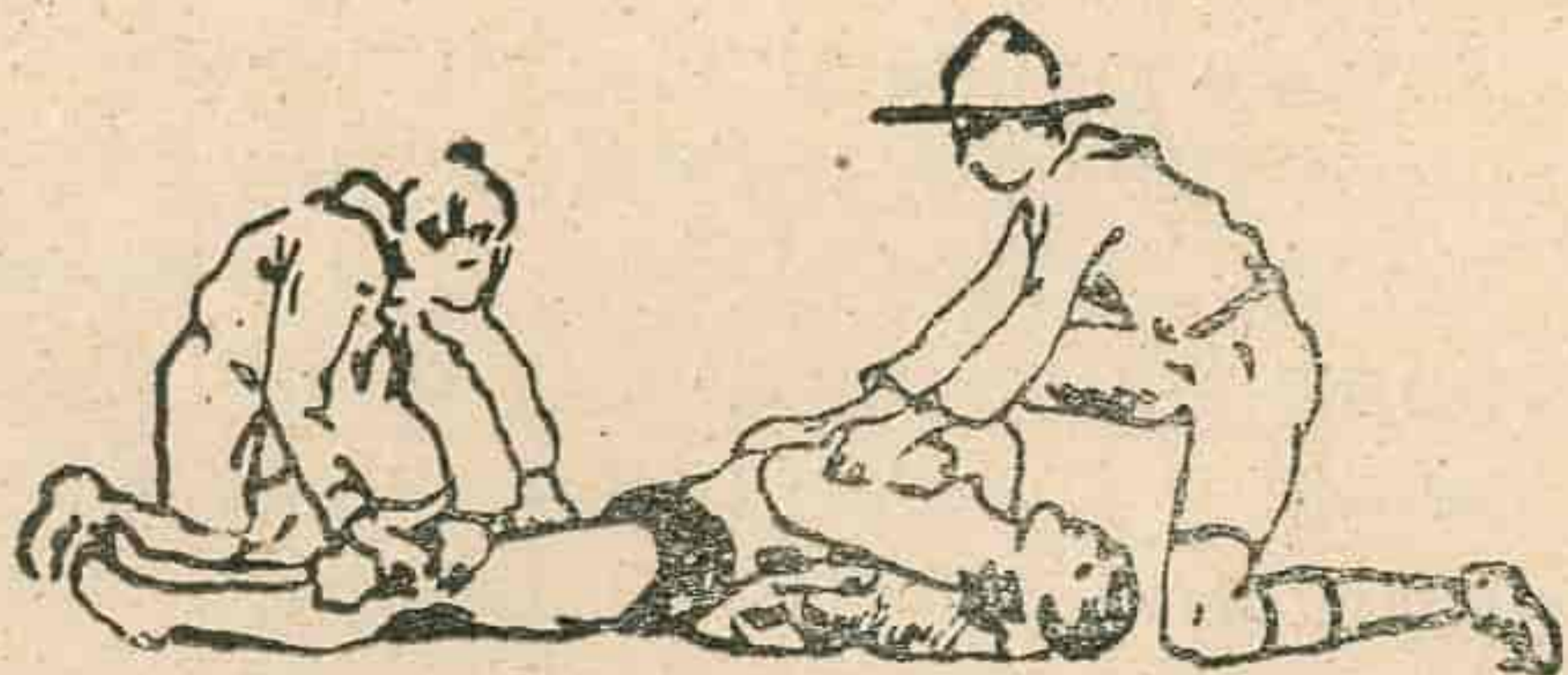
ИЗДИСАЊЕ

УДИСАЊЕ

ИЗДИСАЊЕ

УДИСАЊЕ

чиниш све дотле, док не наступе знаци природног дисања.

Само вештачко дисање можеш извести ус-

пешније уз припомоћ једног помагача. Тада, притискивањем руку на грудни кош са стране, потпомажеш издисање, а подизањем руку, удисање.

За окрепу неколико кашика коњака.

Чишћење ране.

Рану смеш додиривати само у најпотребнијим случајевима и то посве чистим рукама. Крволиптење ране најбоље је средство да се рана очисти. Ако није рана нечиста, нека се крв усири, тако ће се сама зауставити. Ако је рана много нечиста, испери ју обареном водом или раствором антисептичких материја. Главно је да одстраниш страна тела из ране. Много воде такођер шкоди.

Заустављање крви.

При јаком крволиптењу потребно је, да се крв заустави.

То се чини притискивањем изнад ране или везивањем Есмарховог овоја. (Може се оставити 2—3 сата). Какав каменчић или куглицу стави изнад места крволиптења и обави обичним завојем. У ту службу могу послужити и еластични предмети (црево од гуме и сл.).

Чворови прве помоћи.

При указивању прве помоћи важна је и вештина везивања најпотребнијих чворова.

Пре но што један конопац употребиш за ову службу, мораш бити сигуран, да његов квалитет и стање томе одговара. Рђав конопац може несрећу повећати.

Амбулантски чвор употребљује се у заво-

јима. Употребљава се зато, што се лако везује, на сваком месту, што је чврст и не жуљи (пљоснат је — отуд се понекад зове и пљоснати чвор).

Мртви чвор. При дизању лица из дубина, при спасавању дављеника, при спуштању из запаљених кућа. Захтева се нарочито брзо везивање овог чвора. Често се несрећнику добацује везана замка.

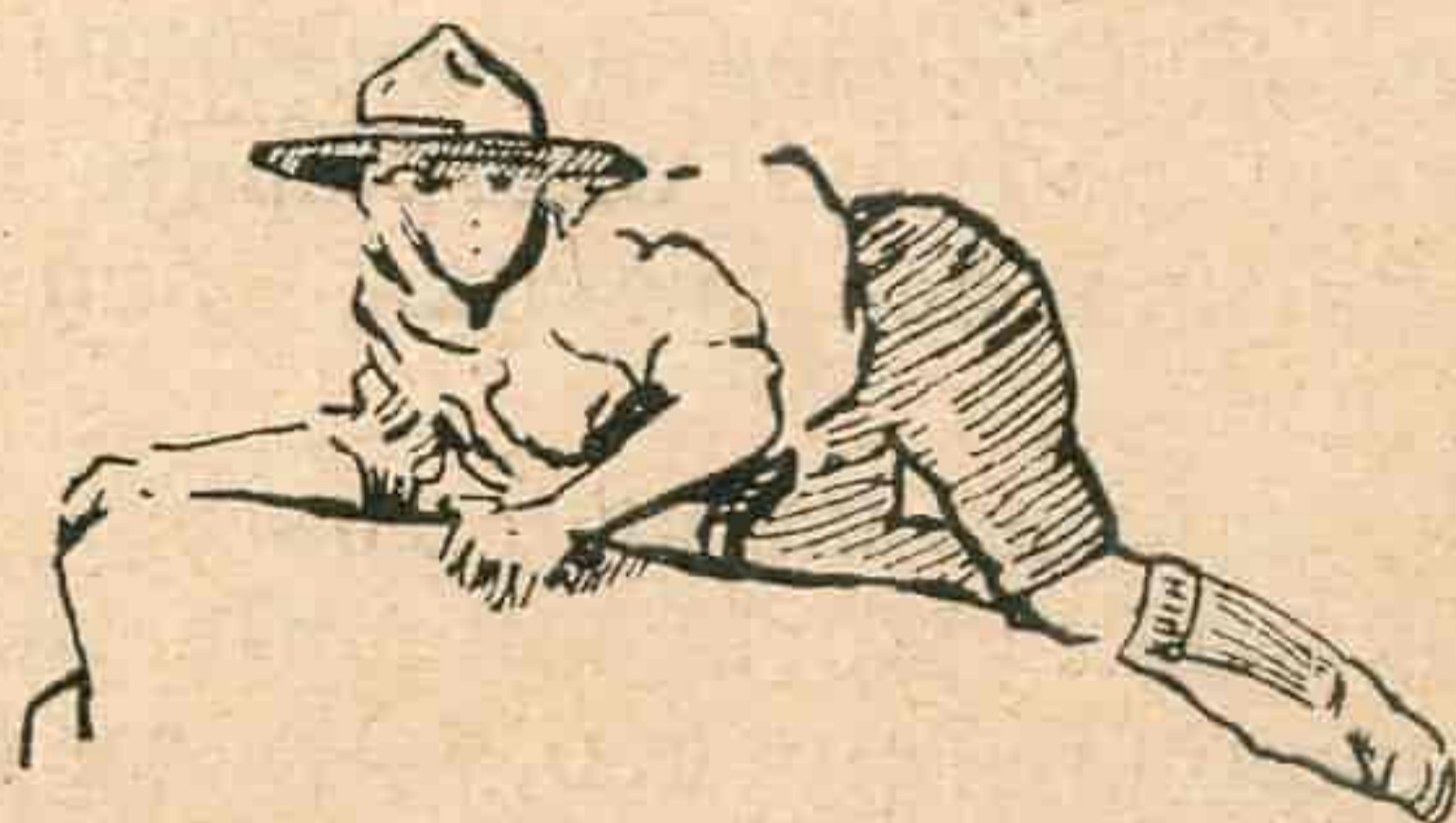
Пчела и окови. При спутавању опасне особе (злочинца, луђака) стегни руке чвором пчела или окови. Ноге се везују изнад зглавака. Везивањем свезаних ногу и руку одостраг онемогућио си опасној особи кретање.

Морнарске ресе. (Чвор за скраћивање, понекад се зове и „пасја нога“). Када је потребно да се спустиш из запаљене куће од неколико спратова, а имаш при руци кратак конопац, толико да сеже од спрата до спрата, употреби овај чвор. Конопац свежи врзиним чвором за прозор, а испод овог непосредно морнарске ресе. Од три прамена, која се при везивању овог чвора добију, један је увек лабав. Тај пресеци. Док је конопац натегнут, може да одржи терет као да и није пресечен. Чим га олабавиш и тргнеш, чвор се одвезује.

ОСНОВИ ТРАГАЊА.

Највећа вештина Индијанаца било је трагање. Ова се вештина још и данас гаји на Далеком Западу, само је чудно, што јој се ми толико дивимо а сами не покушавамо да се у њој усавршимо.

Шта значи трагати? То зна ловац лисица, када види лепе отиске шапа, испред којих се осећа фини мирис у тајанственом цбуњу, одајући тако куда и када је ишла лисица. И де-

тектив трага, када нађе какав кључ у свету својих мисли, помоћу кога следи тајне непознатог човека невидљивим путем. Индијанац у своме трагању употребљује чула „животиње“, да буду на помоћи човечјем мозгу. У великој мери очи врше дужност пасјег чула мириса, али ни ово чуло није излишно. Када се траг изгуби, мора да изврши претпоставку и суд; али при свим околностима његов мозак мора бити обдарен нежнијим чулима и зрелим искуством, јер се у супротном случају не би могао надати, да ће доћи до циља.

Сви трагови нису посве једнаки. Као што постоји разлика у величини и стасу појединаца, тако је и са траговима. Али то су ствари, које за твоју почетничку праксу нису од великог значаја, и зато ћеш посматрати трагове

по разним облицима. Препоручам ти, да зими, када је напао снег, устанеш рано изјутра, нађеш какав траг и упутиш се за њим преко брда и долина и прибележиш сваку промену и сваки догађај, уписан у снегу, јер нема лепшег начина, како да упознаш обичаје и живот животиња. Траг приповеда са савршеном веродостојношћу све, што је животиња чинила или што је хтела чинити у тренутцима, када није била узнемиравана близином непријатеља. Траг је део аутобиографије из живота, додуше писана без сведока, али савршено искрено.

Ако желиш да научиш трагати, неће те то стати никаквих жртава и није потребно да тражиш нарочити предео, нити ти је потребна ма чија помоћ. Довољно је да се вратиш путем, којим си дошао и да посмотриш своје сопствене трагове. Много ћеш имати користи, ако ти пође за руком да свој траг следиш један читав километар.

Из књига неможеш научити трагање. Само пракса ствара ту вештину. А ни једна друга пракса није заиста толико скаутска, у којој би дечак морао да буде тако потпун скаут.

О трагању упамти ово: Трајање трага је тешко одредити. У том је случају потребно да се узме у обзир утицај тла и времена на траг: ако је сув дан, ветар

- 1.) на песковитом тлу траг брзо остари;
2. на влажном тлу је свежији;
3. у сенци и влази остаје дуго свеж.

Трајање трага можеш одредити и на пр.:

1.) по дејству кишних каплица, ако знаш, када је падала киша;

2.) по нанетим гранчицама, семену и сл., ако знаш, када је ветар дувао;

3.) према томе како се трава сасушила или увела, где је била изгажена;

4.) по свежини измета и т. д.

Следити траг на различитом тлу је врло тешка ствар и човек се никад у томе не може довољно усавршити.

Како ваља следити траг?

1. Немој ићи непосредно по трагу, јер би могао да будеш опажен!

2. Иди у круговима и враћај се тако увек по трагу, док не нађеш траг у последњем кругу. Пази, да се не крећеш у смеру ветра, јер ће те животиња намирисати и на велику даљину. Шуљај се опрезно!

3. Ако изгубиш траг у тврдом земљишту или у трави, прегледај последњи траг и гледај напред у истом правцу тачно преда се на 20 до 30 м.; обично ћеш видети на трави преокренуто лишће или изгажено и сл., знак, који открива читав низ даљних трагова. Тако ћеш на асфалтованој улици опазити траг кола ако погледаш из даљине, по нарочитом сјају линије, коју су оставила.

4. Згодно је гледати према сунцу, јер и најмање испупчење баца на земљу сенку. На овај начин се трагови боље виде изјутра и увече, јер су сенке дугачке.

5. Изгубљени траг тражи у кругу 30, 50 па и 100 м. и бирај мекано тле!

6. Не сме да с тобом буде велико друштво, јер би се могло десити, да се трагови покваре.

7. Немој веровати оном, што чујеш; труди се, да се сам о томе увериш.

8. Када се траг изгуби, замисли себе у положају човека или животиње, где би отпри- тике одбегла, судећи по здравом разуму и у томе правцу следи даље.

ТРАГОВИ.

Човечји трагови.

Први је задатак да разликујеш траг једног човека од трага другог човека, према величини, облику, броју клинаца у ципели и т. д.

Нађи добро отиснути траг и тачно измери његову дужину, дужину и ширину стопала, број редова клинаца, број клинаца у реду, облик клинаца и сл.

Ако је траг босе ноге, погледај, какав положај имају прсти према линији: мали прст — палац!

Нацртај слику трага.

Измери дужину корака човека од пете једне ноге до пете друге ноге и за колико одступа стопала са врхом од правца, којим се човек креће.

У том случају примени ове податке:

Дужина корака мања, врхови мање у страну — брзи ход.

Врхови утиснути дубље у земљу и мало блата избачено, трагови у размаку више од 90 см. — трк.

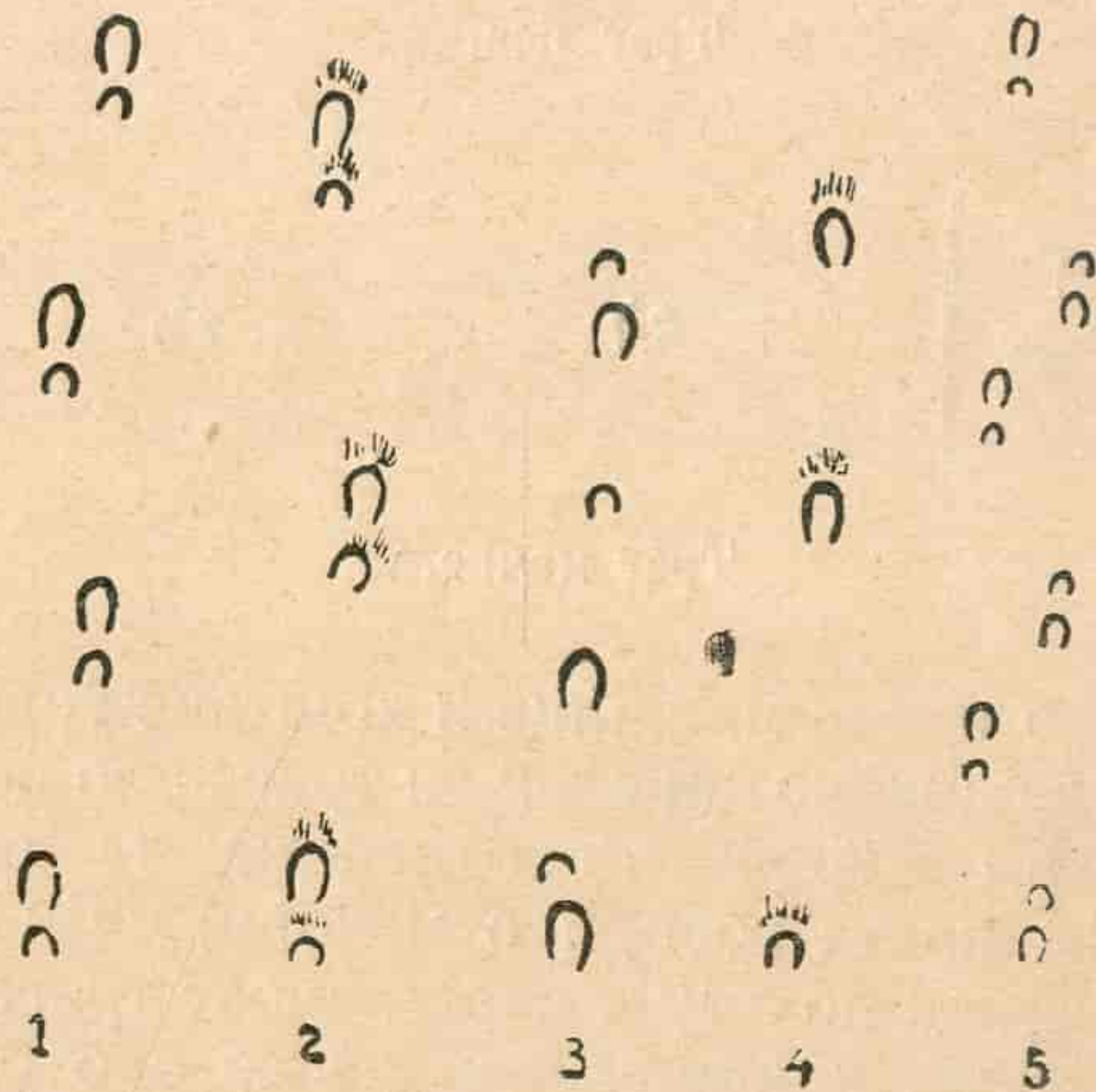
Трагови очигледно краћи, врхови окренути унутра, потпетице дубље утиснуте — човек је ишао уназад.

Трагови превозних средстава.

Разне трагове остављају точкови колица, обичних кола, теретних кола, аутомобила, двоколица и сл. Можеш одредити и правац, којим су се кретала.

Трагови животиња.

КОЊ. Треба да знаш, каквим је кораком ишао коњ, чим погледаш трагове.

1. ход, 2. кас, 3. мали галоп, 4. галоп, 5. траг хромог коња.

У ходу се коњу отискују два пара потковица, задња лева у непосредној близини иза

предње леве, а исто тако десна предња испред десне задње.

У касу је траг сличан али је већи размак између отиснутих парова потковица.

Задња нога има обично дужи и ужи траг од предње.

ПАС И МАЧКА. Први трагови, који си видео и који су ти уједно најзгоднији за проување, су близу куће. Већина анатома бирају

Траг пса.

Траг мачке.

мачку као идеал мишићне и коштане грађе. То је савршена животиња а њен траг врло поучан.

У овим нарочитим отисцима та облина јастучића прста говори о мекоћи, чији међусобни размак показује еластичност трага; што у трагу нема канџи, значи да се ово оружје може увлачити. Предње и задње ноге су једнако дугачке, али је предња нога шира. То је правило код правих четвороножаца. Низ трагова један за другим показује начин мачјег

хода. Овде је животиња, чини ти се, употребљавала само две ноге, јер задња нога упада тачно у траг, који је отисла предња нога, тако да је сваки траг заправо двострук. То је савршено остављање трагова. Чести је случај код кола, где задњи точкови упадају тачно у траг предњих точкова. Када тога не би било, траг би се отиснуо двапут. Предње ноге нађу сигурно место, за задње мачка више нема времена, када вреба за пленом.

По трагу пса јасно се види, да је његова нога тврђа, мање еластична и да канџе не може увући. Али се уједно види, да није добар пешак. Одмах пада у очи грешка — вероватно последица доместилације, ходање дугих генерација по калдрми и по кућама — вуче прсте. То је узрок, што пас чини велику буку, када иде кроз шуму.

ВУК. Што се тиче вучјег трага, не може се много рећи, бар када се упореди са пасјим. Каже се, да има мале спољашње прсте.

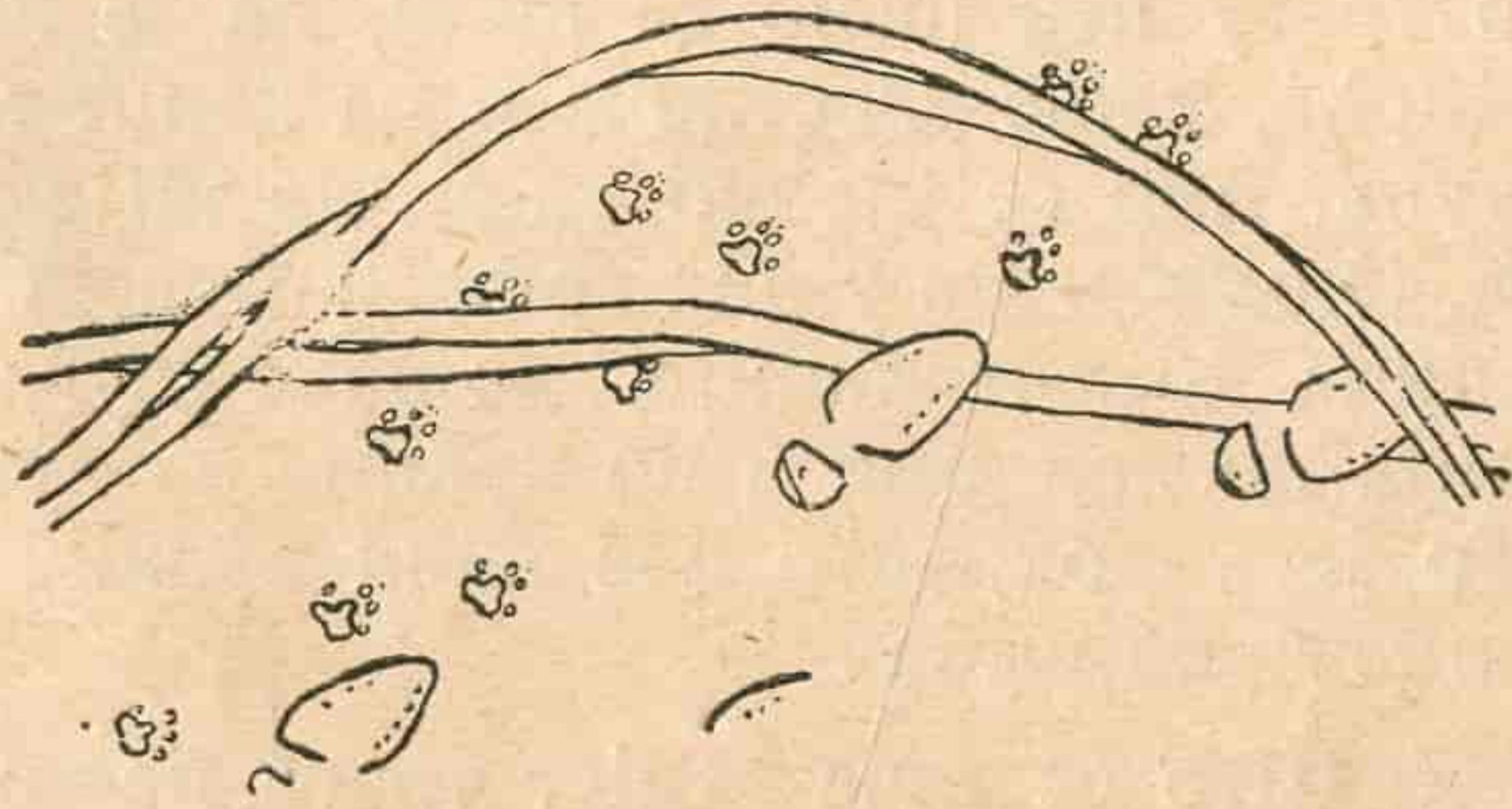
Траг вука.

Свакако, да је вук по правилу бољи пешак: трагови упадају један у други, али не увек, код неких вукова врло ретко.

Када идеш за вучјим трагом, осећаш, да се опрезно приближује нешто необично и нео-

чекивано. То је траг неповерљиве, плашљиве животиње, док је траг пса прав и обично не показује никаква узбуђења. Но врло често нема никакве разлике између трага пса и вука. Тада можеш судити по правилу вероватноће.

Питање: Шта је траг? У чему се састоји вештина трагања? Да ли је то од велике потребе скауту? Покажи ми нацрт трагова, које си следио? У чему се разликује траг мачке од трага пса, или вука? Прочитај ове трагове и одреди чији су и којим су редом начињени!

КИМОВА ИГРА.

Вероватно познајеш приповетку о Киму. То је прича о Кимбалу О' Хари, сину једног поднаредника неке ирске пуковније у Индији.

У тој причи има много шта, што је потребно за практичан скаутски живот; из ње можеш много што научити.

Неки чиновник тајне полиције упознао је вештог дечака Кима и одлучио да га васпита.

У првом реду ваљало се уверити о његовој способности. Ко би желео да постане детектив, морао би у извесној прилици за посве

кратко време видети све појединости и добрих упамтити.

Да би Кима испитао, чиновник би му на сто поређао разног драгог камења, у свим могућим бојама и величини.

Киму би било дозвољено да посматра камење један минут и тада би морао набрајати које је и какво камење видео.

Први пут није много успео али устрајном вежбом Ким је постигао велик успех врло брзо.

Ту је извор и наше скаутске игре, коју зовемо Кимова игра.

Вођа ће ти у одређени час поднети на посматрање хрпу од 12 различитих предмета, које ћеш смети гледати свега један минут. Употребићеш сву своју снагу памћења и вида и трудићеш се, да виђене предмете упамтиш и да их после тога на хартији набројиш. Ако успеш да набројиш најмање девет, вођа ће ти пружити левицу; тада знај, да си на испиту успех постигао. Ако којом срећом упамтиш све, стисак левице ће бити још и топлији. О томе, како ћеш се осећати при неуспеху, да прећутимо.

Вежбај се унапред сам више пута, онда се истом јави за испит.

Питања: Која корист од Кимове игре? Шта се при њој вежба? Погледај једним погледом смештај ствари у једном излогу и труди се да га упамтиш! Упамти и боје појединих ствари!

V. RAZGOVOR.

SIGNALIZACIJA

Signalizovati znači slati pomoću ugovorenih znakova vesti u daljinu.

Poznato ti je, da su već i stari Grci upotrebljavali izvesan način signalizacije. Osvojenje Troje najavili su u otadžbinu na taj način, što su zapalili na jednom brdu vatru, što je bio znak za paljenje vatre na obližnjim brdima. Tako se u otadžbini odmah saznalo za ovu pobedu.

Priroda signala može biti takva, da se ili vide ili čuju. Ni u moderno današnje vreme, kada se možemo električnim telegrafom ili telefonom sporazumevati sa ljudima, sa cele zemaljske kugle, ovi signali nisu izgubili svoga značaja.

Vest možemo na manju udaljenost poslati zastavicama, danju pomoću dima, zatim sunčanom svetlošću, koju u obliku dužih i kraćih bleškova pomoću pomičnog ogledala šaljemo u daljinu, noću pomoću vatre, svetiljki i sl.

Zvučne signale ili signale koji se čuju umeš već upotrebljavati i razlikovati, jer si o njima učio u III. redu.

Za II. red treba da umeš upotrebljavati, razlikovati i služiti se signalizacijom morze ili semafor u svim oblicima.

Morzeova sigalizacija.

Slanje vesti u daljinu vrši se pomoću crta i tačkaka, koji različito sastavljeni označuju pojedina slova i brojeve. Ova azbuka dobila je svoje ime po američkom pronalazaču, slikaru S. F. Morzeu.

Slova:

a = . —	n = — .
b = — ...	nj = — ... — . —
v = . — —	o = — — —
g = — — .	p = . — — .
d = — ..	r = . — .
d = — — — .	s = — . — .
e = .	t = —
ž = ... —	ć = — — . —
z = ...	u = .. —
i = ..	f = .. — .
j = . — — —	h =
k = — . —	c = — — ..
l = . — ..	č = — — — —
lj = . — ... — . —	dž = — . — —
m = — —	š = — .. —

Pregled znakova Morzeove azbuke.

tačke	crte
e = .	t = —
i = ..	m = — —
z = ...	o = — — —
h =	č = — — — —

Suprotni znaci:

a = . —	— . = n
v = . — —	— — . = g
d = — — = u
b = — — = ž

$d = \text{---} \text{---} \text{---} \cdot \quad \cdot \text{---} \text{---} \text{---} = j$
 $d\check{z} = \text{---} \cdot \text{---} \text{---} \quad \text{---} \text{---} \cdot \text{---} = \acute{c}$
 $l = \cdot \text{---} \cdot \cdot \quad \cdot \text{---} \cdot = f$

Simetrični znaci:

$k = \text{---} \cdot \text{---}$

$r = \cdot \text{---} \cdot$

$\check{s} = \text{---} \cdot \cdot \text{---}$

$p = \cdot \text{---} \text{---} \cdot$

Neparni znaci:

$lj = \cdot \text{---} \cdot \cdot \cdot \text{---} \cdot \text{---}$

$nj = \text{---} \cdot \cdot \text{---} \cdot \text{---}$

$s = \text{---} \cdot \text{---} \cdot$

$c = \text{---} \text{---} \cdot \cdot$

Naročti znaci signalizacije:

»Poziv« (stanica zove drugu, da želi da joj dostavi vest): $\text{---} \cdot \text{---} \cdot \text{---} \cdot$ i zove na ovaj način tako dugo, dok se ne odazove druga stanica.

»Odziv« (Kada je došao poziv, suprotna stanica javlja, da je spremna): $\text{---} \cdot \text{---} \cdot$

»Čekajte« (pozvana stanica nema u taj čas vremena): $\cdot \text{---} \cdot \cdot \cdot$

»Zabuna« $\cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot$ i t. d.

»Svršetak« $\cdot \cdot \cdot \text{---} \cdot \text{---}$

Signalizacija zastavicom.

Tačku i crtu dostavljamo na manju ili veću razdaljinu pokretom zastavice.

Signalne zastavice načinjene su od platna takve boje, da se u šumi mogu lako i na veću daljinu raspoznati. Obično su sastavljene od bele i crvene boje. Zgodno je imati zastavice od više raznih boja, u kome slučaju svaka vrši službu u

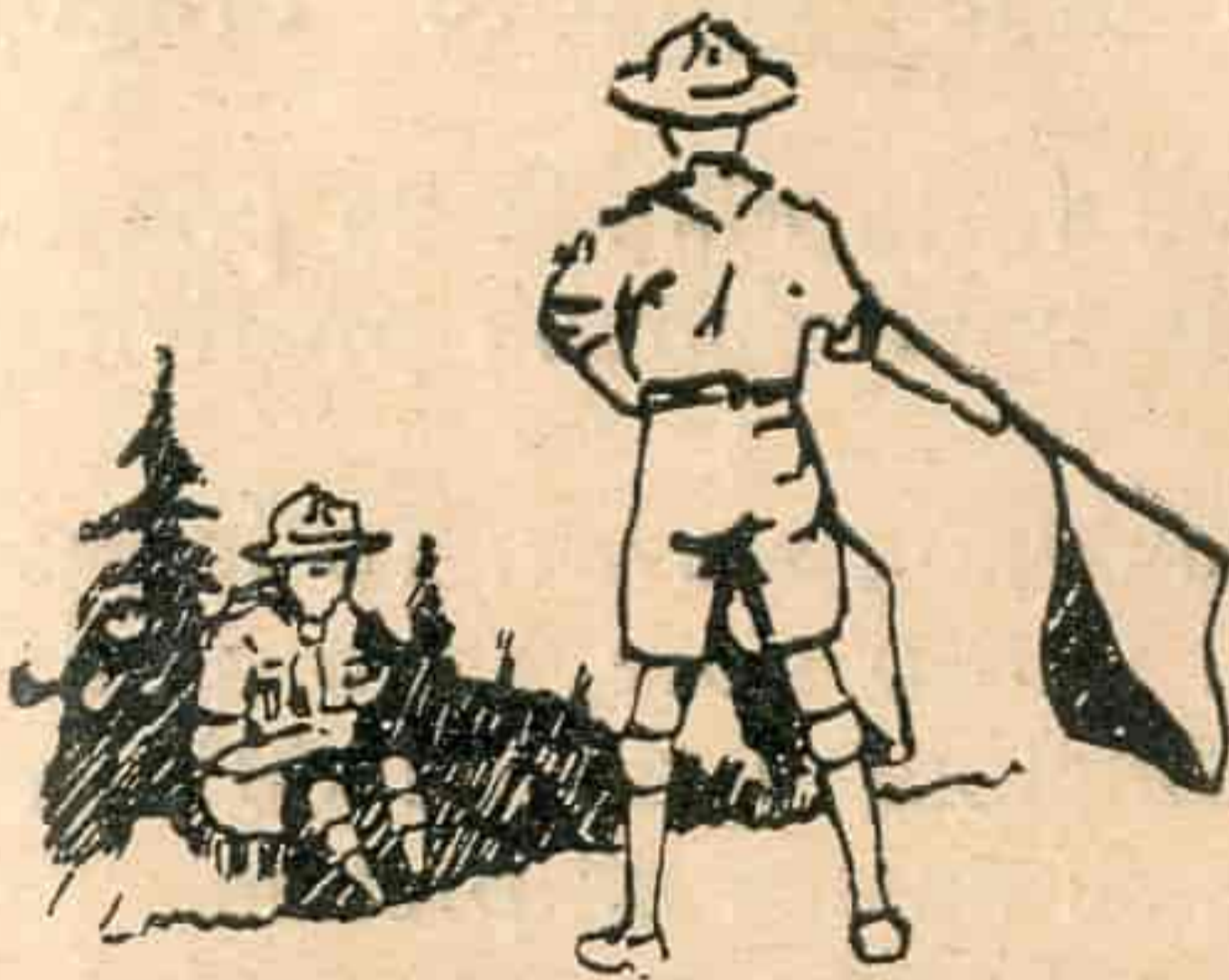
ОСНОВНИ СТАВ
(МОРЗЕ)

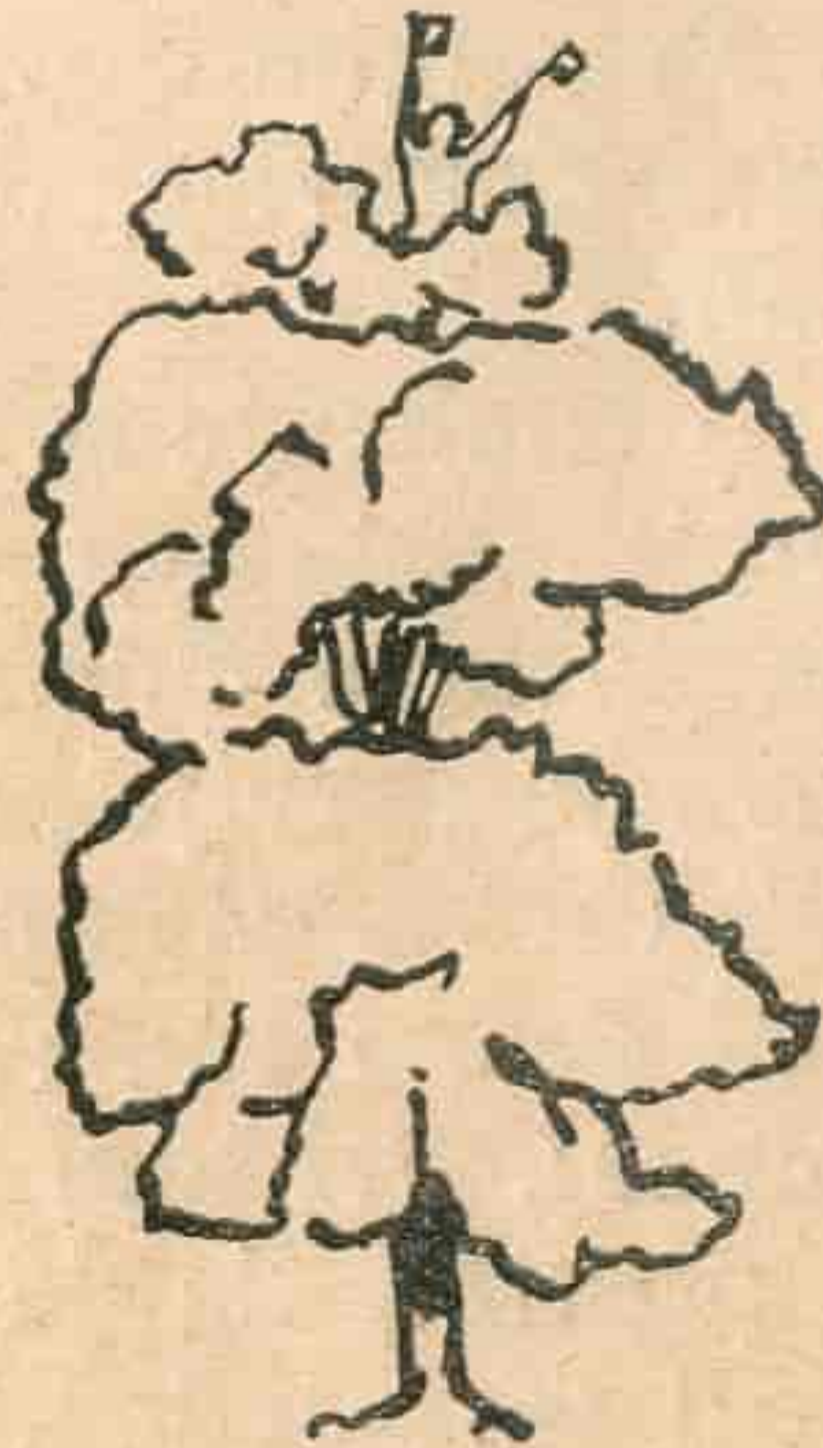
ТАЧКА

КРТА

СИГНАЛНА СТАНИЦА

СИГНАЛИРАЊЕ СА ДРВЕТА

ОСНОВНИ СТАВ
(СЕНАФОР -)

СВРШЕТАК ТОВОРА

ЗАСТАВИЦЕ

drugoj prilici. Ako je pozadina šarena valja imati i upotrebiti zastavicu sa pretežno belom bojom, ako je pozadina svetla, zastavica treba da je zatvorena plava. Ako je pala plavkasta magla, najbolju uslugu čine žute zastavice.

Za signalizaciju zastavicama treba obrazovati stalnu stanicu od dva ili tri skauta. Jedan beleži pročitane znake, drugi čita i govori prvome u pero znake, koje šalje suprotna stanica, a treći drži u ruci zastavice i šalje znakove drugoj stanici.

Pre signalizovanja ne valja nikada da pokrećemo zastavice, da ne bi uneli zabunu protivnoj stanici.

Signalizuje se iz »osnovnog stava«. To je raskorak, zastavica se drži ukoso gore, tako da držak zastave čini sa normalom ugao od 30° , zastava je razvijena, ruke se nalaze na prsima.

»Tačka. Zastavom mahnemo u isti položaj pred desno rame i opet odmah nazad u osnovni položaj. Pri tom vrh drška opisuje osmicu, čime se postiže, da je zastava neprestano razvijena. Broji se: »Jedan, dva.«

»Crta«. Iz osnovnog stava brzo mahnemo zastavicom tako daleko na drugu stranu, da vrh drška dodirne zemlju i posle kratke pauze brzo se vrati u osnovni stav. Broji se: »Jedan, dva — tri, četiri.«

Čitavo slovo ili broj signalizuje se bez duže pauze u osnovnom stavu. Pojedina slova u reči razdeljuju se razmakom vremena u osnovnom stavu od četiri tačke, a kraj reči označuje se mahanjem zastavice iz osnovnog stava okomito napred prema zemlji.

Zastavica se ostavlja spuštenu prema zemlji, dok protivna stanica ne odgovori, da je signalizovanu reč razumela. To se čini pokretom zastavice u obliku velikog kruga ispred tela. Posle ovoga zauzme se ponovno osnovni stav i signalizuje naredna reč.

Zastavica se maše s desna u levo ili obratno, jer se uvek uzima osnovni stav onakav, kakav je zgodniji pri slučajnom vetru.

Završetak govora označuje se sa tri kruga zastavicom ispred sebe.

Kao sredstvo za signalizovanje morzeovom azbukom skauti upotrebljuju: dim, vatru, svetiljku, zviždaljku, udaranje o kakav predmet, lupkanje nogom u patos, žmirkanje očiju, zvono i t. sl.

Pitanja: U čemu je praktičnost morzeove azbuke? Napiši morzeovom azbukom: Pošaljite hitnu pomoć! Dva skauta plemena »plava marame« uhvaćena. »Crvene« ćemo opkoliti do zalaska sunca! — Gvozdena Ruka, poglavica plavih marama. Pročitaj ovu vest:

.. — 1 . — .. 1 . — 1 — . — II — . — . 1 — 1 .. 1 — — . 1
 . — 1 — — — II — . — . 1 . — . 1 . 1 — — . — 1 — . 1
 — — — II — . 1 . — II — — .. 1 . . 1 . — . . . — . — II
 — . — . 1 . — .. 1 . — 1 . — — 1 .. 1 — — 1 — — — II
 — . — . 1 . — .. 1 . — 1 . — — 1 . — . . . — . — 1 . II
 . — — 1 . 1 — — — — 1 . 1 . — . 1 . — 1 — . — . II
 — . — . 1 . — — 1 . 1 — — . — 1 . — 1 — . 1 . — II
 . — .. 1 — — — 1 — — . 1 — — — 1 . — . 1 — . — . 1
 — . — 1 . — II . — — 1 . — 1 — 1 . — . 1 . — II — . 1
 .. 1 — . . . 1 — — — 1 . — — 1 . — 1 — . — 1 . — II
 — . — . 1 — 1 . — 1 . — . 1 . . II . — — . 1 — — — 1
 — — . 1 . — .. 1 . — 1 . — — 1 . . 1 — — .. 1 . — III

Signalizacija Semafor.

Signalizovanje Semaforom izvodi se pomoću jednog ili dva pomična kraka, pričvršćena na stožeru ili pomoću ruku. Kod svake željezničke stanice nalaze se prosti semafori; složeni se upotrebljuju na morskim lađama i metereološkim stanicama.

Slanje vesti vrši se većom brzinom nego morzeom i lako može da se nauči. Na slici stvar izgleda složenija nego što je.

Da bi lakše upamtio znake, svrati pažnju da A do E izvodi jedna ruka, pomerajući se po krugu,

Ž do L — desna ruka ima položaj slova A. druga se pomera u krugu,

M do R desna ruka ima položaj B dok se leva pomera kao i pre,

C do U, desna ruka u položaju slova V, leva se pomera,

F do C, desna ruka u položaju Č, leva se pomera,

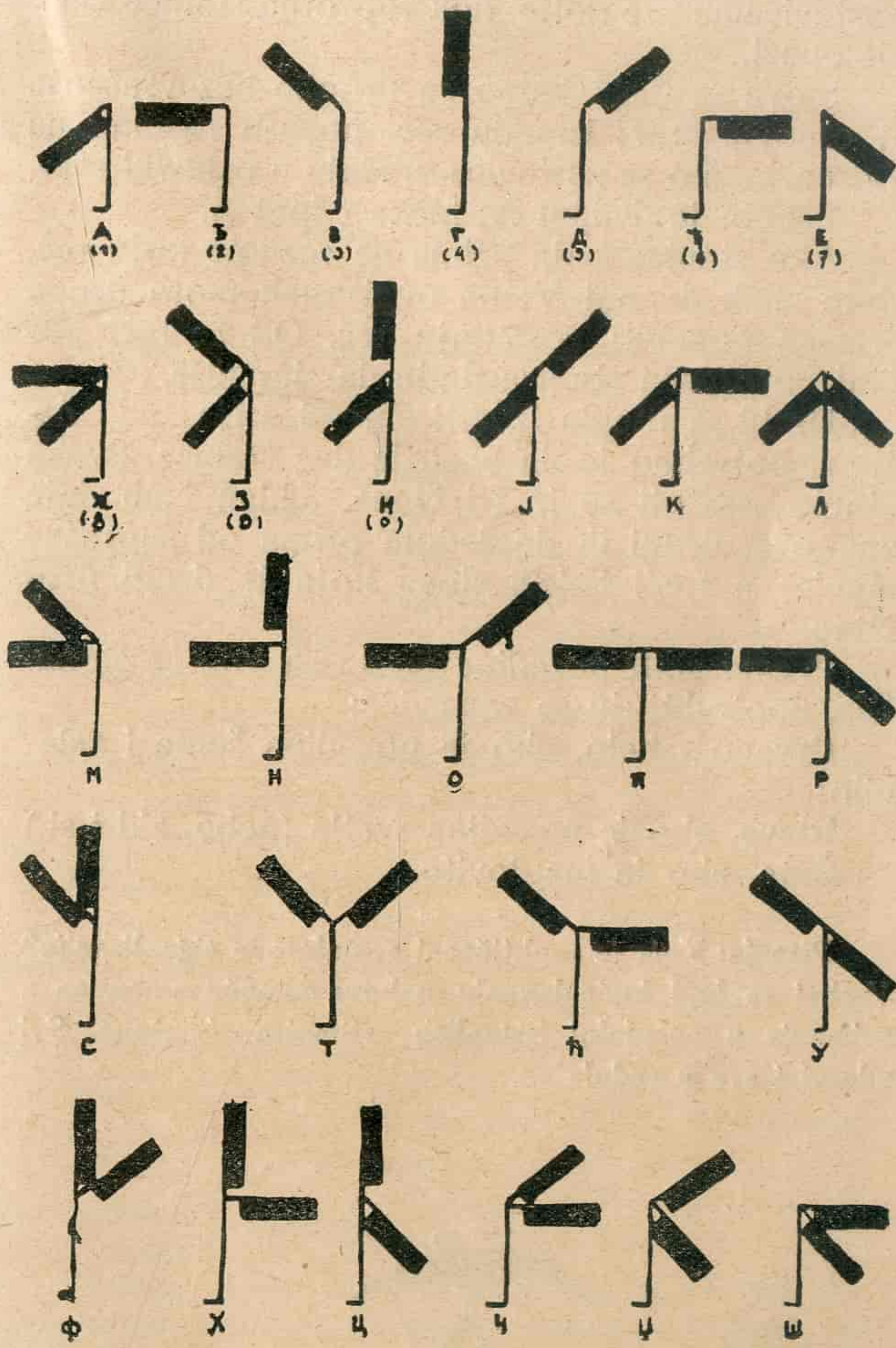
Č i DŽ, desna ruka u položaju D, leva se pomera,

Š, desna u Đ, leva u E.

Slova A do Z označuju brojeve od 1 do 9. I označuje nulu, ako je pre toga učinjen znak brojeva: samo slovo V. Kad god se na signalnoj stanici pojavi taj znak, znaj da su znaci, koji slede — brojevi.

Osnovni stav je »na mestu voljno« sa prekrštenim zastavicama ispred sebe: desna preko leve.

Poziv na govor je slovo H, pri čemu se maše

Znaci semafora,

zastavicama sve dotle, dok suprotna stanica znak ne opazi.

Slova se daju jedno za drugim bez vraćanja u osnovni stav; između reči postoji razmak na taj način, što se zastavice vraćaju u osnovni stav.

Zapeta je dvaput A; tačka triput A.

Ako stanica koja prima ne razume koju reč, daje znak dvaput V; na ovaj znak mora druga stanica ponoviti poslednju reč. Od te reči počinje otpravna stanica dalje da signalise.

Da bi se mogla izvesti signalizacija na daljinu, potrebno je da postoje dve stanice. Svaka stanica sastoji se iz tri člana. Jedan član daje znakove, drugi ih dogledom prima od suprotne stanice a treći beleži slova koja je drugi pročitao.

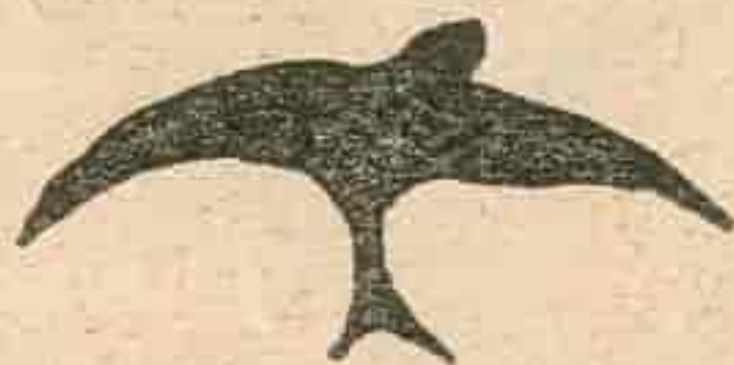
Prema vrsti pozadine mesta sa kog se signalise, upotrebljuju se zastavice:

Crveno - belo, ako je pozadina šuma i zelenilo;

Plave, ako je pozadina svetla (nebo, zid i sl.)

Žute, ako je maglovito.

Pitanja: Koja je praktičnost semaforove signalizacije? Vežbaj se kod kuće davanju znakova pomoću maramica, a primanje u ogledalu! Signališi: »Smotra izvršena. Svi zdravi i sve u redu!«

VI. РАЗГОВОР

Подизање шатора

Стајао сам и гледао пужа, како на својим леђима носи целу своју кућу, или скаутски речено: цео шатор, али већ разапет. Прави акробата. Путовао је, не знам куда, али изгледа да је имао довољно појма о путном логору. Био је целим телом запослен, а чини ми се, да се и поред тога није ни најмање знојио.

А зашто ти не би могао имати уза се све, што ти је потребно, да подигнеш над собом кров. Скаут си и то треба да знаш. Нећеш га носити над собом разапетог, него ћеш га, као паук своју мрежу, разапети где ти је драго и где је потребно.

Ти знаш, да је скаутски храм — Природа и да скаут хрли у природу где има прилике да упозна радости живота.

И ти си скаут. И ти хрлиш у природу. Али на то треба да си спреман.

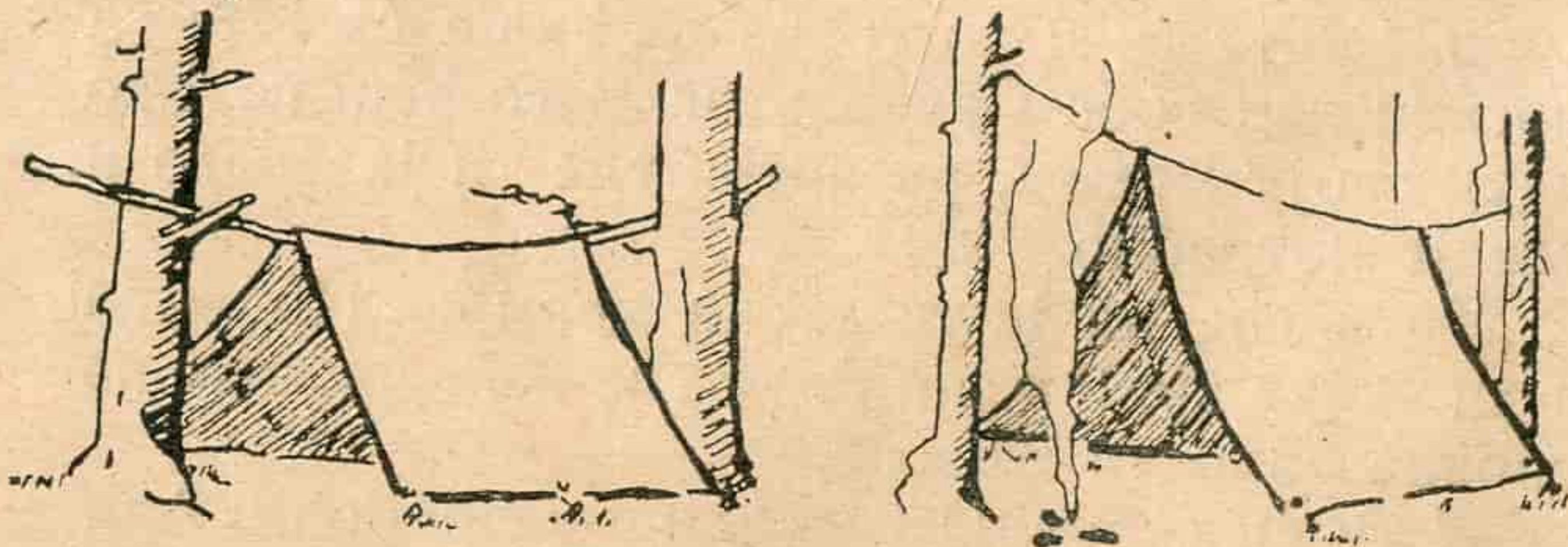
Треба да умеш подићи свој шатор. Зар не знаш, да ти треба да будеш други Робинзон у овоме погледу. Сећаш се, како је он сам самцат начинио себи уточиште, које му је било драго баш зато, што га је сам створио.

Проучи боље и видећеш, да је Робинзон употребио сва три начина становања, која су позната примитивном човеку. Његова пећина

претставља стан пећинског човека, који данас живи у каменим палатама. Његов шатор претставља покретне станове пастирских племена, какве још и данас употребљују Бедуини, Татари и Арапи у пустињи. Његова ограда потсећа на дрвена шумска насеља, која постоје на целом свету — у средњој Африци и средњој Европи.

Шатор се састоји из: 1. — платна нарочитог облика (према типу шатора). Платно не сме да пропушта воду. 2. — конопаца, чија дебљина треба да је сразмерна величини шатора, 3. — мотке (једне или више према врсти шатора) и 4. — кочића, који треба да су начињени из тврдог (буковог, јасеновог) дрвета.

Треба да умеш разликовати следеће врсте шатора:

А шатори — скаутски.

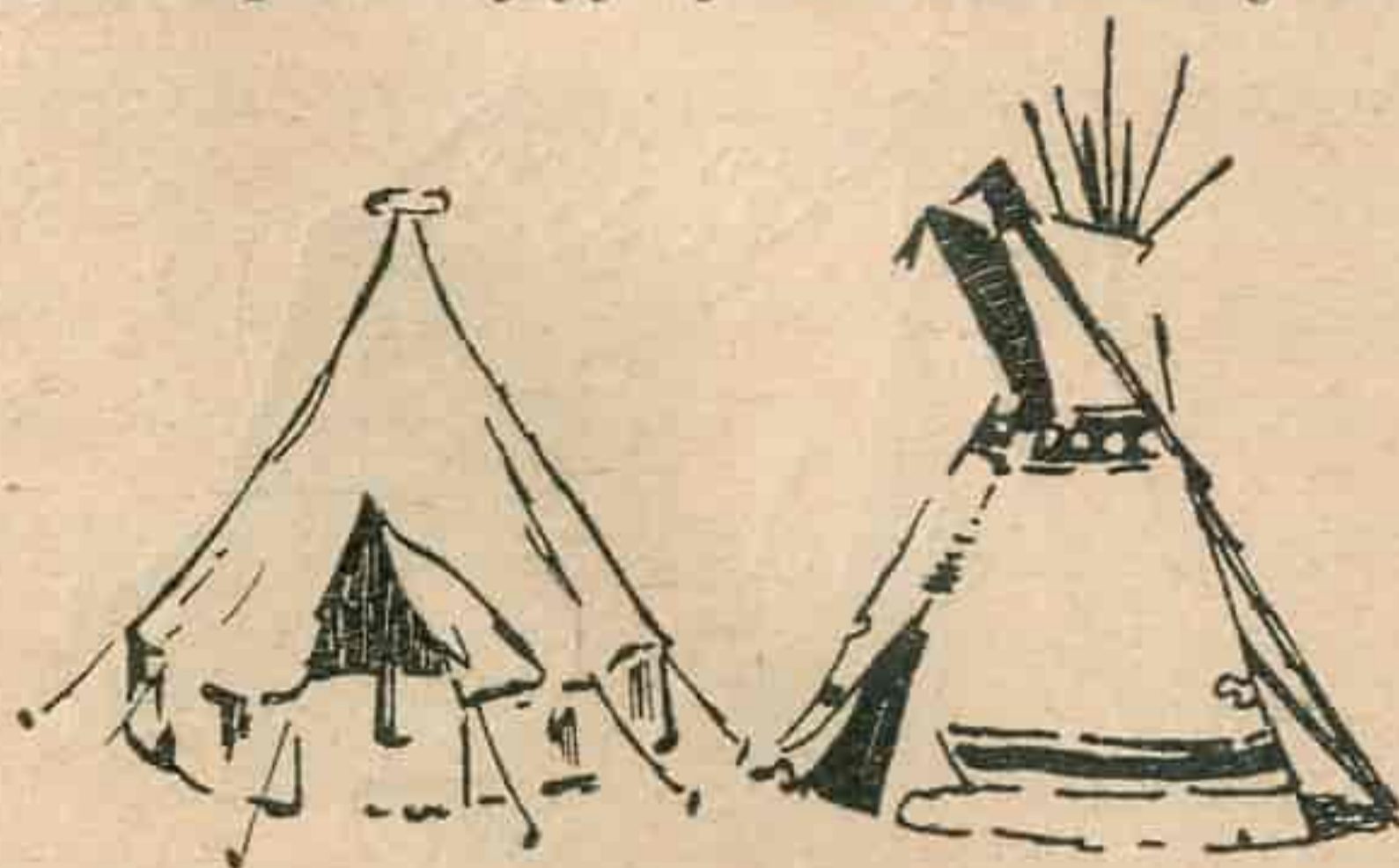

А шатор — цигански.

1. Шатор А типа, најједноставнији шатор. Подиже се на равном земљишту. Може се ра-

запети на више начина: помоћу две мотке и конопаца, помоћу једне мотке и рашљастих дрвета, помоћу дрвене конструкције или просто помоћу конопаца.

2. *Звонасти шатор.* Шатори ове врсте највише се употребљују у Енглеској и Америци.

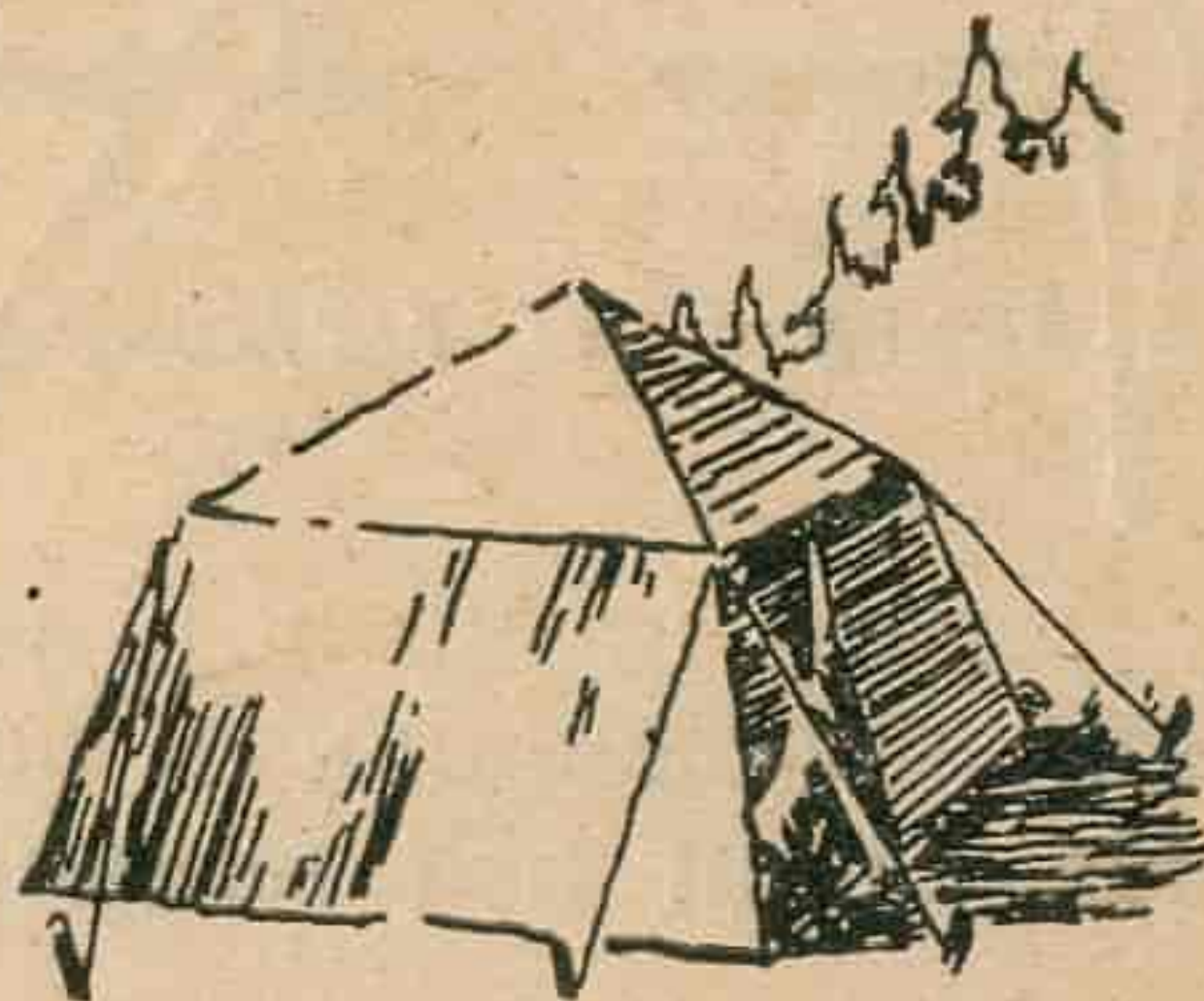
Звонасти шатори. 1. Обични. 2. Ти - пи.

Они су згодни само за дуже логоровање, јер су прилично тешки. Истог је облика и Тее-рее (ти-пи — индијански) шатор.

Подиже се на тај начин, да се врх насади на мотку, доњи крај мотке одупре скаут међу својим петама, на што се шатор усправи.

Остали скаути ухвате конопац, разреде се у једнаким растојањима у кругу и постепено забијају қочиће, почевши одостраг према отвору шатора.

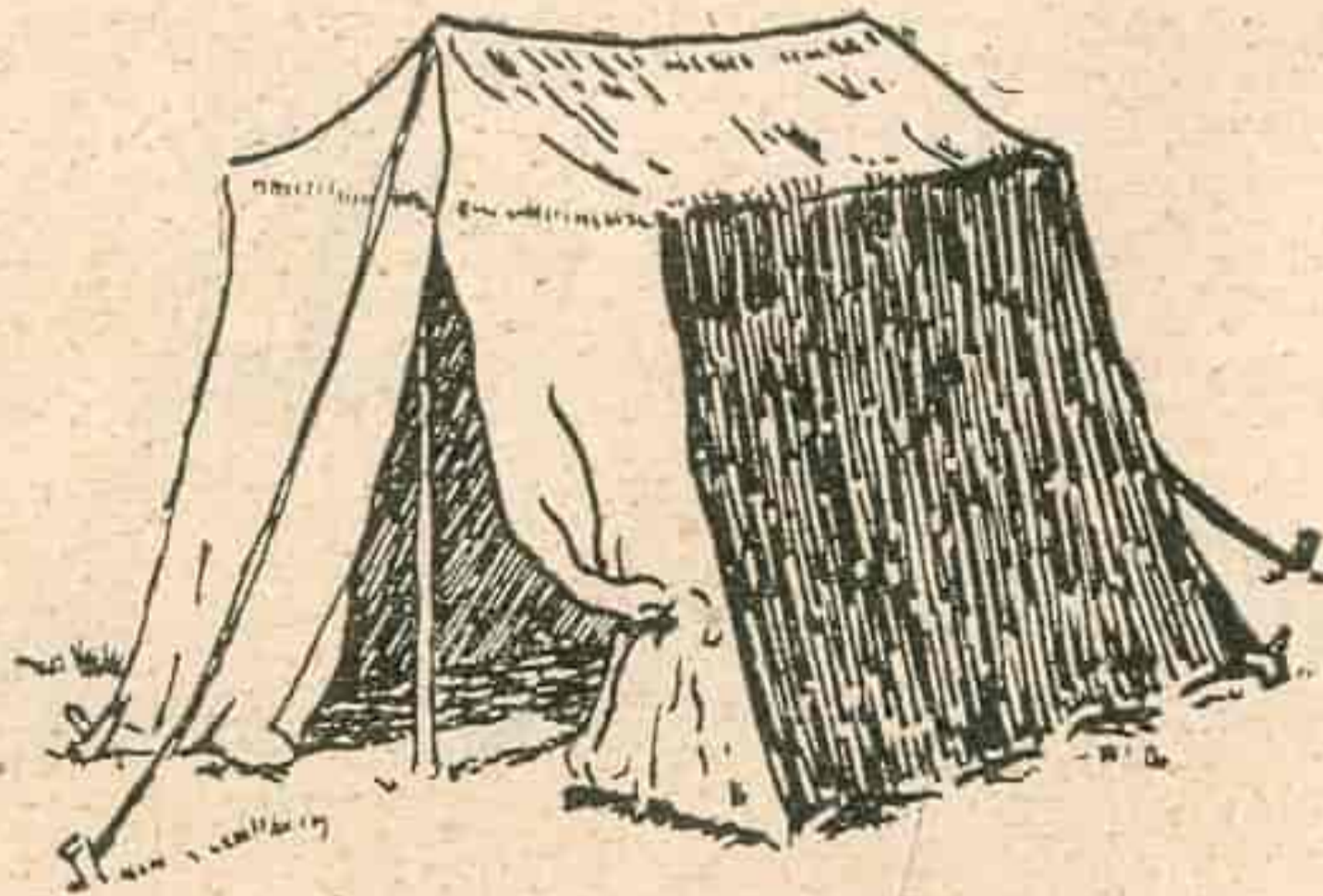
3. *Четвороугли шатор.* Ови шатори имају

облик кућице, те су према простору, који се у њима налази најзгоднији од свих осталих типова шатора.

Подижу се слично као округли шатори.

4. *Наш народни тип шатора.* Овај шатор разликује се од А типа по томе, што су му

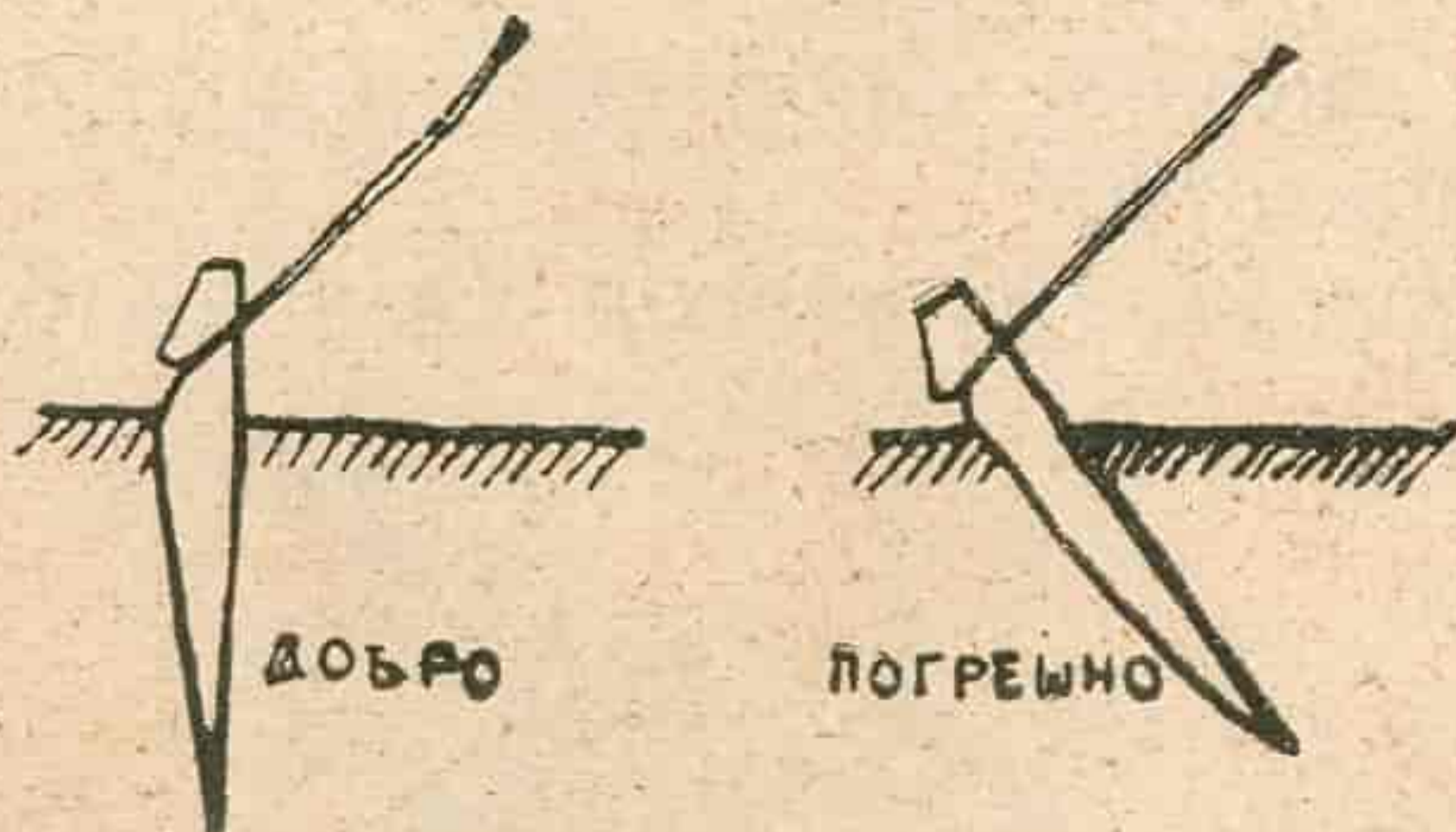

мотке или пресавијене у облику лука, или су две мотке укрштене.

Када подижеш шатор, имај увек на уму, да отвор треба да је на истоку.

Од особите је важности, вероватно да у то и сумњаш, вештина забијања кочића.

Чудно ће ти бити, ако ти кажем, да се кочић једног нескаута од кочића једног скаута

разликује у једној незнатној ситници. Али узрок великих неправилности лежи у ситним грешкама. На слици већ видиш, да стварна

разлика између добро и рђаво усађеног колца лежи у углу, под којим је колац усађен. Угао, под којим је усађен добар кочић, износи својих 80; или нешто мање од правог угла.

Имај на уму, да не заборавиш опкопавање шатора, јер би изненада могао доживети други Велики Потоп, што би било тим горе, јер те нико о томе не би известио унапред, као што је Бог Ноја.

У шатору ћеш начинити постељу. Од грања и прућа можеш најпре начинити исплести мрежасту подлогу, на коју доцније можеш да наслажеш сено, сламу или суво лишће. Имај у виду, да твоја постеља треба да буде посве хигијенска. Мојим се скаутима често десило, да им је место, где долази глава, испало ниже од ногу; али одмах после прве ноћи приступили би реконструкцији постеље.

Има неколико разних врста постеља: логорска, плетена, индијанска и др. али ћу те са њиховом разликом упознати другом приликом.

Кад у свему овоме будеш вешт, јел' де да нећеш очајавати, ако те који морски талас баци на какво „усамљено острво“.

Питања: Да ли можеш помоћу једне мотке разапети који шатор? О чему треба да водиш рачуна пре но што подигнеш шатор? Шта је особина звонастог шатора? Како би сам начинио постељу? Зашто је потребно да буду врата шатора на источној страни? Подигни уз помоћ једног брата шатор типа А!

ПАЛЕЊЕ ВАТРЕ

Палити ватру није тако лака ствар, као што се обично мисли. Треба умети наложити ватру без иједне суве гранчице, на ветру, после кише, са свега неколико палидрваца или чак и без њих. О томе да се сад поразговарамо.

Ако желиш да у пољу запалиш ватру, од страни најпре уоколо суво грање и траву, да се ватра не би ширила даље него што је потребно.

Тада добави дрва, сасеци га и сложи. Грање свежи у мале, гранчицом повезане снопчиће. Гориво треба да је сложено нешто даље од ватре. Није потребно да од дрва и грања подижеш куле до неба! Колико сам пута зговорио јело на ватри од свега једне дашћице или нешто гранчица, када ме је недостатак дрва присилио да начиним „салонску ватру“.

Претпостављам да нећеш за запаљивање ватре употребити сирова дрва. Добар логораш има увек код себе мало сувог дрва, тек толико, да помоћу њега осуши сирово, да може да се запали.

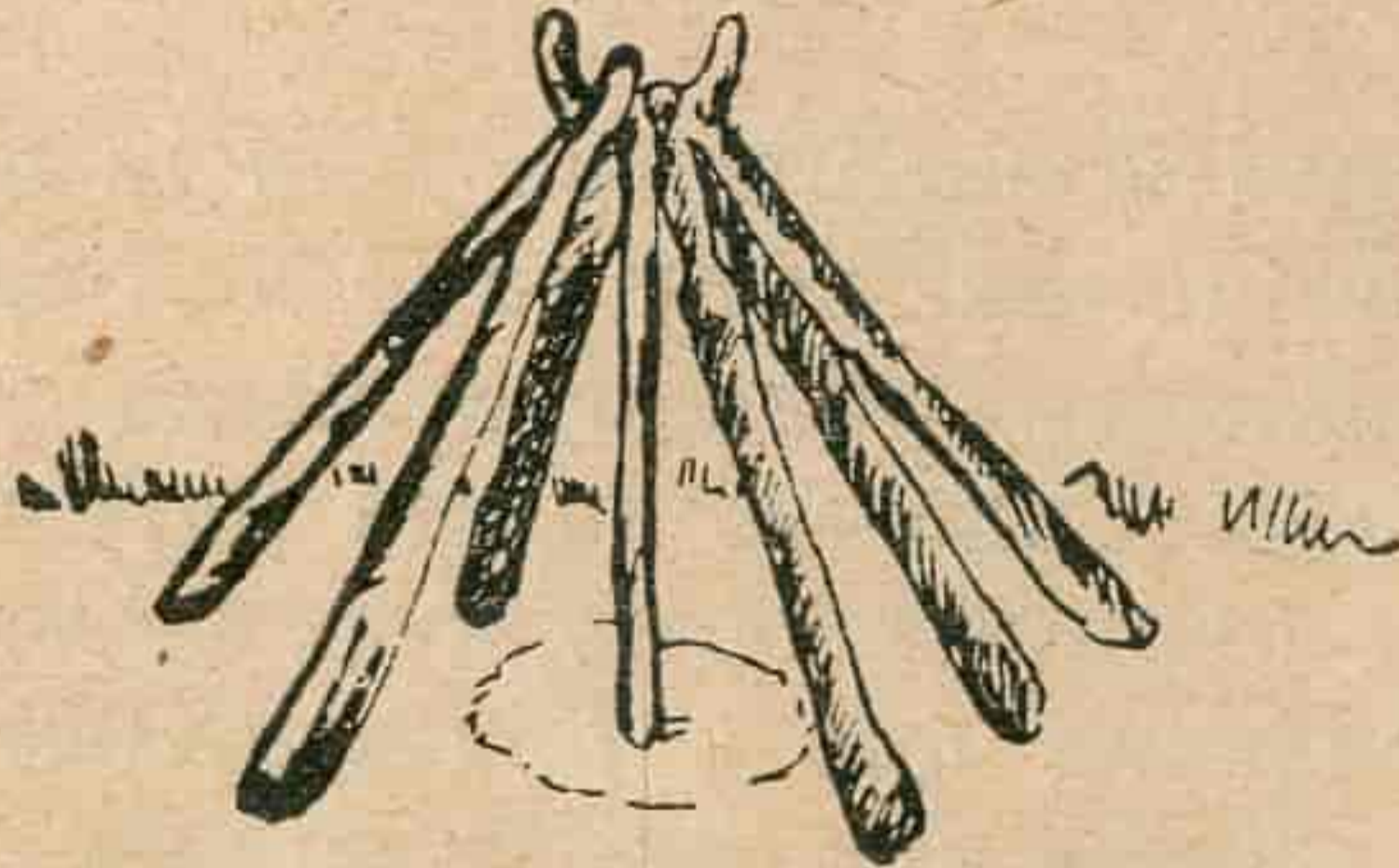
Ватра се прави на овај начин: Начини гомилицу од ситних, сувих гранчица, траве, сламе, сувог лишћа или хартије за потпалу. Палидрваца штеди! Најпре запали палидрвцем комад брезове коре, а онда истом ватру. Око-ло наслажи дебље треске, грање, кости или суво корење у облику пирамиде. Кад већ ватра добро гори, метни веће гране и најзад крупна дрва и пањеве.

Треба да разликујеш четири главна типа ватара: Тее-рее (ти-пи), пагода, стражарска ватра (индијанска) и америчка ватра.

Издржљивост и корист ватре не зависи од количине дрва, коју сагориш, него од тога, колико промишљено и практично ложиш. Незнатан али јасни пламен мале гранчице дрвета каткад је издашнији него развучено огњиште и ватра испод котла као запаљена дрвењара.

Горња четири поменута облика ватре служе према својој издржљивости у разним случајевима.

1. *Ти-пи (тее-рее) ватра* својим обликом слична је костуру индијанског шатора ти-пи, отуда и њено име. У средини налази се уса-

ђен један, главни колац, који је обично на врху рачљаст, а са стране у облику купе на-слањају се дрва. Изнутра се потпали ватра као и обично. Ватра даје прилично велику светлост и пламен. Средњи колац ове ватре мења се обично свакога дана, а сагорели колци за-бијају се у круг око ватре. На тај начин доби-јаш неку врсту календара, т. ј. колико колаца има око ватре, толико си већ дана проживео у логору. Колац последње ватре узима се кући за успомену на логоровање.

2. Пагода. Да ли ти је позната величанственост стила и богатства храмова крајњег Истока: Индије, Кине и Јапана? Чуо си ваљда нешто о гордим пагодама, где се Јапанци кла-

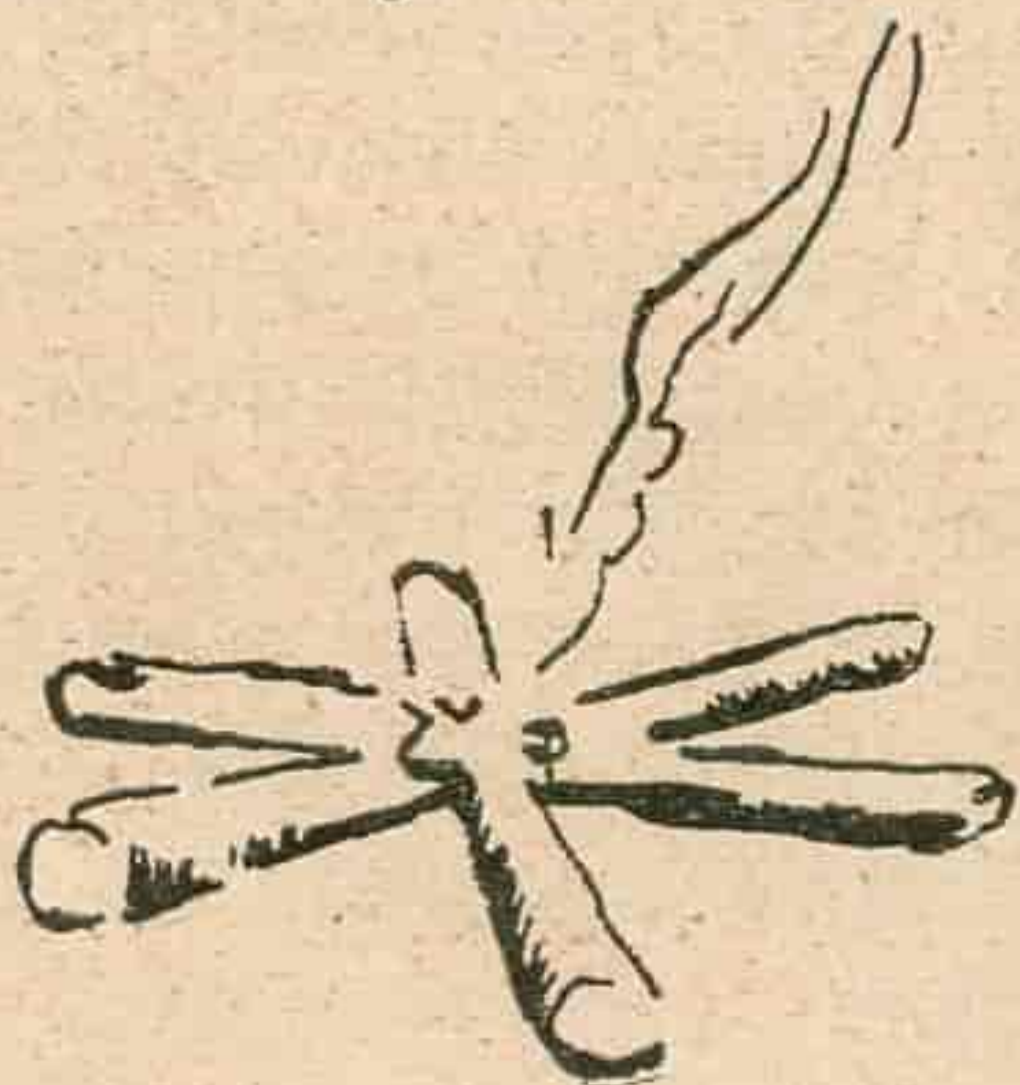

Пагода (ватра) — Пагода (храм).

њају својим божанствима. Али ја не желим да ти о томе причам. Хоћу само да схватиш, да се ради сличности облика и наша једна ватра зове пагода. Сада ме ваљда разумеш!

Облик ове ватре одликује се тиме, што су дрва наслагана два и два унакрст, али тако, да им се размаци стално приближују.

Ватра се пали изнутра. Пламен је велик, топлота је осетна.

3. Стражарска или индијанска ватра. Она је ватра индијанског порекла. Већ за Колумбова доласка у Америку, смејао се један урођеник: „Бели су људи глупи, пале ватру велику и не могу да

јој се прикуче; Индијанац пали малу ватру и седи задовољан и срећан”. Отуда ова ватра даје само светлост, која је за стражарење потребна. Жара даје врло мало. Дрва су сложена у облику звезде и чим крајеви сагоре, примакнеш их к средини.

4. *Америчка ватра.* Овај облик ватре потиче из Америке. Употребљава се понајчешће

за кување. У размаку од 1 метра засади два коца, нешто мало нагнута. На њих наслажи пањиће око 1 метар дугачке, у средини потпали ватру и огради са три пања. Ова ватра даје врло јаки жар. Огњиште треба да поставиш у супротном смеру ветра.

Смер ветра одредићеш врло лако помоћу овлаженог прста (мокар прст осећа и најмањи ветрић; исту службу врши влажан нос код животиња) или када из руке испустиш перце и сл.

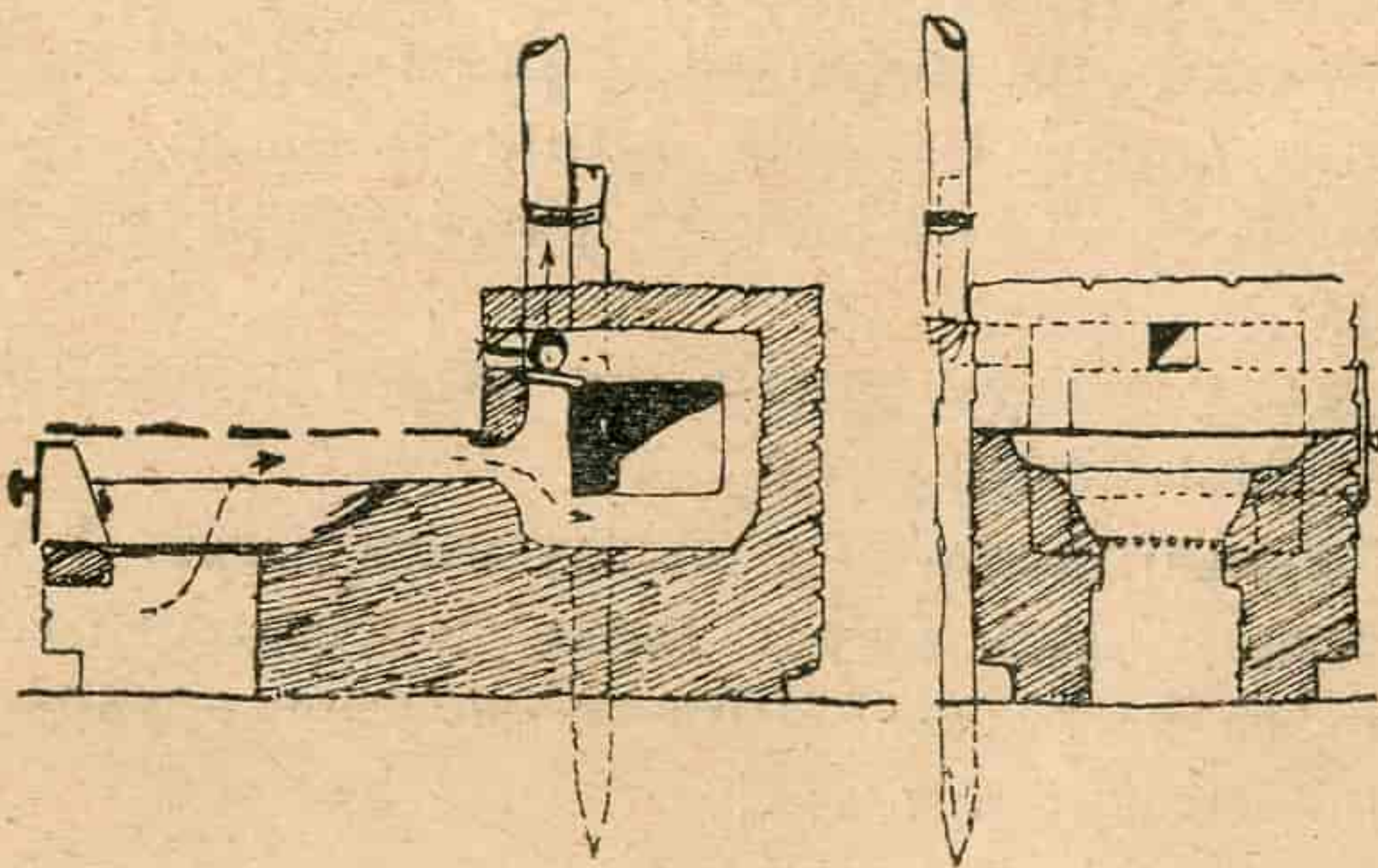
Сваку ватру треба да умеш запалити са свега два палидрвца.

Питања: Зашто се у логору пали ватра? У чему је вештина паљења ватре? Каква је стражарска ватра? Зашто се тако зове? Шта знаш речи о типу-ватри? Начини америчку ватру!

ГОТОВЉЕЊЕ ЈЕЛА

За живот у природи треба да се опскрбиш вештином готовљења јела. У ту сврху треба да умеш начинити неколико разноврсних кухињских огњишта.

Једна од најпростијих врста кувања у логору је кување непосредно на ватри. Помоћу мотака начини се сталак, о који се обеси ланчићем котлић, у коме се кува јело. Од мотака можеш начинити различите типове сталака: од три мотке троугластог облика за један котлић, 2. од два рашљаста колца и једне мотке сталак за два или више котлића, 3. од пет мотака сталак за два или више котлића. Ако немаш при руци мотке и рачве, можеш обесити котлић без ланца на један косо усађени колац, на коме се налази оштар засек. Без икаквих помоћних мотака можеш кувати у јарку. Ископај јарак у смеру ветра 30—40 см. ширине а исте дубљине. Од ископане земље начини са обе стране насипе. На то се намести котлић

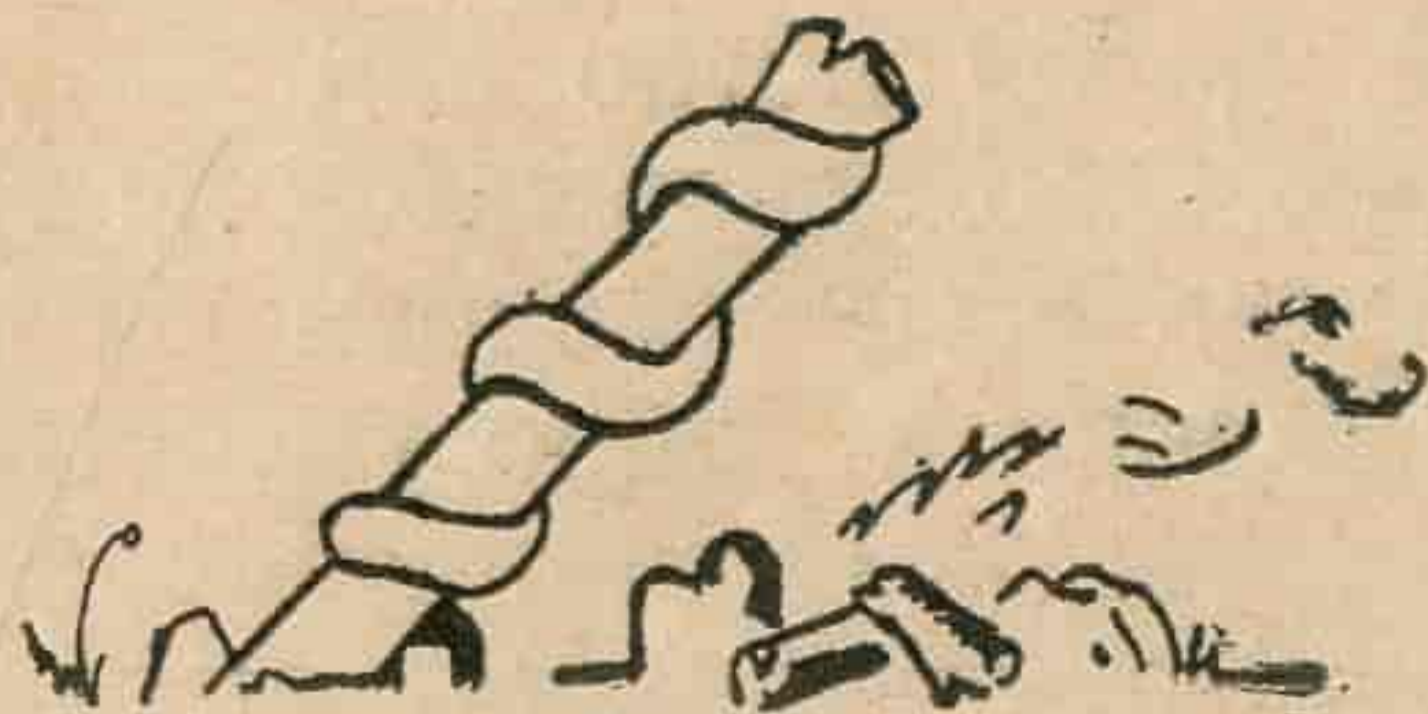

или суд, а испод њега упали ватра. У дужем логору треба да умеш начинити логорску пећ. Како таква пећ изгледа показује слика, где у пресеку видиш смер пламена и дима и цело унутарње уређење. За грађење употребљуј цигле, које можеш и сам начинити од иловаче, сушене на сунцу. Овим су исцрпљене врсте кувања јела у логору.

Да видимо, на који начин треба пећи извесне намирнице.

Најпримитивнији начин, познат од памтивека и код нецивилизованих народа је печење на ражњу. Ражањ се начини од дрвета и на њ се причврсти или натакне месо, које се пече. Ражањ намести на две рашље, засађене у земљу, или на вештачке рашље, начињене од мотака. Нешто мало на страни упали ватру. Сок који капље са меса, треба да хваташ судом, који ставиш испод ражња. Ражањ са месом полако окрећеш, а месо полеваш соком. Ватра не сме бити јака.

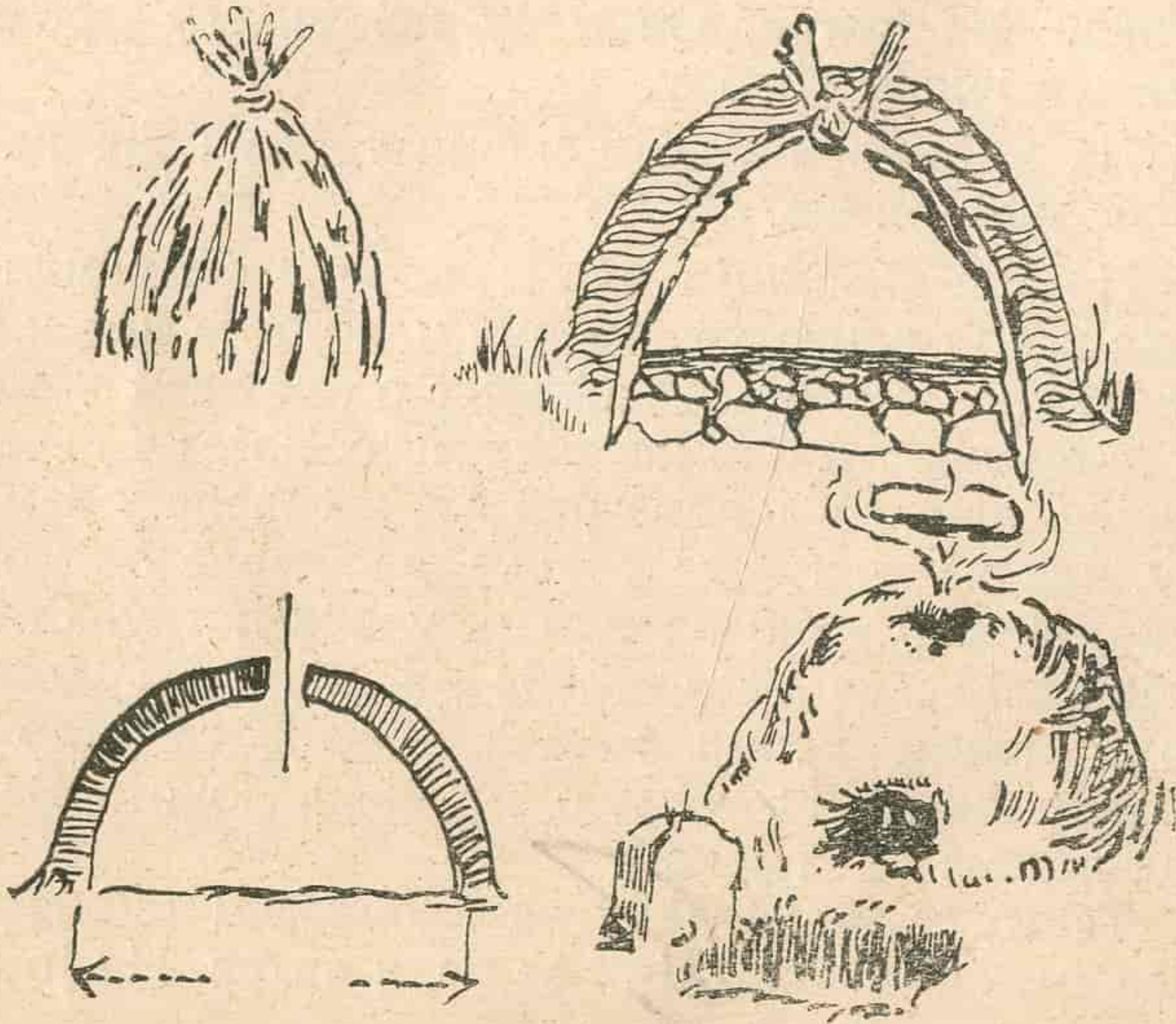
Тесто се може пећи на плочастим таблама од камена, испод којих се пали ватра. На још

једноставнији начин можеш испећи тесто у облику змије на 4—6 см. дебелом колцу.

За печење хлеба треба да умеш саградити пекарну. Чини на овај начин: Пре свега нађи

што је могуће маснију иловачу и добро ју очисти. Затим насеци већу количину прUTOва, отприлике 1 м. дугачких и свежи их на једном крају тако, да чине облик густе метле. Крајеве подједнако подрежи. За грађење пекарне изабери такво место, да се завршава нагибом или

удубљењем, да би могао видети у унутрашњост пекарне. Као основ пекарне треба да ти служе већи плочасте каменови, на које наслажеш врсту мањих и добро учврстиш. Одозго стави слој земље, коју си пре смешао са нешто соли. На овај основ намести метлу од прућа а крајеве прUTOва угурај око основа. Као отвор пекарне остави у прућу отвор. На тај начин начињена је као нека могила 40—50 см. висока, на коју наслажи суву јеловину. Спре-

ми нешто мало разређену иловачу, којој си додао струготине или пилотине. Можеш мешати и извесну количину ситног камења. Овом смесом обложи костур од прућа слојем од бар 5 см. дебљине. На оном месту, где су пруте свезани и стрче изнад врха, биће димњак. Остави, да се пећ осуши. Тада запали костур, чиме се иловача испече. Леп, раван камен пред отвором нека ти послужи као затварач. После палења одстрани пепео и ишчисти метлицом, смоченом у води. Ако пекарну загреваш за печење хлеба, потребна ти је већа количина сувих дрва. Ако је у пећи само жар, затвори отворе, да топлота жара ужари стене пекарне и да се задрже ужарене. Када очистиш пекарну можеш убацити хлеб. Испод пекарне начини настрешницу. Штогод чешће будеш пекао, пекарна ће ти указивати све бољу и бољу службу.

Осим ових начина општег готовљења јела, треба да за овај испит умеш зготовити у логору најмање три разна јела.

Основно правило при готовљењу јела нека ти буде: Треба зготовити проста јела, али што је главно, издашна и укусна. Старај се, да умеш зготовити толику количину јела, да не буде ни премало ни превише.

Имај на уму, да треба да будеш беспрекорно чист.

Желим ти, да већ твој први покушај кувања јела буде ремек-дело, да твоја браћа не би морала нарочито дресирати своје стомаке за твоја јела.

Питања: Од колике је важности вештина готовљења јела? Начини једну обичну пекарну! Како се пече на ражњу? Да ли си икад у шуми испекао гуску на ражњу?

ОБАРАЊЕ И СЕЧЕЊЕ ДРВЕТА

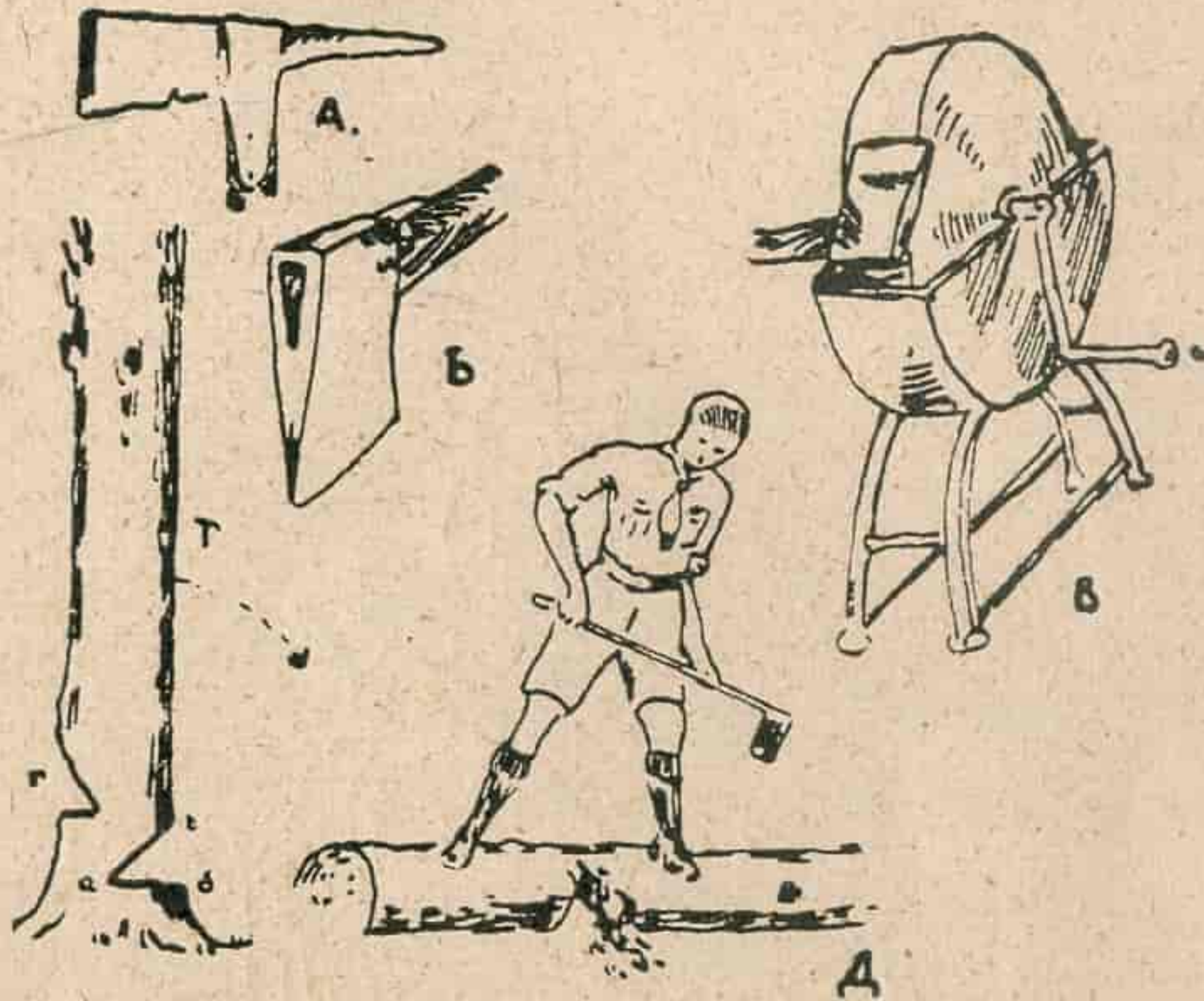
Сад да те упознам са једном вештином, која на први поглед изгледа или посве незнатна или недостижно велика. Усавршићеш се у њој, ако урадиш онако, како ћу ти саветовати.

Пре свега никад немој куповати секиру, као што је претстављена на сл. А. Шиљак позади је опасан и тада, кад је секира засечена у пањ. Сл. Б. показује секиру, каква ти је потреба. Има два дела: 1., металну главу са оштрицом, 2., дрвени држак. Добра секира је начињена од кованог гвожђа са тежиштем у глави. Држак је најбољи од тврдог дрвета.

Оштрење секире. Никад немој брусити секиру на сувом камену. Употреби добар брус и труди се да у кориту буде довољно воде а површина бруса увек мокра. Држи секиру на брусној површини у правом углу ка средишту бруса, лепо прислоњену и избруси највише три или четири милиметра. Затим окрени секиру на другу страну и учини исто. Оштрење заврши на фином, каменом брусу, премазаном зејтином. Толико о секири!

Често пута је потребно да обориш стабло. Ово чиниш зато, што је потребно, да се шума, поред које логорујеш, прореди и исто дрво уједно можеш употребити за грађу и ватру у логору.

Када си одлучио да обориш које дрво, добро размисли, у коме правцу желиш да падне. Ако желиш да дрво падне према северу, начини засек на северној страни стабла. Овај засек од а до б треба да сачињава половину дебљине стабла. Сеци крупне треске. Када си готов са северне стране, начини засек на об-

А. Рђава секира, Б. Добра секира, В. Оштрење на брусу, Г. Обарање дрвета, Д. пресецање пања.

ратној страни (г) да основица засека буде у висини б. Чим почне дрво да пуца, склони се у страну.

Пресецање пања. Рђаво је стати пред пањ и почети са расецањем одозго, јер ако је пањ тежак, тешко је да се преврне на другу страну. Тачан став ћеш заузети ако станеш на пањ у раскораку пања. Када засек досегне половину, окренеш се и исто чиниш са супротне стране, док се дрво не пресече.

Када стекнеш ову вештину, немој да је злоупотребиш, јер ти си скаут — љубитељ природе!

Питања: Да ли је скауту потребна вештина обарања дрвета? Зашто? Које су најбоље секире? Како се оштре? Која се дрва смеју обарати? Пресеци један пањ!

VII. RAZGOVOR.

JUTARNJE VEŽBE.

Svaki čovek i svaki dečak treba da se stara da svoje zdravlje zadrži u dobrom stanju i da bude izdržljiv.

Indijanci su bez iznimke svakog jutra osvežavali svoja divna i snažna tela potapanjem u hladnoj reci. Čitao sam, da kod najboljih plemena, na pr. »Crna noga«, ovo jutarnje potapanje nije bilo nikad zaboravljeno. Posle ovog potapanja jedan brzi trk i nekoliko vežbi i savladan je dremež i obamrlost, koja je obuzela telo od nepomičnog ležanja.

Ti, kao član velikog Skautskog Plemena, nećeš biti nesavestan u ispunjavanju ovih običaja i postaćeš snažan, jak, istrajan i žilav.

Svako jutro vežbaj!

JUTARNJE VEŽBE.

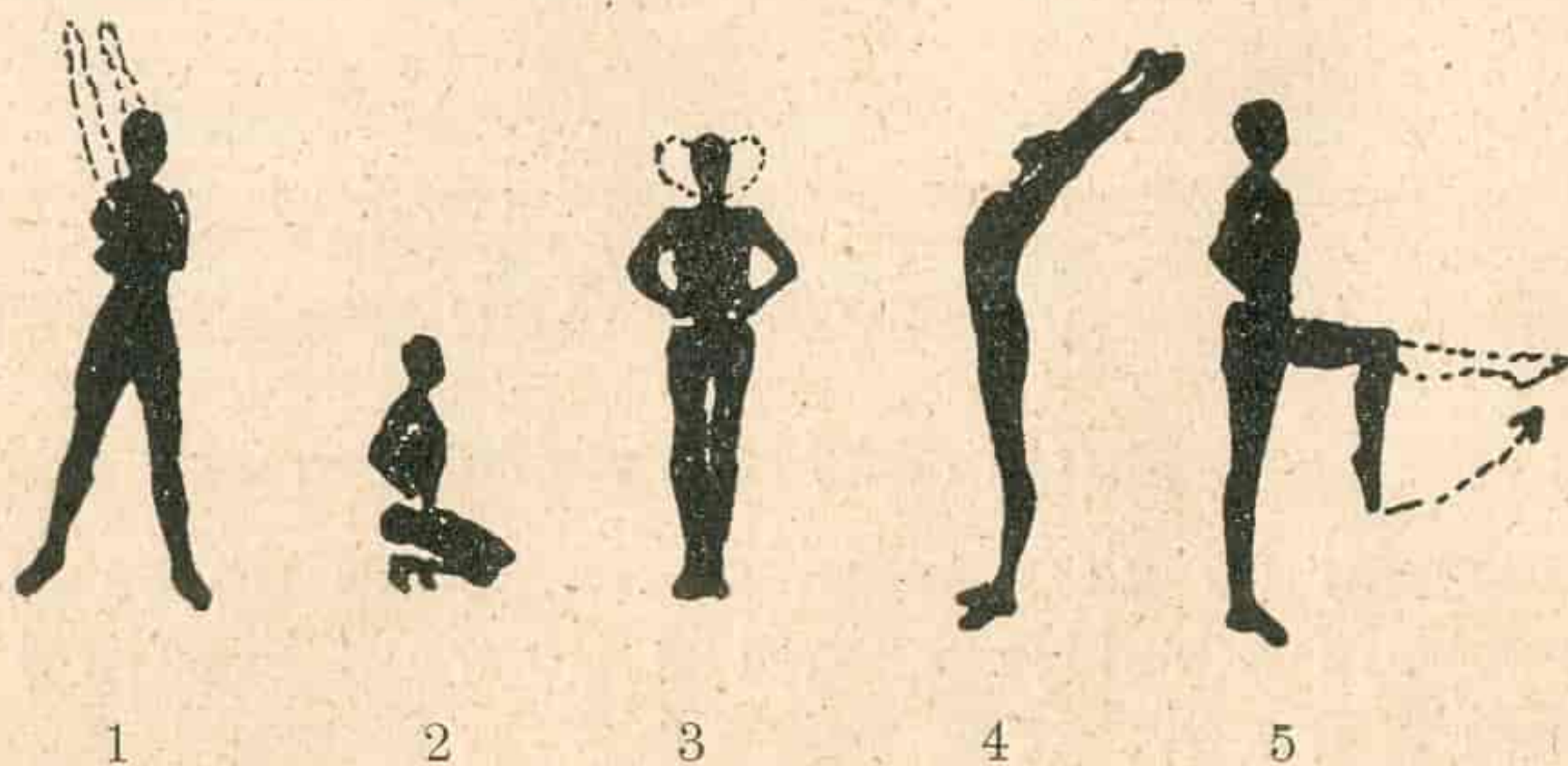
1.) *Raskorak.* Ruke se savijaju u ramenima. Na prsa i uvis. (4—6 puta).

2.) *Čučanje.* Ruke o boku. Polagano dizanje i spuštanje (4—6 puta).

3.) *Ruke o boku.* Sagibanje napred i nazad, istovremeno okretanje glave (2—4 puta).

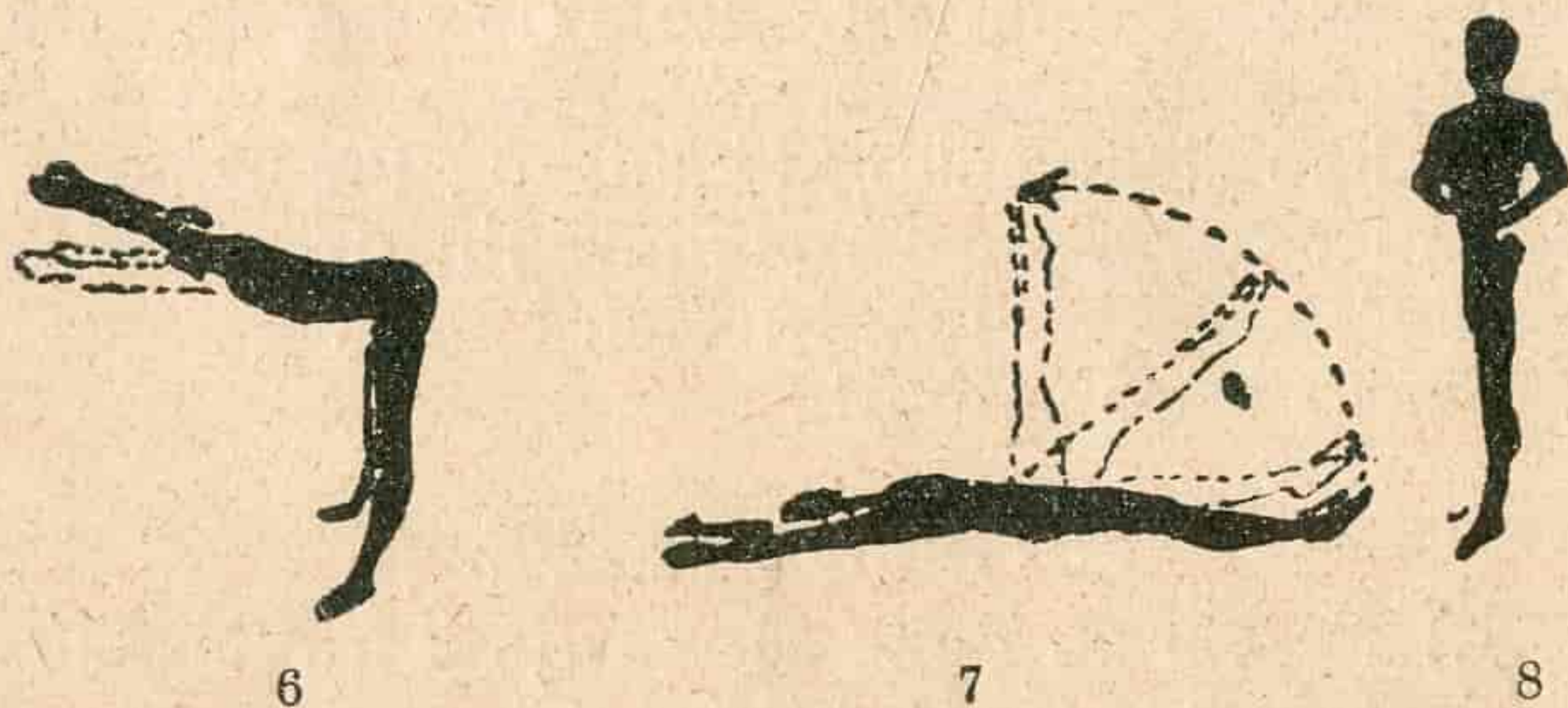
4.) *Ruke podignute uvis.* Savijanje gornjeg dela tela u nazad (2—3 puta).

5.) *Ruke o boku.* Izbacivanje nogu unapred, u stranu i unazad (po 2—3 puta).

6.) *Raskorak.* Ruke podignute uvis. Savijanje napred (2 put).

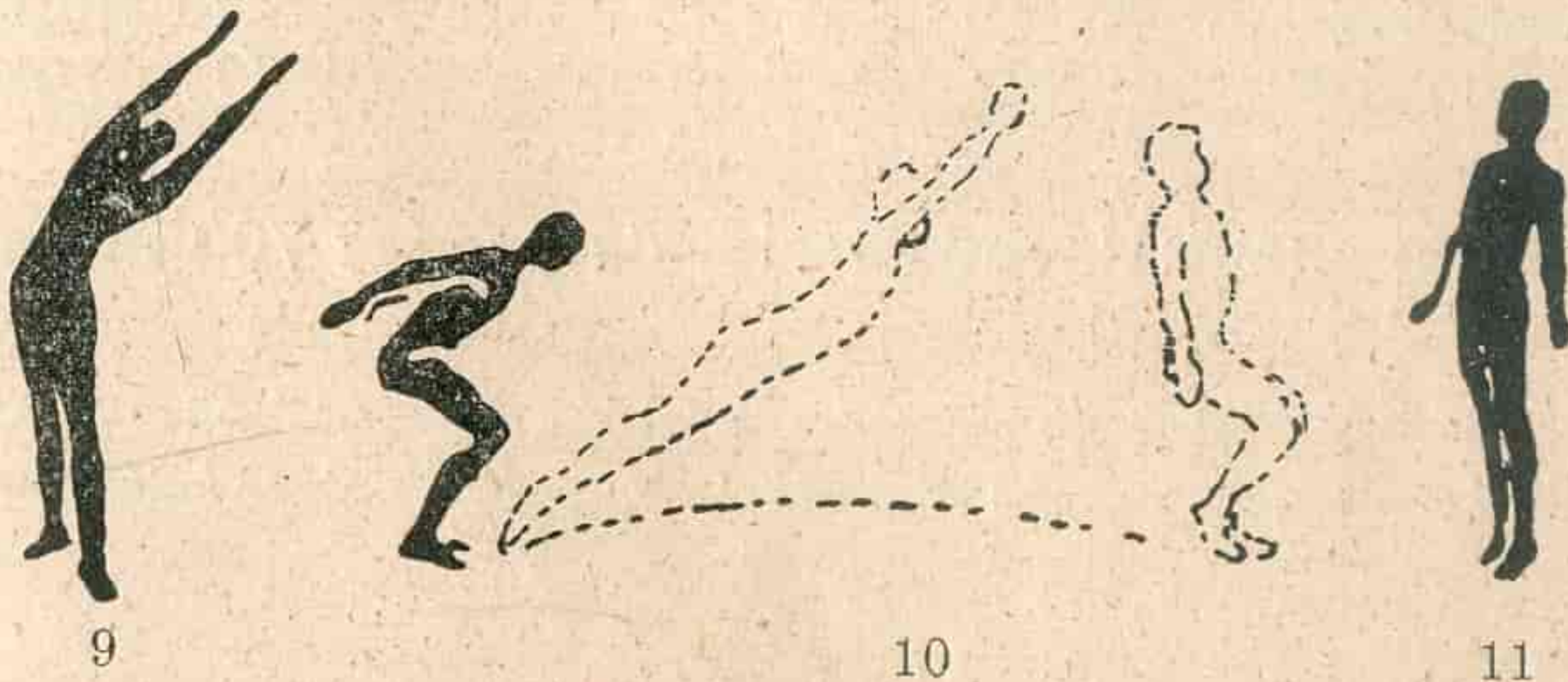
7.) *Telo u ležećem stavu.* Ruke iznad glave, paralelno sa telom. Podizanje nogu do vertikalnog stava (3—4 puta).

8.) *Ruke o boku.* Savijanje tela unazad (2—4 puta).

9.) *Raskorak* (jednom desna noga napred, jednom leva). Ruke podignute. Savijanje tela u stranu (2—4 puta).

10.) *Slobodan skok u dužinu sa zamahom* (2—3 puta).

11.) *Duboko disanje:* — podizanje polagano na prste nogu, udisanje i podizanje ruku, dlانovima okrenutim napred.

Pitanja: Od kakve su koristi jutarnje vežbe? Kakvu svrhu ima sedma vežba? Pokaži petu vežbu!

SKAUTSKI HOD.

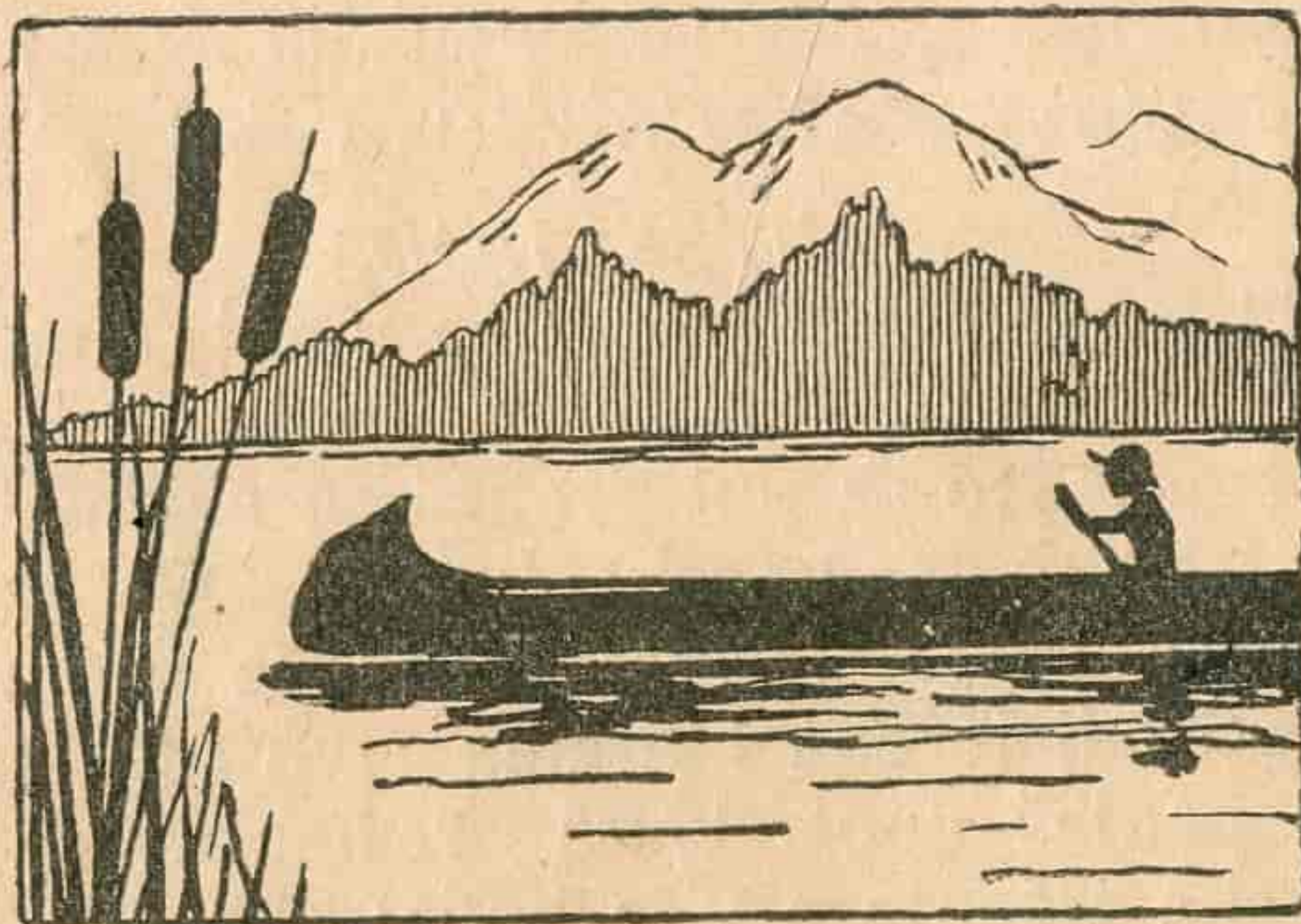
Da bi prešao veći put, a sa manje umora, upotrebićeš način skautskog hoda. On se sastoji u tome, što se put prelazi sa naizmence 20 koraka trka, a 20 koraka hoda. Ova razmera nije odviše stroga, jer se ona može promeniti i prema prirodi terena i prema tvojoj starosti. Ako se penješ upotrebićeš razmeru sa manje koraka trčanja a više hoda; ako silaziš, razmera će biti suprotna. Kod starijih skauta razmera može da bude između 20 i 50 naizmeničnog hoda i trka. Sam skautski hod je vrlo važna stvar, jer se umor od pređenog puta znatno smanjuje, potpomaže optok krvi i probavu.

Skautski hod može da se upotrebi i za merenje odstojanja i vremenskog razmaka. Naravno, radi toga je potreban ustaljen korak.

Ovaj hod praktikovali su i Zulusi; od njih ga je zapravo preneo Baden Powell u skautizam. I španjolske »lake divizije« praktikovale su naizmenice 6 koraka hoda a 6 koraka trka. Ova razmera za skaute nije od koristi.

Kao skaut II. reda treba da pređeš 700 metara za 4,5—5 minuta.

Pitanja: Koja je korisna osobina skautskog hoda? Gde je njegovo poreklo? Koja je razmera najzgodnija?

VIII. RAZGOVOR.

POZNAVANJE PRIRODE.

Ljudi u gradskim kućama sa zatvorenim vratnicama i spuštenim zavesama dugo će još spavati, kada nas šumski povetarac probudi iz zdravog sna. Sveži, telesno i duševno pozdravljamo rođenje novog letnjeg dana.

Hladno, u bledim, jasnim zvucima spušta se obzor na uspavanu šumu. Na jugu još treperi usamljena zvezda, poviše plove lagano još zase-njeni oblaci; u dolini lebdi jutarnja magla a ta-mo sa strane jasno strče nežni vrhovi jela. Po-lako se cela priroda budi za nov život. I, pre no-što se rodi sunce, svetlo sveta, u našoj duši sine svetlost; shvatamo stvarnost, koja potstrekava za život, uleva srčanost, izdržljivost, kakvu vidi-mo da se za sunčanog jutra svugde budi.

Okrepimo se na izvoru i odmah podimo u lov! Hodi, ići ćemo u lov na utiscima, živim i trajnim, ići ćemo posmatrati prirodu i sve što ju oživljuje. To je veština, koju želiš steći. Ali ti pre polaska kažem: »Budi skaut!« Jer priroda voli samo dobre duše, a onoga koji ju muči, kaž-njava i proklinje.

Kao skaut II. reda treba da poznaješ iz sop-stvenog posmatranja najmanje šest raznih živo-tinja i bilja, da poznaješ uslove njihova života i

rastenja, da poznaješ njihovu korisnost ili štetnost, ukratko da ih poznaješ kao prijatelj.

Evo primera:

Jazavac.

Neki novinar je jednom objavio vrlo lepu pripovetku o tome, kako je najzad uspeo da praktično iskoristi jazavčevu maniju kopanja jama u zemlju. Učtivim ophođenjem, savesnom brigom i parnim aparatom za određivanje oko-

mice kopanja uspeo je da izvežba jazavca, koji će na svaki način zameniti sve dosadašnje sprave za kopanje jama za telegrafске stubove.

To je bez sumnje velika stvar, koju može civilizovani čovek zavideti prostom jazavcu. Jer on kopa jame, kojim su ugrožene noge konju a jahaču grbača. Možda trebi miševe, veverice, gmizavce i druge neprijatelje zemljodelstva; možda seljaku koristi stostruko, ali pored toga kopa jame onde, gde su najmanje dobro došle. Ova mu je neugodna osobina stekla mnogo neprijatelja, premda je najmirniji i najizdržljiviji od svih planinskih stanovnika.

Na prvi pogled liči na gomilicu zemlje, posute belim kamenjem. Ali čim dune vetar, on ga oseti, tada se pokrene — i pokaže onima, koji imaju oči da vide, da to nije kamen, nego jazavac koji se sunča. Retko kad dopušta da mu se ko približi; nestane ga pre pod zemljom no što bi ga čovek mogao pažljivije videti. Jazavac je vrlo umiljat, ako mu se dopusti, da živi u svome društvu. Jak je, izdržljiv i bezobziran, do krajnosti hrabar i što ga više upoznajemo, sve ga više cenimo.

Da pomenemo u glavnom neke činjenice. Svojim telesnim sastavom nalazi se između medveda i lisice, težak je svojih deset kilograma i ima srebrnasto sivi meki kožuh sa nekoliko klinastih, crnih mrlja na glavi.

Hrani se u glavnom malim životinjicama, koje nalazi na zemlji, ali ne omalovažava ni ptičija jaja a u vreme nestašice zadovoljava se i voćem i zrnjem. Sem povremenog sunčanja ceo je dan u rupi a u lov izlazi noću. Ako ga niko ne dira, radi svoj posao, ali teško onome, ko bi mu hteo naškoditi, jer ima srce buldoga, kandže medvede a čeljusti — krokodilske.

Najjače ukorenjena, neobična osobina jazavca je njegovo druželjublje. Obično u rupi žive dva jazavca. To nije ništa neobično, ali ima slučajeva da jazavac, udovac ili udova, živi u jami sa kojom drugom životinjom.

Pitanja: Koja je najistaknutija osobina jazavčeva? Da li si ikada video jazavčevu jamu? Kako izgleda? Čime se hrani jazavac? Kakva mu je spoljašnjost? Da li jazavac ima mnogo neprijatelja?

Veverica.

Znaš li, da je Hiawatha nazvao vevericu »Adjidaumo« (Ah-čit-o-mo). To znači — »glava dole«, a znači i »rep gore«. Zar se ovim ime-

nom ujedno ne kaže priroda veverice. Thoreau, je dan stari gorštak i skaut, koji je veći deo svog života proveo u šumi pored jezera Walden, kaže da veverica praska repom kao bičem. Engleska reč »squirrel« poteče od latinske »sciurus« i grčke »skiaoura«, što znači »senoviti rep«. I tako izgleda, da sva imena veverice imaju u vidu njen čudotvorni rep, koji joj služi kao suncobran, zastavica za signalizaciju, pokrivač i padobran.

Pa ti si često video u našim šumama malo, umiljato stvorenje, koje se vešto prevrće po drveću, sa grane na granu. Zar se nisi uverio, da je sve ovo istina.

Živi svugde, gde rastu crnogorčine šume i vlada hladno podneblje.

Ima više vrsta veverica, ali svaka ima istu hitru, podsmevačku prirodu, istu ljubav prema crnogoričnim šumama i njihovim plodovima, iste prijatelje i neprijatelje.

Šišarice smreka su najčešći plodovi iz bogatog krila prirode, kojih ima od polarnog pojasa belogoričnih šuma, do ekvatora i dole na jug.

Šve divlje životinje omalovažavaju šišarice. Ali veverici su šišarice više nego poslastica; šišarice su joj hleb, med, pečenje, kolači i šećerleme, slatko i čokolada, ukratko predmet večne rado- sti i prijatnosti. Ali crnogorica ne donosi svake godine plodove isto kao i druga drveća i veverici bi bilo rdavo, kada ne bi mogla da si za zimu nakupi druge hrane.

Kada se budeš potucao šumom, koja je jako nastanjena od veverica, često ćeš doći do kakvog panja, oko koga se nalazi mnogo ljusaka sveže ubratih šišarica: nekad ih je po cela gomila. Znaj, da si došao u veveričinu radionicu. Ovde ona »mlati« i čisto zrnje odnosi u koju podzem- nu jazbinu, da načini skladište za zimu.

Pitanja: Zašto se veverica zove indijanski adjidau- mo? Koja je vidna osobina veverice? Čime se hrani? Opšti njen izgled!

Kunić.

Ako se vuk s pravom gordi svojim čeljusti- ma a antilopa na svojim brzim nogama, onda se

kunić zaista može ponositi svojom nedostižnom veštinom množenja. Usavršavanju ove veštine

posvetio je svu divnu energiju svoga punog tela i postigao uspeh, koji je za njegovu ranu od većeg značaja nego makoja druga osobina.

Kunići nemaju nikakvo obranbeno oružje i u velikoj su meri dobroćudni. Većina od njih nije sposobna za velike trke, ali umeju da se razmnože tako brzo, da će uvek proređene redove nadopuniti. Kada se ne bi tako brzo množili, izumrlbi bi već pre više stotina godina.

Kunić je vrlo osećajna životinja. Svaki ga jači zvuk uzrujava i on sobom trgne.

Kunići stoje na vrlo niskom stepenu inteligencije, ali ipak ne tako nisko, da ne znaju za najobičnije društvene zabave.

Pitanja: Kakva je ćud kunića? U čemu su oni majstori? Reci nešto o njihovoj inteligenciji? Kakva je hrabrost kunića? Čime se hrane?

Medved.

Premda su predeli i jazbine gde stanuju medvedi vrlo nepristupaćni, ne verujem, da dosada nisi imao prilike da vidiš živog medveda — barem na lancu koga probisveta — ciganina.

U glavnom treba razlikovati tri vrste medvedova: crni, beli (i verni) i grizli.

Crni medved ima kratke prednje šape, pljosnat profil i crno krzno; njuška mu je često zažarena. Vrlo se često u porodici crnih medveda

pojavi ridavo meče, isto onako kao i kod ljudi; posve je slično svojoj braći, samo što je »ride«.

Beli medved boravi u hladnim, polarnim predelima. Odlikuje se svojom veličinom i belim krznom.

U Americi živi treća vrsta medvedova, grizli. Ističe se svojom veličinom, dugačkim prednjim šapama, sabijenim profilom i srebrnastim kožuhom. Vrlo često ima na sebi mnogo toga srebra, pa ga onda nazivaju srebrnim. Katkad ovoga srebra u opšte nema, pa je onda ridi medved. Ponekad mu na leđima i vratu izraste duža griva, onda ga zovu »osedlani«.

Svi pomenuti medvedi imaju čudan običaj, koji je doduše dobro poznat, ali ne dobro tumačen. Idući poznatim putem, zaustavlja se kod određenog drveta, trese ga svojim šapama, drma zubima i češe se o njega leđima i glavom, a često i njuškom što god više može dohvatiti, stojeći na zadnjim nogama. Nema sumnje, da medved, došavši ovakvom drvetu, ume prema mirisu odrediti, da li je tu nedavno bio koji drugi medved, da li je bio samac ili samica, prijatelj, neprijatelj ili tuđinac. Ovakvo drvo dakle služi kao neka vrsta »obaveštajne kancelarije«; u predelima, koji su nastanjeni medvedima, naći ćeš ovakva drva na svakom koraku.

(Prema E. T. Setonu).

Pitanja: Da li si ikad video živog medveda? Šta bi učinio, kada bi ga sreo u šumi? Šta ti se na njemu najviše sviđa? Koje su značajne osobine medveda?

Koja je ovo životinja?

A ovo?

Po čemu se one razlikuju?

IX. РАЗГОВОР

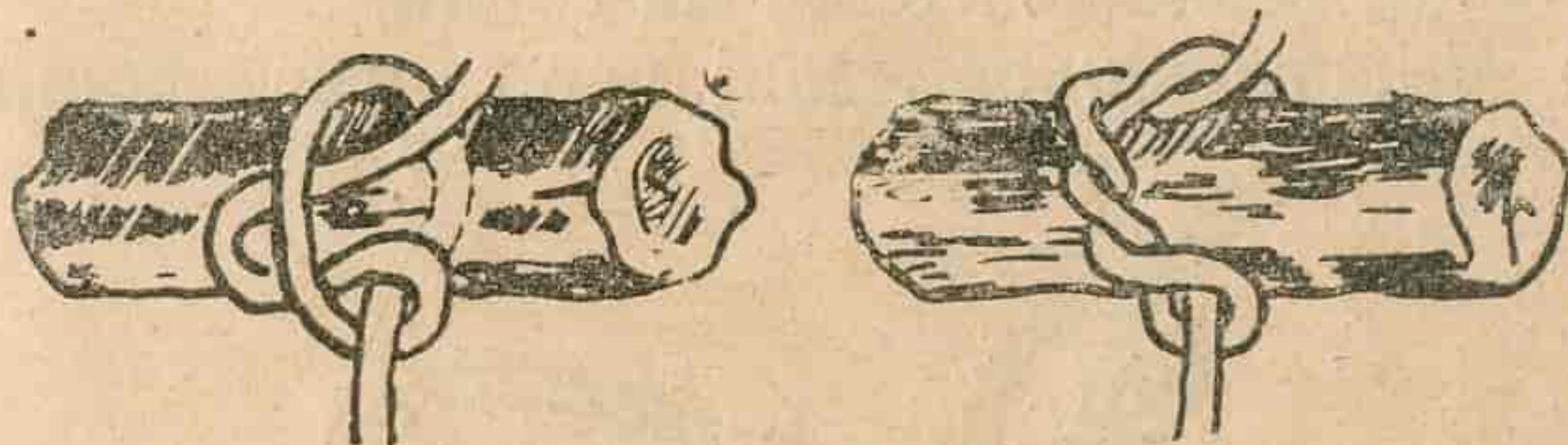
ЧВОРОВИ.

Мислим да с правом претпостављам, да не припадаш међу оне људе, који врте главом при помисли, да може да има више чворова од два или три.

Као приправник научио си их већ шест. Дабоме, ти се ниси задовољио са тих шест — познајем твоје одушевљење!

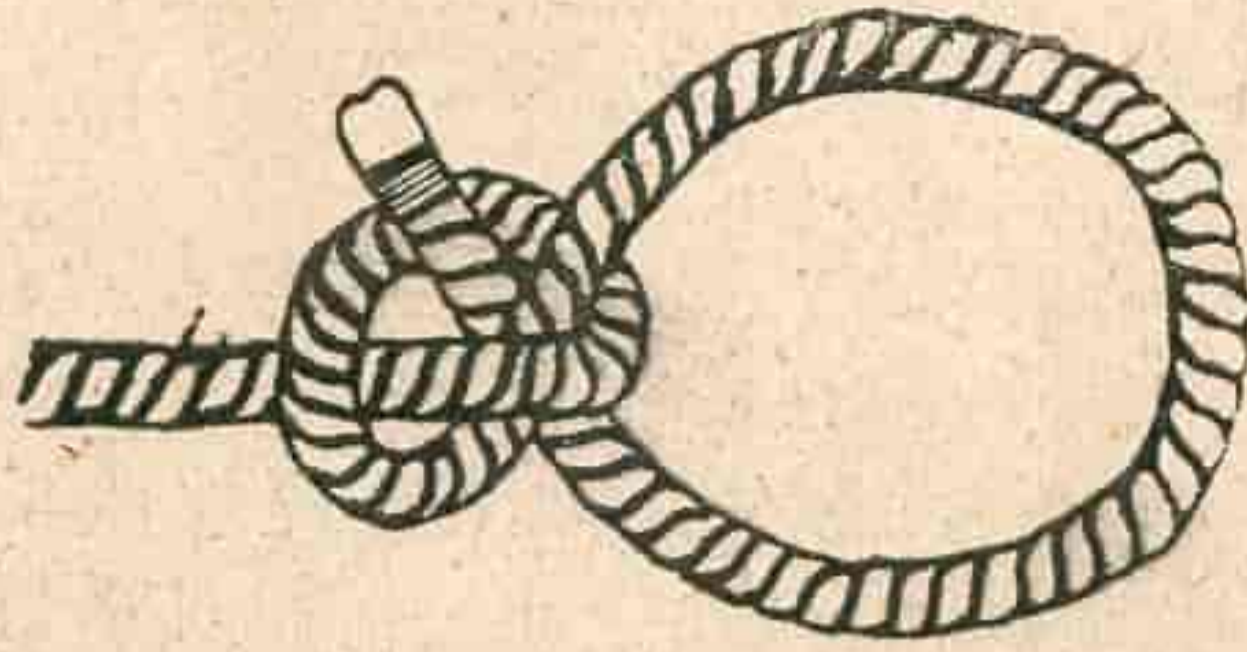
Породица чворова је врло велика и броји више од сто чланова. Ево их неколико, које треба да знаш за други ред:

1. *Шумарски чвор* (и двоструки) изгледа да му се не бисмо лако поверили. Али је снажан. Употребљава се за вучу греда, балвана,

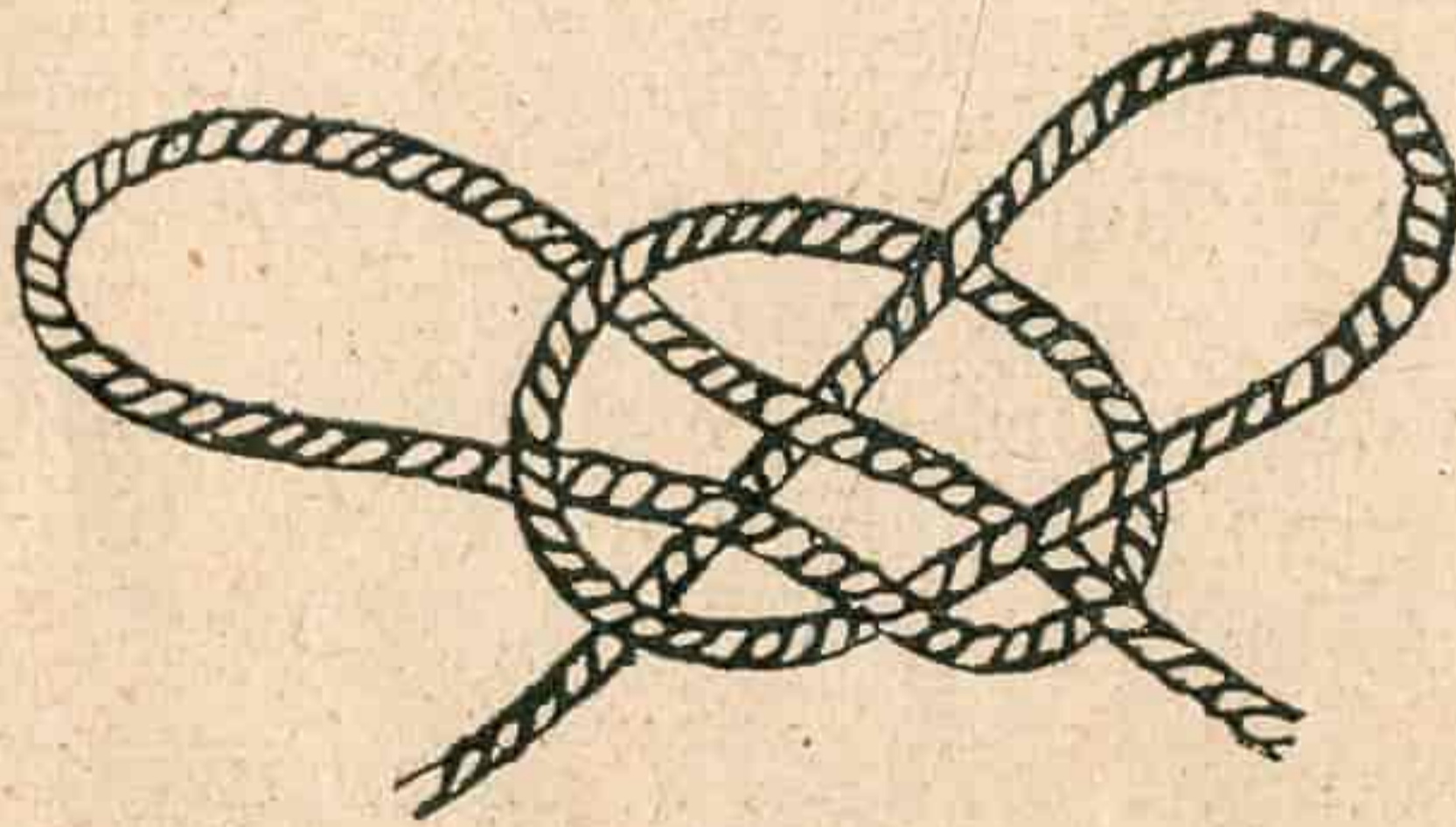
снопова, за обарање дрвета. Везивање тетиве на лук врши се истим чвором. Врло се лако веже, као што се види и на самој слици.

2. Чвор за ласо је врло занимљив. Употреб-

љују га амерички каубоји за везивање ласа (замке). Покушај да га сам вежеш.

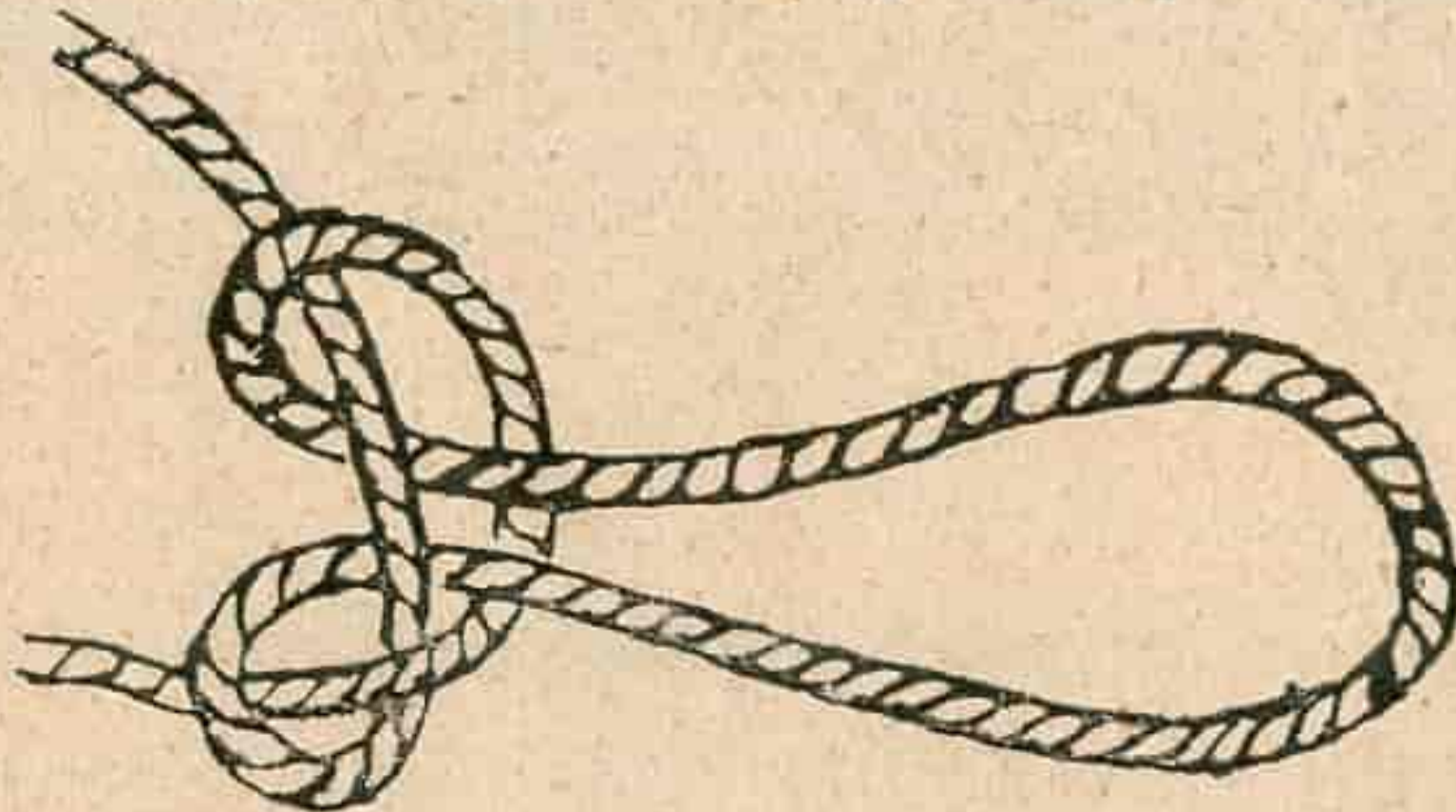
3. Пчела и окови. То су два чвора, која имају врло блиску употребу. Оба имају две замке. Употребљују се при везивању злико-

ваца. У замке се ставе руке или ноге и притегну се. Замка се осигура мртвим чвором.

Начин везивања види на слици.

4. Чврста ушица. Овај чвор има велику

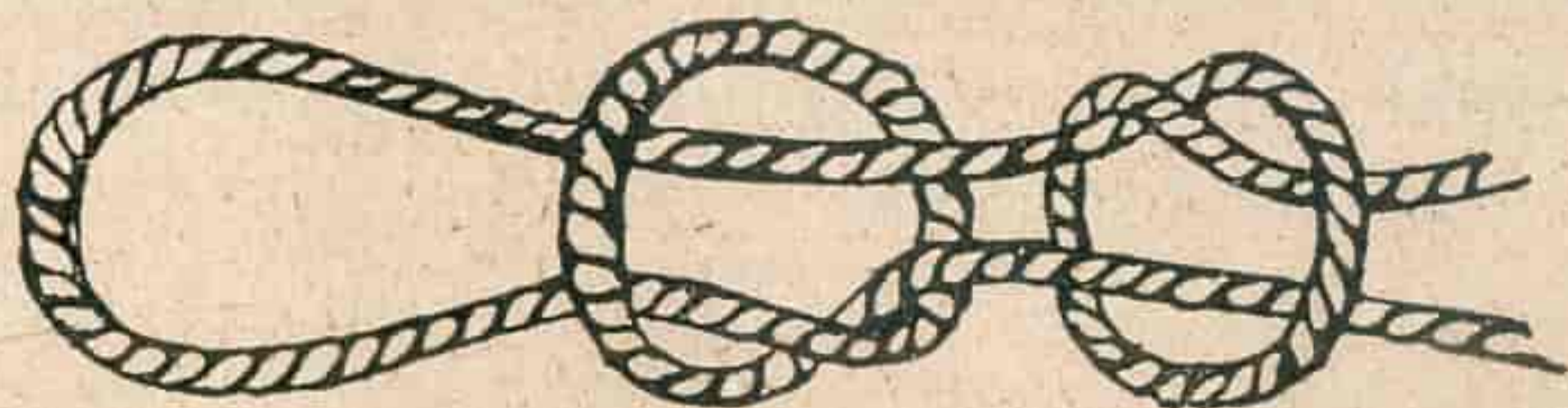

примену при вучи тешких предмета. Веже се

врло лако. Може да се везује и када крајеви конопца нису слободни.

Покушај и увери се!

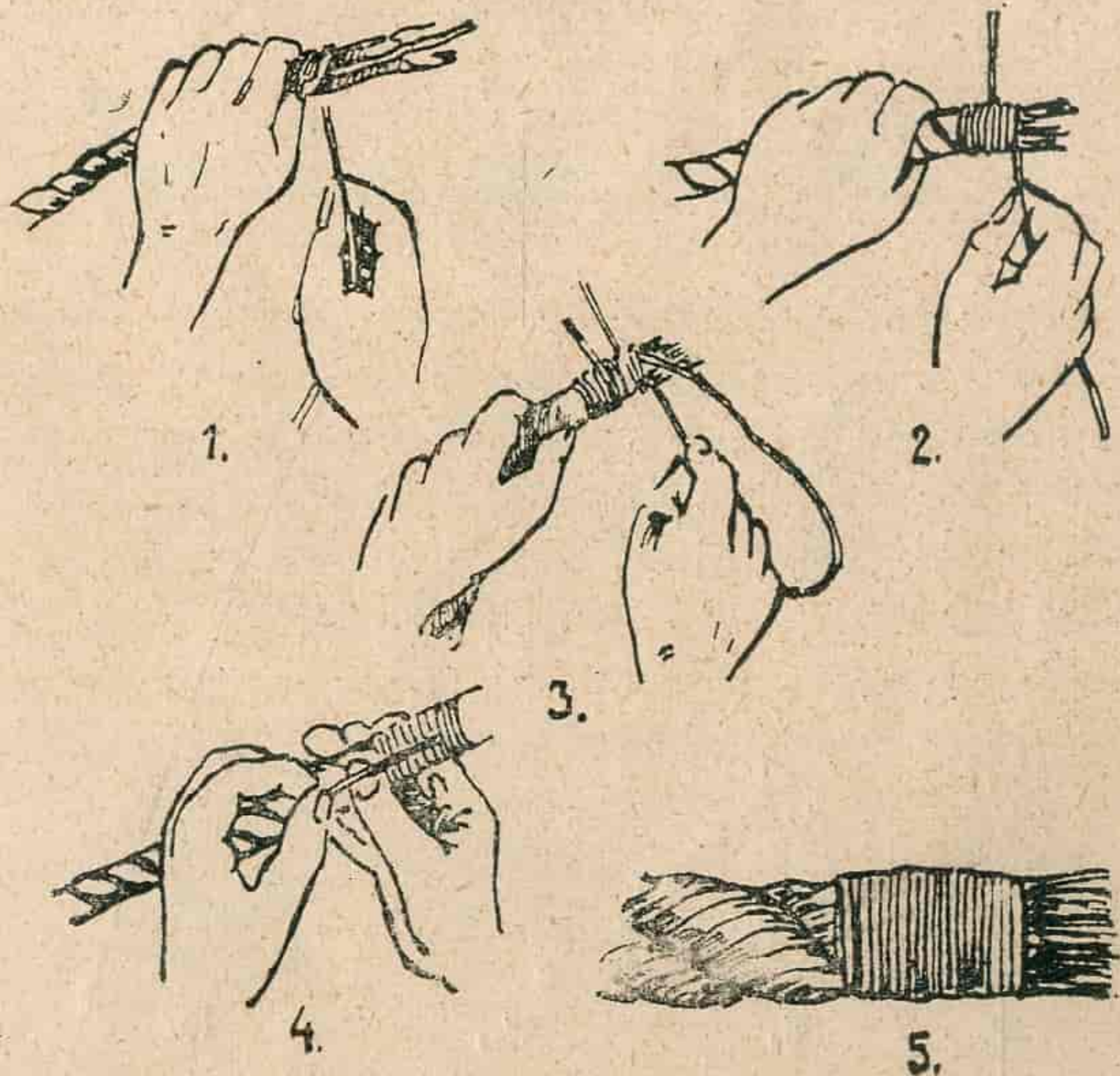
5. Близанче. Овај чвор је добио своје име

по томе, што се при његовом везивању са једним крајем везује исто што и са другим.

Има велику примену у планинарству, када је потребно да се обвежем конопцем, на чијим су крајевима већ везана друга лица.

Добро погледај слику. Чвор је врло интересант. Види истовремено, да ли има сличности са којим чвором, који већ познајеш.

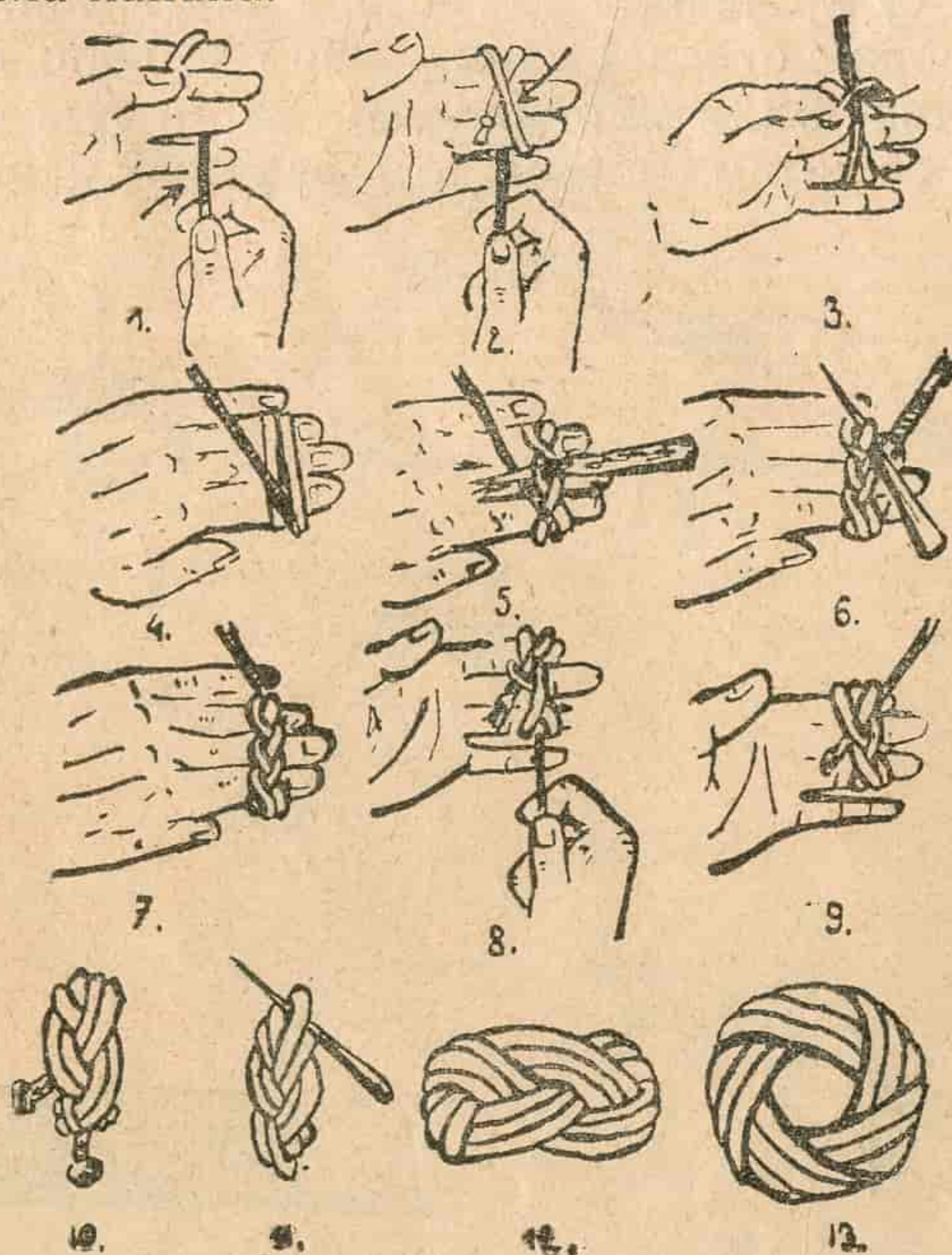
6. *Обавијање*. Слободан део конопца треба да је обавијен. Ако није, треба да га умеш канапом обавити. Ради овако:

1. Стави комад канапа, нешто више од пола метра дужине, на крај конопца и обавијај део 2. тесно око конопца и канапа;

2. У обавијању поступај тако, да створиш смештај према слици — тада потегни крај а део 2 прислони на конопац;

3. Обавијај све дотле, док обавијени део буде 5—6 см. дугачак;

4. Притегни крај 2 и одрежи оба преостала дела канапа.

7. Турбан или прстен. Знаш ли, мили читаоче, шта је то загонетка или ребус. Верујем да уживаш у њиховом решавању. Ја ти са своје стране стављам на решавање загонетке везивање прстена или турбана. Узми парче гајтана или кајиша, седи и вежи, гледајући не престано у слику. Када успеш, твој ће успех бити много већи, но да сам те у све упутио.

Вежбај се у везивању чворова, и не само то, вођа ће те оценити према томе, како их употребљујеш. Везивање чворова развија смисао за предмете замршених облика. Бистри деца, а не она врста „горштака“, који нису у стању, да до педесете године свог живота науче првих шест чворова, потврдиће вам ову чињеницу!

Питања: Да ли си икад употребио »окове«? Која је особина шумарског чвора? Зашто се обавија конопац?

ПУТНИ И ТАЈНИ ЗНАЦИ

Већ си, полажући први скаутски испит, стекао прилично знања о путним знацима и ти си их на првом излету употребио. Знаш, био си још невешт у остављању знакова, али тебе је ипак веселило, што умеш писати писмом, које могу прочитати само они, које ти желиш. Али ти си уједно осетио, да оних неколико знакова, које си научио, није довољно да послуже у свакој згоди, случају, прилици или неприлици и ти си хтео да напишеш: „вратите се кући“!,... али си дошао у неприлику и ниси познавао знака, којим би то написао.

	срешћемо се за један сат овде,		подигни логор,
	иди кући !,		непријатељски логор,
	у близини бесан пас,		непознат логор
	помоћ !		добар логор,
	звизди на овом месту,		рђав логор,
	види !,		ка истоку,
	одмори се и сачекај други вод,		ка југу,
	иди пажљиво !,		ка западу,
	сачекаћемо вас у оближњем селу,		ка северу,
	иди па се врати !,		вод,
	намирнице,		чета,
	разишли смо се (2. и 3.)		тотем,
	бежи !,		скаут,
	носи !,		рад, посао.

Знам да си радознао и стога ти овде пружам један део индијанског буквара, у коме ћеш наћи знаке потребне за многи случај. Прочу их добро!

Претпостављам, о томе сам се у осталом већ више пута уверио, да скаути у почетку врло невешто траже знаке. Најбољи је начин тражења знакова тај, да се у водовима или групама наизменично одређује у трагању један члан, чија је дужност да буде „око“ т. ј. да води групу по знацима. Тај начин се употребљава, када је реч о „расутим знацима“. Остале знаке траже сви, према наређењу вође, који може једнима поверити испитивање леве, другима десне стране, трећима средине пута.

Ако изгубиш знак, за којим си ишао, управљај се по овим правилима:

1. Врати се до последњег нађеног знака,
2. Његову околину савесно испитај, најбоље у мањим и већим круговима,
3. Одреди највероватнији правац пута и на њему поново тражи (највероватнији) наставак знакова,
4. Ако нађеш знак, испуни празнину, а ако је знак одређен да служи још неко време, обнови га.

Нарочиту групу путних знакова сачињавају камени знаци.

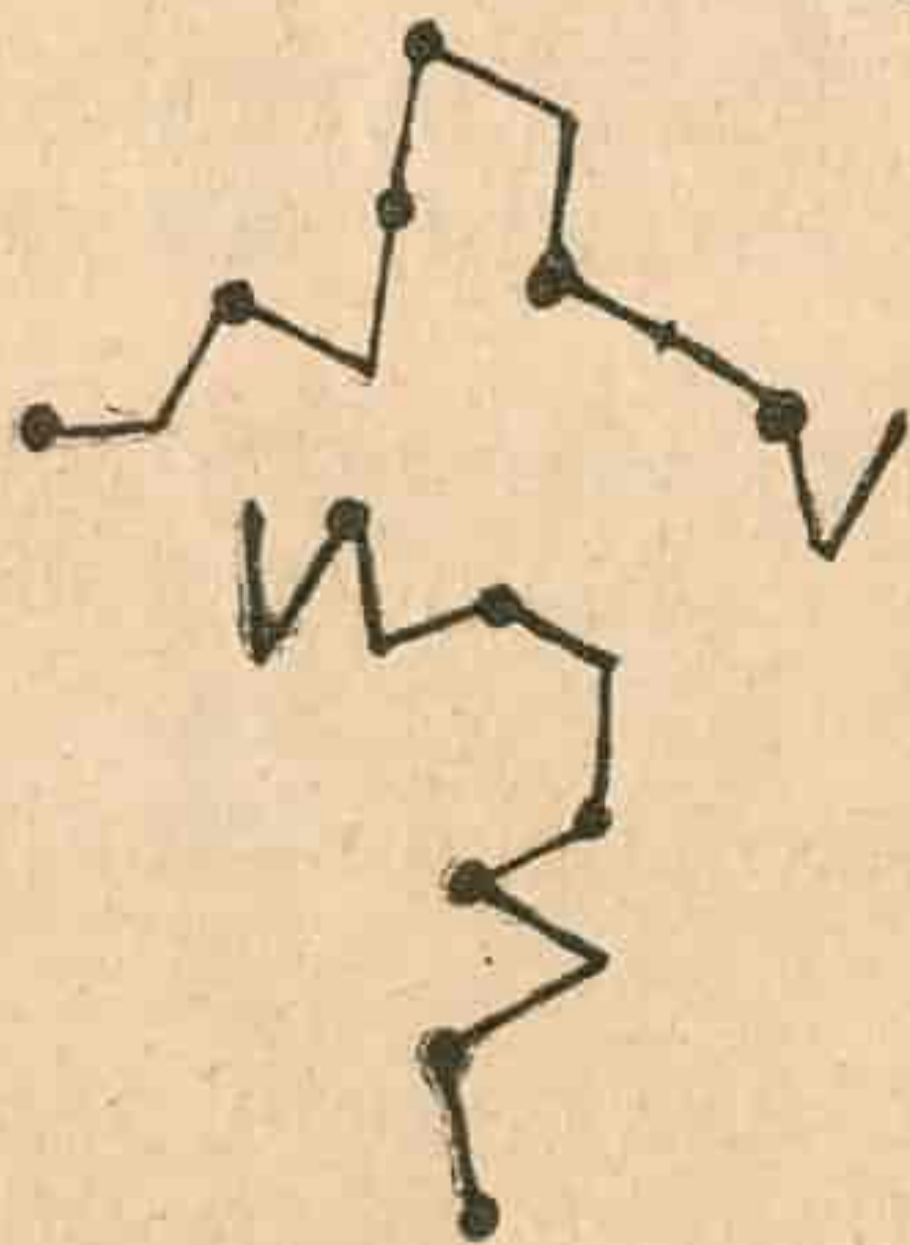
Сем путних знакова овог стила имамо разно комбиноване тајне знаке. Скаути их понајчешће употребљују у играма. Врло су се лепо применили у игри „Скаутски улак“ и „Потера за сакривеним благом“, које сам згодном

приликом извео у чети. Скаути су просто уживали у читању тих знакова.

Тајни знаци могу бити разне природе и могу врло добро послужити и у озбиљније сврхе.

Беден Пауел у свом делу „Моје пустоловине на извиђању“ приповеда, да је у рату као тајне знаке употребљавао хиндустански језик писан енглеским словима и сл. Тако написана писма на танкој хартији утисли би у мале отворе, који су били начињени на штаповима, на што би отвор запушили глином или сапуном. Често би их пута ставили у луле, да их у случају потребе могу сагорети; каткад би их утурили између ђонова на обући или би их ушили у одело.

Весници, које би слали да извиде непријатељске положаје, носили би вести смотане у куглице, прекривене оловним лимом, који се употребљава за умотавање чаја.

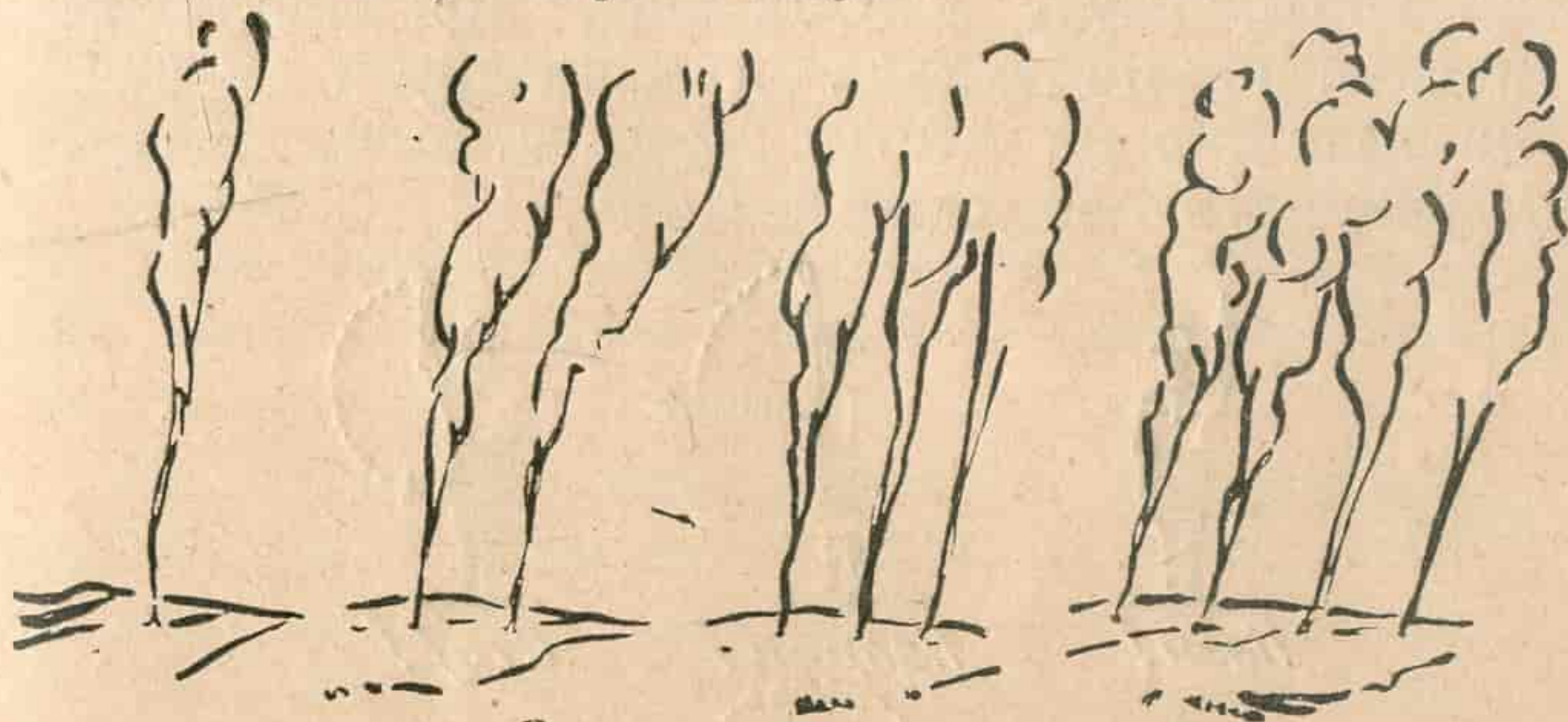
Ево једног писма, чији хијероглифи садржавају тајну вест, коју ћеш прочитати врло лако, ако познајеш сигнализацију семафор. (Значење: „Спреми страже“).

Вест, овако писана, треба да се увек чита одозго доле.

Ово је само један случај комбинације тајних знакова. Тајне знаке састављају сами

скаути, који тада важе као тајни знаци јединице чији су чланови.

Сем ових знакова треба да познајеш знаке светлом и димом. Употребитићеш их онде, где мислиш да је најзгодније.

1. Логор. 2. Помоћ. 3. Добре вести. 4. Збор.

Сећам се, да смо се једном при вежби знакова димом, од срца насмејали.

Један мали скаут, савладан великом радо-зналошћу, упитао је водника:

— Брате водниче! Један дим је — логор, два дима — помоћ, три дима — добре вести, четири дима — збор, а шта значе пет димова?

А водник му посве озбиљно одговори: „Пет димова? То је неки звекан запалио сено!“

И у себи сам се чудило комичности и оштрости овог свог водника.

Научи ове знаке, употребљуј их, разликуј рђаве знаке од добрих и тада ћеш моћи рећи, да си донекле спреман!

Питања: Како ћеш наћи изгубљени знак? Како се бележи »у околици се налази бесан пас«? Како треба

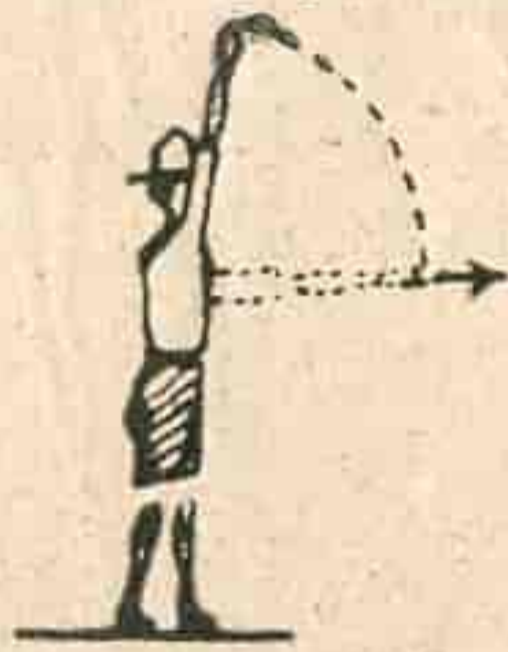
тражити знаке? Какви су то: камени знаци? Где се употребљују тајни знаци? Шта значе два дима? —

Знаци руком.

Поред знакова, о којима си досад чуо, скаути употребљавају и знаке руком. Ови се знаци употребљују у извиђању, при скаутским играма или онда, када би сваки други — звучни знак био на штету. Треба да умеш давати и разумети ове знаке руком:

Пази!

Напред!

Стој!

У колону!

У полукруг!

У правоуглу!

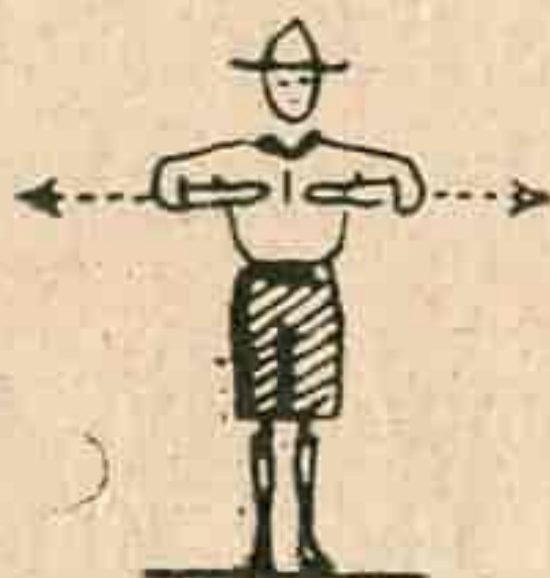
У оштром углу!

У групи!

У малим групама

Разилази се!

Непотребно!

Нашао сам!

X. RAZGOVOR.

OŠTRENJE NOŽA.

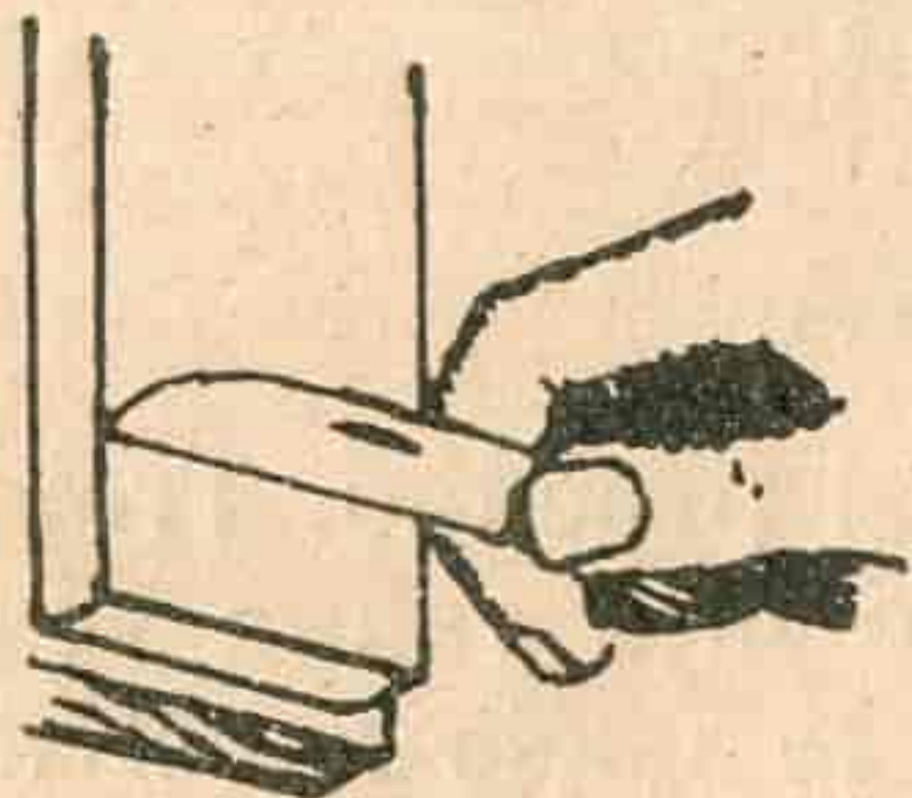
Nemoj da se plašiš. Dobro si pročitao. Treba da umeš naoštriti svoj nož. To nije velika veština. Gotovo bih rekao, da ga je lakše naoštriti nego li istupiti.

Ali, ti nisi bio dovoljno pažljiv pri upotrebi svoga noža. I jednoga dana, mesto lepog nožića, imao si u džepu pilu. Jeste, od noža si načinio svojom nespretnošću pilu. No kad si u tome bio vešt, budi vešt i da nož ponovo naoštriš, da ga ponovo možeš upotrebljavati. Kada dođeš da polažeš ovaj ispit, vođa će ti možda dati u ruke jedan posve pokvaren i istupljen nož. Tvoja će dužnost biti, da ga naoštriš. Uza se verovatno nećeš imati ceo aparat za oštrenje, a možda ni turpiju. Čuj, kako ćeš da se snađeš u toj nepriključici.

Nož možeš naoštriti na makakvom glatkom predmetu od gvožđa. Možeš ga prethodno malo navlažiti. Prevlačenjem dvaju noževa jedan preko drugog mogu se oba naoštriti. Gvozdeni predmet, na kome oštriš nož, ne mora biti pokretljiv. Prevlačenjem noža preko gvozdene šipke kakve ograde, ivice gvozdene naprave (koje bilo vrste) može doprineti, da se nož naoštri. Ako nemaš gvozdenog predmeta, nađi što

je moguće tvrdi kamen, po mogućnosti pločasti, navlaži ga i na njemu naoštري nož. Još je bolje, ako predmet ili brus premažeš sa malo zejtina.

Pri oštrenju prevlači od jednog kraja brusa ka drugom površinu noža, naslonjenu otprilike pod uglom od 25 stepeni. Ako je ugao ošttriji, a ako gotovo cela površina noža leži na brusu, nož ćeš preoštriti a oštrica će se uvijati.

U početku možeš oštrenje vršiti većom snagom i pritiskivanjem, docnije sve lakše i nežnije, tako da načiniš besprekornu oštricu.

Tako ćeš biti u svako doba spreman da obnoviš, što zub vremena izgrize.

Pitanja: Šta znači naošttriti nož? Da li si ikad iskusio muke sa tupim nožem? Zašto je lakše poseći se tupim nožem? Šta sve možeš upotrebiti za oštrenje noža?

GLAČANJE ODELA.

Ići ćeš na izlet, veraćeš se, provlačićeš se kroz granje, spuštaćeš se u doline i — time je razumljivo — zgužvaćeš odelo. I ti bi, od tada, neprestano išao u zgužvanom odelu — da nisi skaut.

Ti umeš da izgužvano odelo izglačaš i doteraš, tako da ni novo ne bi bilo bolje.

Šešir.

Tebi je poznato, zašto skautski šešir ima veliki obod a poznato ti je i to, da se vrlo često

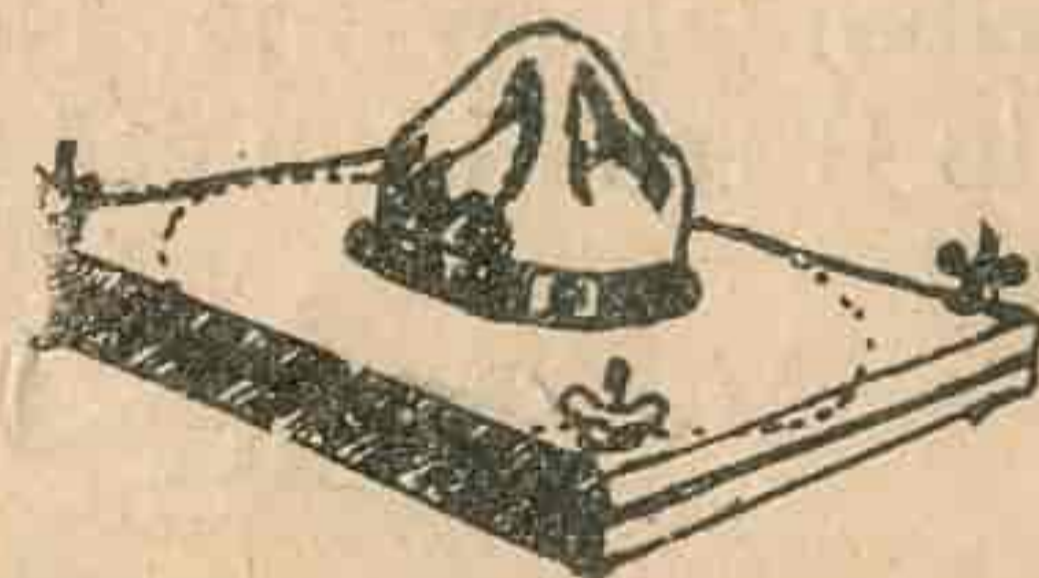
desi da obod nije ravan. Video sam »skaute«, kojima se obod šešira obesio nemilosrdno oko glave, a oni su ga strpljivo nosili ne tražeći leka, da mu pomognu. Za to nije potrebna ni medicina, ni hemija pa ni fizika, nego samo malo umešnosti i savesnosti.

Ako kadgod i tvom šeširu bude potrebna ovakva prva pomoć, učini ovako:

U nešto malo vode rastvori skroba ili šećera i tim rastvorom pokvasi obod šešira. Ako je i klobuk premekan, možeš to isto učiniti i sa njim. Šešir metni na posve ravnu podlogu, preko oboda stavi čistu hartiju, zatim daščice sa tegovima ili knjige. Zatim ostavi da se šešir osuši.

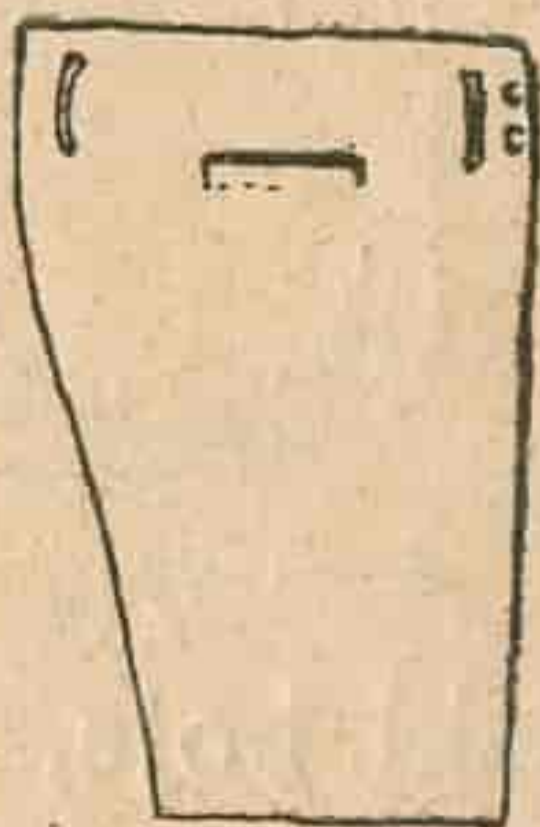
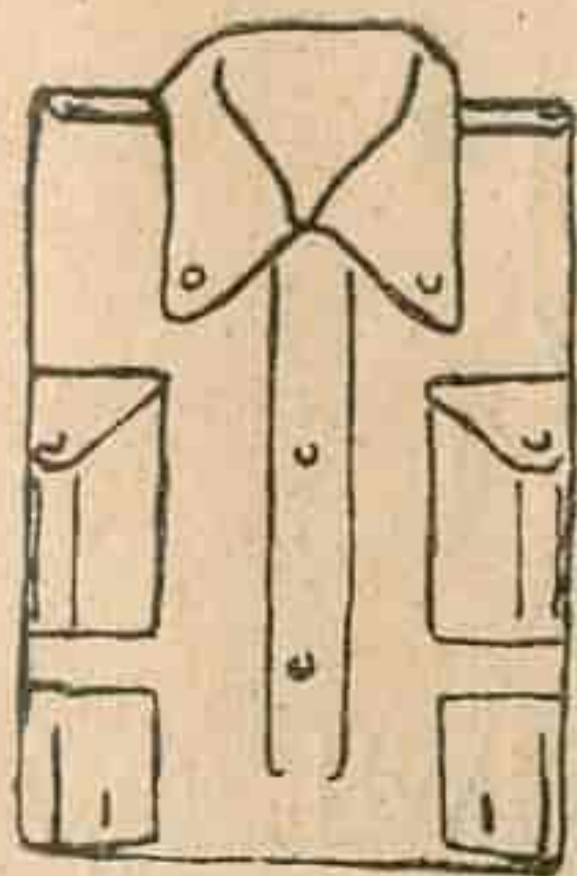
Voda ne sme da bude preslatka, ne samo zato, što bi se na šeširu pojavile bele mrlje, nego i zato, što bi tebe i tvoj slatki šešir prvom prilikom, kada bi izišao u polje, napao roj pčela i bumbara.

Kako ćeš da sebi načiniš presu za skautski šešir, pokazuje slika.

Košulja i čakšire.

Znam, a držim da to nije ni tebi nepoznato,

da nije naročita veština vrućom peglom izglapati svoje čakšire. Ali, verujem, da je bez vruće pegle to ipak veština. U tom slučaju upotrebićeš svoju manjerku, na-

punjenu žarom, u tu svrhu. Način i oblik izglačane košulje i čakšira pokazuje ti slika.

Marama.

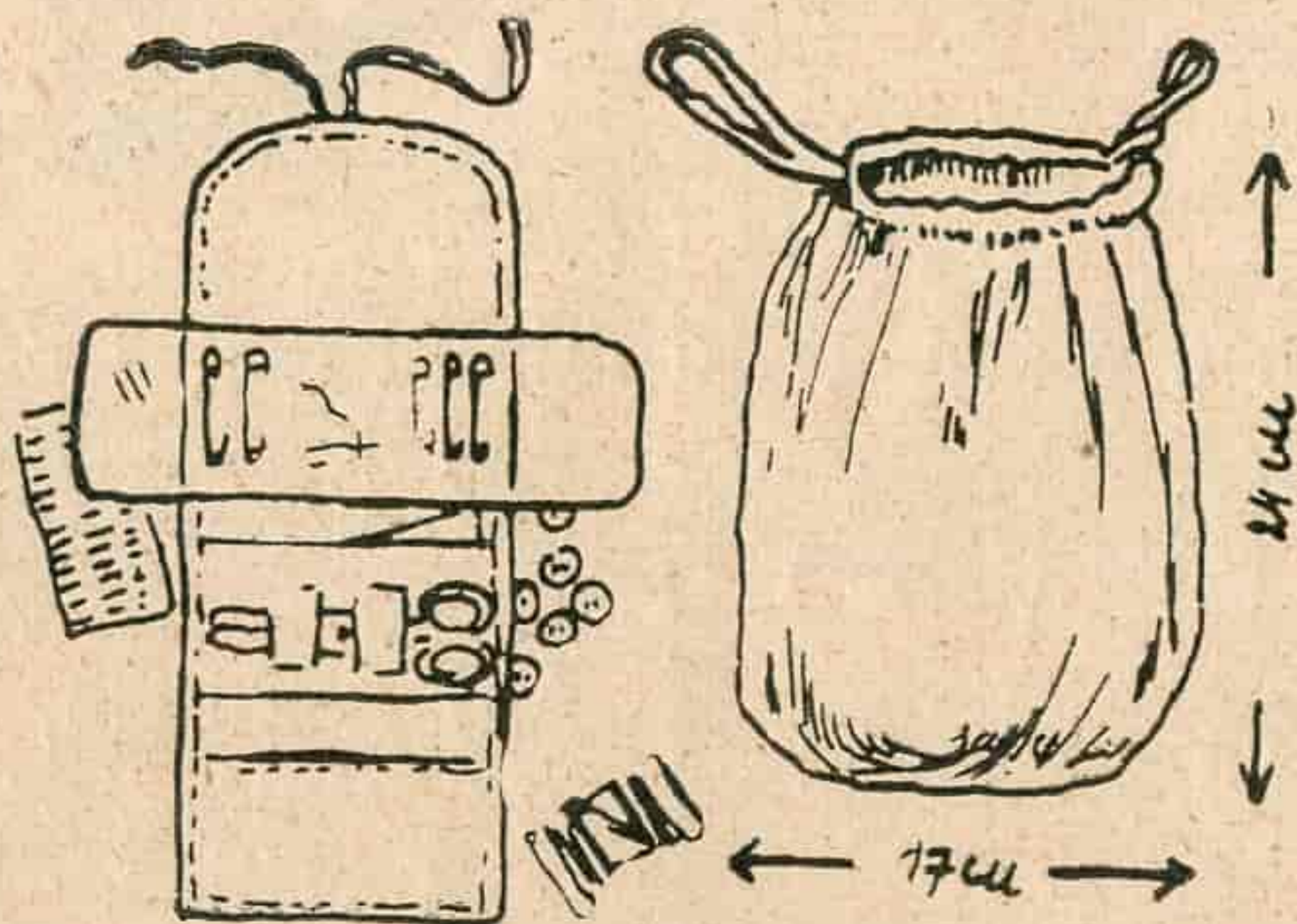
Marama je najlepší deo skautske uniforme; ako je izgužvana njenoj lepoti nema ni traga. Pored načina, na koji se glačaju ostali delovi, maramu možeš izglačati i na taj način, što ćeš ju obaviti oko svoje motke i tako obavijenu ostaviti preko noći.

Pitanja: Kako ćeš bez pegle izglačati koji deo odela? Pokaži to! Kako treba da se složi izglačana košulja?

OPRAVLJANJE ODELA I ČARAPA.

Za skauta nije ništa veća sramota, nego popapati koji deo odela a ne umeti ga opraviti. Imao sam u logoru skaute, koji su na to vrlo mnogo pazili.

Treba da uz ostalu uniformu uza se imaš ceo pribor za šivenje. Načinićeš ga sam pri polaganju II reda i tim ćeš vođi dokazati, da si i u tome vešt.

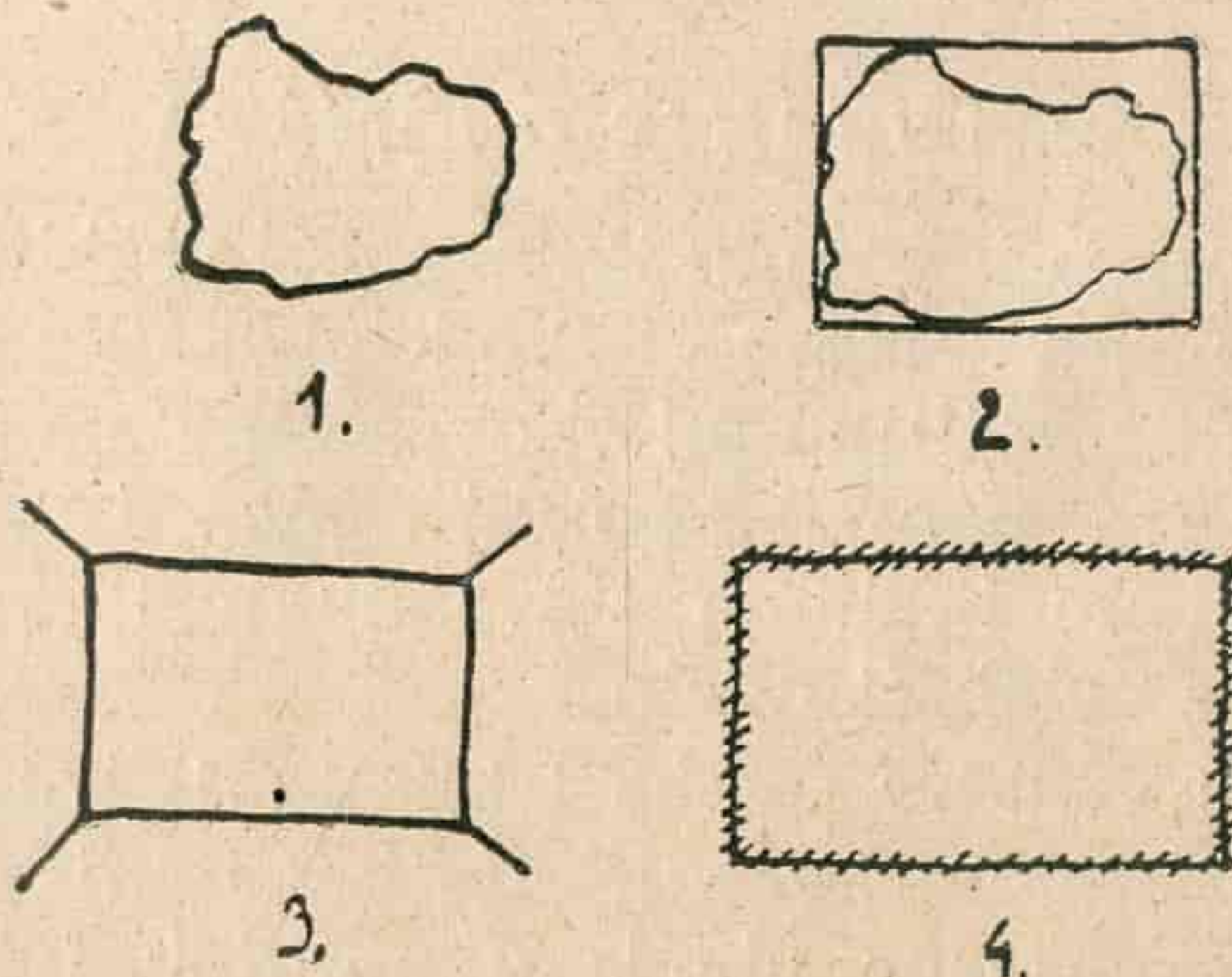
Uzmi parče platna kaki boje, presavij ga u polovici i sašij sa dve strane; na trećoj načini

rub, ali tako širok, da se kroz njega može provući vrpca. Na taj način dobio si jednu kesicu. Ona će sadržavati sve što ti je za šivenje potrebno. Nosi se obično pozadi, desno pričvršćena o kajišu, tako da je uvek pri ruci.

Za unutrašnjost načini jednu vrlo malu kesicu, u koju ćeš staviti: dugmeta svih vrsta, kopče, naprstnjak, alkice i slično i jednu lisnicu, u kojoj ćeš rasporediti igle, konac, makazice i slično.

Sistem je vrlo praktičan i treba da ga iskoristiš.

Ako slučajno zatreba, da okrpiš jednu rupu na košulji ili čakširama, činićeš postepeno prema slici. Od nepravilne rupe načinićeš pravilnu, da

bi ju lakše opšio. U uglovima načinićeš dijagonalno male zaseke, koji će ti pomoći, da strane podviješ. Kada si to učinio jednostavnim lepim šavovima obideš celu periferiju tako, da si prišio parče materije, po mogućstvu iste, podmetnute odozdo.

Opravljanje čarapa je izvesna vrsta pletenja mreže. Najpre čitavu rupu na čarapi prekriješ uporednim šavovima pamuka, zatim činiš poprečne, ali tako, da pamuk ide iznad, ispod, iznad, ispod... uporednih konaca. Drugi poprečni konac pamuka ide sa suprotne strane ali tako, da sada svi sporedni konci, koji su bili s vrha, budu zdola i obratno. Ništa naročito, pokušaj i uverićeš se da je stvar laka.

Da bi opravljanje lakše izveo, treba da u čarapu, pod rupu, staviš kakav okrugli predmet: drvenu pečurku, kašiku, loptu, jabuku ili nešto slično.

Pitanja: Da li si ikad pokušao da sam opraviš odelo? Zašto treba da to skaut ume? Da li si sebi načinio pribor za šivenje? Pokaži ga!

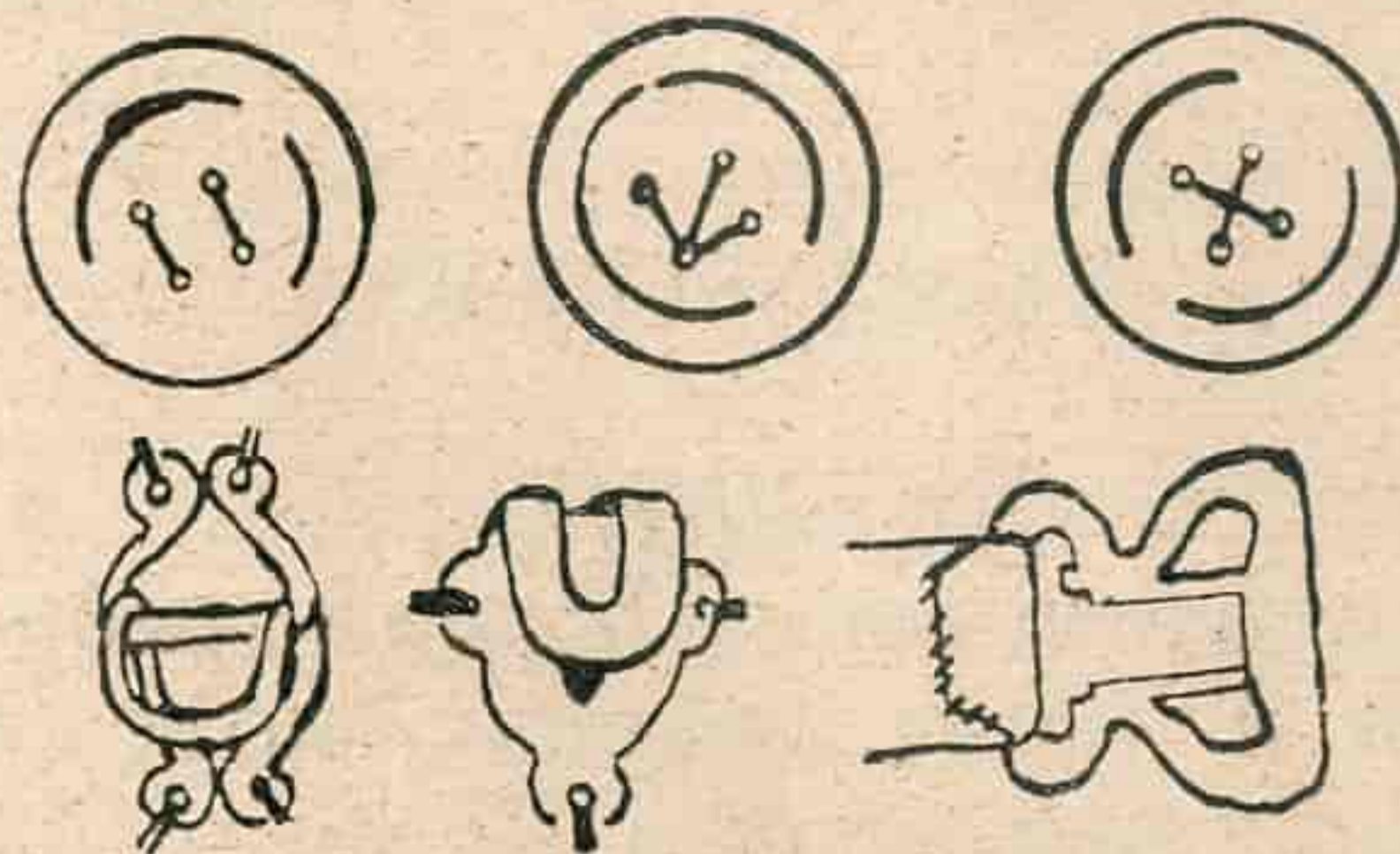
PRIŠIVANJE DUGMETA

Jednom prilikom, u logoru, pri vežbi za drugi red, uzeo sam makaze i nekolicini skauta odsekao dugmad: na potiljku od okovratnika, na zadnjem delu čakšira, napred na čakširama... i zapovedio im, da svom brzinom stave dugmeta na svoja mesta, ne svlačeći odelo.

Pored velikog smeha i kikotanja, obuzela ih je i groznica. Jer, veruj, nije baš tako lako pregoreti promašene ubode u potiljak i biti prvi u takmici.

Kada se nađeš u sličnom položaju, imaj na umu, da ima i naročitih načina šivenja dugmeta. Prišiti dugme ma kako nije skautski. Konci, koji prolaze kroz otvore dugmeta, smeju imati oblike, samo kako je na slici naznačeno; *uporedni*,

unakrsni, i *trokraki*, ma kakav drugi oblik nije »klasičan«!

Pogledaj sliku i pre no što se javiš za ispit, prišij sva dugmeta koja su u celoj tvojoj kući otgrnuta!

Pitanja: Jesi li ikad osetio nezgodu, kada ti se ot-
kine dugme? Šta treba da skaut ume?

XI. РАЗГОВОР

ДНЕВНИК.

Да би положио испит II реда треба да поднесеш вођи и лични дневник, који си водио од дана полагања испита III реда. Познајем много дечака, који немају истрајности и стрпљивости за овакав рад, али ти не смеш да будеш као остали дечаци. Треба да умеш сам себи заповедити. Треба да будеш у сваком погледу јак. Овај скаут, чији ти дневник показујем, био је посве савестан и што је лепо, био је посве искрен.

„7-III. Већ сам два месеца скаут. Данас сам се пријавио брату вођи за испит III реда. Осећао сам у себи храброст, убеђен да сам „на све спреман“. Вођа ме погледа најпре строгим, оштрим погледом, као да жели да ми улије осећање о поштовању озбиљности испита, за који се јављам. И тада ми кроз уши забруји као зујање ласа, тад се тргох, и схватих да је то унутарња опомена на „индијанско искушење“. Добих неколико питања; та о скаутским стварима говорио бих непрестано, јер су ми постале тако драге. Свезах „мртви чвор“ око паса, вођа ме потапка по рамену, пружи ми леву руку а ја осетих у себи понос, што сам имао снаге, да савладам препону... и добио сам прво индијанско перо. Сада сам

управо дошао кући, браћа ми честитају а родитељи су радосни. Седох одмах, да започнем свој дневник, и да у њега убележим овај угодни успех.

8-III. Данас је необично леп дан. У осталом сви су дани леви. Када сам ујутро устао, свезао сам чвор на марами. То је, збиља, леп скаутски обичај. После подне сам нацелао мајци дрва — и сад чвор одрешујем. Сутра ћу га ујутро опет свезати.

9-III. Нестрпљиво очекујем састанак вода „Славуја“ коме сам додељен. Баш је то лепо име. Сигурно сва браћа, међу коју долазим, лепо певају. Биће весело.

10-III. Ништа необично. Мајка се поноси својим сином, који јој стоји увек на помоћи одкад је скаут. Обећала је, да ће ми убрзо купити униформу.

11-III. Дочекао сам састанак „Славуја“. Сва су ме браћа оберучке дочекала, а брат водник „Ситни Глас“, захелео ми је „добар лов“ у њиховом воду. Приповедио нам је причу о Киму. Врло ми се свидела; у поноћи знао бих је препричати. Затим смо извели Кимову игру. Овако занимљиве ствари видео сам само код скаута. „Бистро Око“ је готово увек победник. Нисам ни ја последњи.

12-III. Данас сам на четном збору положио скаутски завет. Још сам непрестано узбуђен од те свечаности. Браћа су била у униформи, вођа је био необично озбиљан а ја сам стајао готово збуњен у тај час и уживао сам. Био сам свестан, да је то за мене један од најважнијих тренутака у животу. Вођа је говорио,

обративши се мени, говорио је тако лепо, звучно, гласно и громко, и мени се учинило као да чујем музику, коју досад нисам чуо, и коју мало ко има прилике да чује. И дао сам часну реч. Осетио сам један снажан, топли стисак левице вође и речи: „Вредни мраву, ти ис постао скаут!“ Тада је јекнуло једно: „Здраво!“ И опет руковање..., честитање... Заиста, ово је један од најлепших мојих тренутака.

13-III. Још ми је непрестано у памети јучерашња свечаност. Постао сам скаут, и добио сам име: Вредни мрав..! Да ли има шта лепше на свету.

14-III. На водном састанку извели смо игру из прве помоћи. „Мали Цврчак“ био је рањеник. Ми смо морали да се одазовемо сигналу „помоћ“, да га нађемо — био је у једној провалији испод цбуна — да му укажемо прву помоћ и да га на носилима, која смо начинили од капута унесемо у стан, који је био опкољен стражом из вода „Лава“. Заиста је била тешка дужност, али смо успели. Вођа нас је усмено похвалио.

15-III. Мајка ми је данас купила униформу, а ја сам јој захвалан.

16-III. Почињем да се спремам за испит II реда. Овога лета ћемо ићи на логоровање, и желим да будем на њега спреман.

17-III. Оправио сам разлабављену столицу. Прочитао сам књигу „Извидник“. Сутра идемо на излет.

18-III. Устао сам рано. Били смо на излету. Научио сам како треба да се трага за јазавцем. Пратили смо трагове једног јазавца, док нисмо дошли до места његове јаме. Наш водник врло је вешт у трагању, и ја сам са осталом браћом пажљиво слушао сваку његову реч. За то време је „Лавља Грива“ кувао ручак. Мало му је загорео, али нам је ипак пријао. Ко зна, да ли бих ја умео тако.

19-III. Од јучерашњег излета нисам ни најмање уморан. Скаути не знају шта је умор. Осећам, као да ћу вечно остати млади скаут: Вредни Мрав.....“

Ето, тако је водио дневник овај вредни скаут. Верујем и убеђен сам, да ни ти нећеш бити мање марљив од њега.

Питања: Зашто ниси досад без приморавања водио свој дневник? Која је корист од вођења дневника? Да ли си био искрен при вођењу свог скаутског дневника?

УШТЕЂЕВИНА.

Ти познајеш скаутске законе и знаш, да један од њих каже: „Скаут је штедљив!“

Скаут штеди, али не шкртари. Он штеди и своје и туђе.

И као доказ, да си умео удовољити жељи овог закона, приштедићеш у благајни, водној или четној, улажући повремено по који прилог, већу суму. Када будеш полагао овај ред, доказаћеш вођи, да си имао снаге да се често одупреш жељи за слаткишима и воћем и да си приштедио бар педесет динара. Ова уштеда послужиће ти врло често и у много случајева,

где ће ти новац бити потребан, чега не би било, да ниси штедео. Немој да учиниш, као што није достојно скаута, да чим вођи докажеш уштеду, новац распеш у непотребно.

Ово ти је један мали покушај, да би у доцнијем свом животу умео, применити и у значајнијим моментима, ову особину штедње.

Питања: Да ли схваћаш корист од штедње? У што ћеш уложити уштеђевину за Ш. ред?

XII. RAZGOVOR.

PISMO BRATU.

Mili brate!

Našem dugom putu i lutanju došao je kraj. Izmoreni, otrcani, sa znojem u licu ali vedra čela činimo još poslednje korake svoga puta. Mrak je, gusti mrak.

Čuj, kroz granje čuje se pesma. Vidiš li onu vatru, svetlu crvenu vatru? Vidiš li one lepe siluete sakupljenih skauta oko vatre? Tu se ne priča o ljubavi, tu je ona u svojoj suštini, tu se ne snuje o lepoti, ona je ispunila omladinska srca, tu se ne teži za slogom, ona tu vlada. Tu se ne zna šta je zavist, zloba, pakost, mržnja. To su »španska sela« za njih, ako hoćeš da ti kažem jezikom ulice.

Ja te uvedoh u drugi svet. Hvala ti, što si na putu savladao sve prepreke. Bio si junak.

— Braćo! Evo vam novog brata. Braćo, sla-

vite slavlje, nabacite na vatru granja da vatra svetli jače, da se jasno vidi lik Velikog Totema, igrajte igru veselja....

Ja te dovedoh, ostaj veran član ovog sveta. Idem da se vratim u onaj svet iz koga tebe dovedoh, hoću da još mnogima pokažem put ovamo, hoću da još mnogu braću upoznamo, da budemo svi jedno, i jedno svi da budu....

Ostaj mi zdravo, braco! Snažno i junački.
Videćemo se opet!

POGOVOR.

Pri izradi ove knjige oslanjao sam se većim delom na sopstveno iskustvo, stečeno u radu sa skautima, ali nisam oklevao da se poslužim znanjem drugih, stranih skautskih radnika, iznešenim u knjigama:

A. B. Svojsik: Zakladove skautingu.

M. Seifert: Prirodou a životem.

E. T. Seton: Wild animals at home,
i nekih drugih.

Pružam je u ruke skautima, ubeđen da će svojoj svrsi posve udovoljiti.

Pisac.

SADRŽAJ:

- I. **Razgovor:** Pismo skautu.
- II. **Razgovor:** Zašto si skaut?
- III. **Razgovor:** Osnivači skautizma. Sir R. Baden Powell i E. Tompson Seton.
- IV. **Razgovor:** Osnovi orijentacije. Osnovi prve pomoći. Osnovi tražanja. Kim.
- V. **Razgovor:** Signalizacija. Morze ili semafor.
- VI. **Razgovor:** Podizanje šatora. Paljenje vatre. Gotovljenje jela. Sečenje drva.
- VII. **Razgovor:** Jutarnje vežbe. Skautski hod.
- VIII. **Razgovor:** Poznavanje prirode (6 biljaka i 6 životinja).
- IX. **Razgovor:** Čvorovi. Putni znaci, tajni znaci, Znacici rukom.
- X. **Razgovor:** Oštrenje noža. Glačanje odela. Opravljanje odela i čarapa. Prišivanje dugmeta.
- XI. **Razgovor:** Dnevnik. Ušteđevina.
- XII. **Razgovor:** Pismo bratu.

МОЈ ДНЕВНИК

Вођен од до

.....
скаут вода чете

У овом делу водићеш свој дневник, који ћеш под-
нети вођи приликом полагања II реда.

Blank page with horizontal dashed lines for writing.

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dashed lines for writing, consisting of 15 lines spaced evenly down the page.

„ШТА ЗНА СКАУТ III. РЕДА“

Саставио

ЈАРОСЛАВ МАЛИ, СКМ.

У овој књизи је систематски обрађен материјал овог реда по проширеном програму. Цела књига састављена је у облику интимног разговора једног скаутског вође са младим скаутским приправником.

ЦЕНА 12 ДИНАРА.

Поручите код

СВЕСЛОВЕНСКЕ КЊИЖАРНИЦЕ - М. Ј. СТЕФАНОВИЋ И ДРУГ

БЕОГРАД — Поенкареова ул. 36.

ГЛАСНИК

САВЕЗА ИЗВИДНИКА
И ПЛАНИНКИ

Уредник

Др. ДРАГ. ОБРАДОВИЋ

Најугледнији је
омладински часопис.

Год. претплата 25 дин.
Излази месечно.

УРЕДН. БЕОГРАД
ФАХ 333.

„СКАУТ“

LIST

ZA PROPAGANDU
SKAUTIZMA

Urednik V. HORVAT.

God. pretpl. 40 din.
Izlazi mesečno.

UPRAVA ZAGREB
ILICA 145.

ЦЕНА 14 ДИНАРА